

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID ARMÉN ÅR 1921

AV

KUNGL. ARMÉFÖRVALTNINGENS
SJUKVÅRDSSTYRELSE

STOCKHOLM 1922

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

221097

INLEDNING TILL

**Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse.
– Stockholm, 1912-1970. - (Sveriges officiella statistik).**

Täckningsår: 1911-1969.

1911-1913: Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses underdåniga berättelse.

1914-1930: Hälso- och sjukvård vid armén.

**1931-1936: Hälso- och sjukvård vid armén samt flygvapnet /
Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ; Flygstyrelsen.**

**1937-1942: Hälso- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård
vid armén / Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ;
Flygförvaltningen ; Överfältveterinären.**

**1943-1944: Hälso- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén /
Försvarets sjukvårdsförvaltning; Överfältveterinären.**

**Från 1943 ingår även Hälso- och sjukvård vid marinen, som utkom 1911-
1942, i denna serie.**

1911-1936 ingår veterinärvård vid armén i ett särskilt avsnitt i denna serie.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1,
Sundhetskollégii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt,
1864-1912. - Sundhetskollégium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.
Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Efterföljare:

Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse. – Stockholm :
1973–1975. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1970/72-1973/74.

Veterinärvård vid armén /Överfältveterinären. – Stockholm : 1946-1957. –
(Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1945-1955.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II
publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.
S. 163: Tab. 157. Militära sjukvården 1903-1947.

Hälso- och sjukvård vid armén. År 1921. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID ARMÉN ÅR 1921

AV

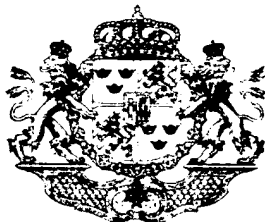
KUNGL. ARMÉFÖRVALTNINGENS
SJUKVÅRDSSTYRELSE

STOCKHOLM 1922

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

221097

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE MÉDICAL

À L'ARMÉE EN 1921

PUBLIÉ PAR

LA DIRECTION
DE L'ADMINISTRATION MÉDICALE
DE L'ARMÉE

STOCKHOLM 1922

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

221097

TILL KONUNGEN.

Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse får härmed avgiva underdånig berättelse över sin verksamhet samt över hälso- och sjukvården ävensom veterinärvården vid armén under år 1921.

Stockholm i juni 1922.

Underdånigst

Fritz Bauer

Richard Erhardt

J. O. Hederstedt

O. S. Hagelin

INNEHÅLL.

[Medieval stil (1, 2, 3 ...) betecknar att siffrorna endast äro approximativa.]

TEXTAVDELNING.

	Sid.
A. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses verksamhet & fältläkarbyrån	1
B. Hälso- och sjukvården vid armén.	
1. Fältläkarkåren	5
2. Viktigare bestämmelser och föreskrifter rörande arméns sjukvård m. m.	6
3. Besiktningen av värnpliktiga	10
4. Sjuklighet	11
5. Utdrag ur läkarnas årsberättelser	11
C. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses verksamhet & fältveterinärbyrån	42
D. Veterinärvården vid armén.	
1. Fältveterinärkåren	43
2. Viktigare bestämmelser och föreskrifter rörande arméns veterinärvård m. m.	43
3. Utdrag ur veterinärernas årsberättelser	45

TABELLBILAGOR.

Tab. 1. Tablå öfver truppsjukvårdsanslaget	50
2. Sammandrag av rapporterna om läkarbesiktningarna & värnpliktiga	54
3—4. Översikt av kassationsorsaker vid läkarbesiktningarna & värnpliktiga	56
5. Översikt av ändringar i förut inskrivnas värnpliktsförh. inom olika inskrivningsomr.	58
6. Olika kassationsorsakers proc. andel av samtliga kassationer hos förut inskrivna vpl.	59
7. På grund av kroppsfel el. sjukdom frikallade i % av prövade inom olika inskr.omr.	59
8. Sjukligheten bland manskapet vid arméns truppförband	60
9. Sjukdomar bland manskapet vid arméns truppförband	64
10. Vissa epidemiska sjukdomar månadsvis	80
11. Smittsamma könssjukdomar bland fast anställda och värnpliktiga inom armén	87
12. Dödlighet bland arméns manskap inom olika områden och efter ålder	88
13. Revaccination av manskap vid armén	89
14. Å garnisonssjukhusen vårdade sjuka	90
15. Å garnisonssjukhusen vårdade sjukdomsfall	91
16—21. Å garnisonssjukhusen i Stockholm, vid Karlsborg, i Boden, Skövde, & Visborgs slätt samt å militärsjukhuset i Örebro operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna patienter	97
22. Tablå öfver truppveterinärvårdsanslaget	110
23. Översikt av sjukligheten bland arméns stambästar	114
24. Sammandrag av hästajukbesked	115
25. Själv döda hästar	118
26. Avlivade hästar	119
27. Kasserade hästar	120

TABLE DES MATIÈRES.

	Page.
A. Activité du bureau médical de la Direction de l'Administration médicale de l'armée . . .	1
B. Service sanitaire et soins aux malades dans l'armée.	
1. Corps des médecins militaires	5
2. Règlemens et stipulations importants sur le service de santé etc. de l'armée . . .	6
3. Examens des conscrits	10
4. Morbidité	11
5. Extraits des rapports annuels des médecins militaires	11
C. Activité du bureau vétérinaire de la Direction de l'Administration médical de l'armée . .	42
D. Service vétérinaire de l'armée:	
1. Corps des vétérinaires militaires	43
2. Règlemens et stipulations importants sur le service vétérinaire de l'armée . . .	43
3. Extraits des rapports annuels des vétérinaires militaires	45

	Page.
Tableaux.	
Tabl. 1. Relevé des crédits alloués au service sanitaire des troupes	50
Col. 1: Régiments ou détachements. Col. 2: Fonds réservés de l'année précédente. Col. 3: Allocation de l'année. Col. 4: Restitutions, etc. Col. 5: Allocations extraordinaires. Col. 6: Total. Col. 7: Excédent de dépenses de l'année. Col. 8: Excédent des dépenses de l'année précédente. Col. 9: Dépenses de l'année courante. Col. 10: Total. Col. 11: Fonds réservés à l'année suivante. Col. 12: Nombre de jours de service. Col. 13—23: Dépenses par jour et soldat en ôre. Col. 13: Matériaux. Col. 14: Fournitures. Col. 15: Acquisition des fournitures nouvelles. Col. 16: Entretien. Col. 17: Blanchissage. Col. 18: Médicaments. Col. 19: Séjour à l'hôpital. Col. 20: Transferts. Col. 21: Dépenses diverses. Col. 22: Pour épidémies. Col. 23: Total.	
2. Résumé des rapports sur les inspections médicales des conscriptionnaires	51
Col. 2: Examinés. Col. 3—9: Non conscrits. Col. 10—13: Conscrits. Col. 14: Non conscrits en %. Col. 17—21: Conscrits en %.	
3—4. Résumé des causes de réformation des conscriptionnaires de 20 ans, resp. de ceux au-dessus de 20 ans	56
5. Résumé des rapports sur les modifications des relations de service des conscrits	58
6. Causes de réformation des conscrits en %	59
7. Non conscrits par suite de vice de formation ou de maladie en % des examinés	59
8. Morbidité parmi les soldats	60
Col. 1: Régiments. Col. 2: Total des jours d'exercice. Col. 3: Restés de l'année précédente. Col. 4—6: Malades entrés par âge. Col. 7—18: Malades entrés par mois. Col. 19: Malades (restés et entrés) à la chambre et à l'infirmerie. Col. 20: Malades (restés et entrés) à l'hôpital militaire. Col. 21: Malades (restés et entrés) à l'hôpital civil. Col. 22: Total des malades (restés entrés). Col. 23: Sortis capables de continuer leur service militaire. Col. 24: Sortis incapables de reprendre leur service militaire. Col. 25: Décédés. Col. 26: Nombre des malades restant à l'année suivante. Col. 27: Nombre des journées de traitement. Col. 28: Journées de malades pour 100 jours d'exercice.	
9. Maladies parmi les soldats	64
Groupe I: Vices de formation ou de développement. Groupe II: Maladies d'infection aiguës. Groupe III: Maladies zooparasitaires. Groupe IV: Maladies d'infection chroniques. Groupe V: Maladies constitutionnelles. Groupe VI: Maladies d'intoxication chroniques. Groupe VII: Maladies mentales. Groupe VIII: Maladies du système nerveux. Groupe IX: Maladies des yeux. Groupe X: Maladies des oreilles. Groupe XI: Maladies de l'appareil circulatoire. Groupe XII: Maladies de l'appareil respiratoire. Groupe XIII: Maladies de l'appareil digestif. Groupe XIV: Maladies non vénériennes de l'appareil génito-urinaire. Groupe XV: Maladies de l'appareil locomoteur et du système osseux. Groupe XVI: Maladies de la peau et du tissu cellulaire. Groupe XVII: Tumeurs. Groupe XVIII: Cas des lésions corporelles et d'empoisonnements. Col. 145: Ruptures et distensions des muscles et tendons. Col. 146: Distorsions. Col. 147: Luxations, simples, compl. Col. 148: Fractures, simples, compl. Col. 149: Contusions. Col. 150: Blessures d'armes tranchantes ou pointues. Col. 151 a, b, c: Blessures d'armes à feu. Col. 152: Excoriations causées par la chaussure. Col. 153: Excoriations causées par l'équitation. Col. 154 a, b: Brûlures et traumatismes causés par explosion. Col. 155: Engelures. Col. 156: Coups de soleil et coups de chaleur. Col. 157: Intoxications aiguës. Col. 158: Traumatismes d'autres sortes. Col. 159: Suicides, tentatives de suicide. Col. 160: Maladies indéterminées. Col. 161: Cas d'observation. Col. 162: Total des malades entrés.	
10. Certaines maladies épidémiques par mois	80
11. Maladies vénériennes dans l'armée	87
12. Mortalité et causes de mort parmi les soldats	88
13. Revaccinations des soldats	89
14. Malades traités dans les hôpitaux de garnison	90
15. Maladies traitées dans les hôpitaux de garnison	91
16—21. Opérations pratiquées dans les hôpitaux de garnison	97
22. Tableau des crédits alloués au service vétérinaire des troupes	110
23. Aperçu de la morbidité parmi les chevaux de l'armée	114
24. Résumé des rapports sur les maladies des chevaux de l'armée	115
25—27. Chevaux décédés, tués, réformés resp.	118

Note. Chiffres en types spéciaux (1, 2, 3 . . .) sont à regarder comme approximatifs.

A. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses verksamhet å fältläkarbyrån.

Under år 1921 hava å fältläkarbyrån handlagts 3 925 ärenden, därav 149 av hemlig natur.

Under året har hälsotillståndet vid armén varit i stort sett gott. Influensa har visserligen förekommit under månaderna febr.—aug., men antalet fall har ej varit anmärkningsvärt stort. Som ny sjukdom har uppträtt sömnsjuka (Encephalitis epidemica). Den har icke nått större utbredning.

Å Sjukvårdsstyrelsen har under året ägnats en betydlig arbetstid dels åt de uppgifter, som krävt utredning genom försvarsrevisionens pågående arbete, dels för åstadkommande av samarbete mellan militär och civil sjukvård.

*

Till 1922 års riksdag hava bland annat följande anslagsäskanden gjorts: angående fastställande av det ordinarie anslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., Titel I. Sjukvård i allmänhet, till 5 öre pr man och dag;

till sanatorievård 100 000 kr.;

till tandvård 46 050 kr.;

till ögonsjukvård och annan specialvård 51 000 kr.;

till underhåll och sjukvårdsmateriel m. m.

för garnisonssjukhuset i Stockholm 37 900 kr.;

» » å Karlsborg 13 550 kr.;

» » i Boden 17 600 kr.;

till arméns bakteriologiska laboratorium 8 000 kr.;

till förstärkning av anslaget till sjuk- och veterinärvård, Titel I. Sjukvård i allmänhet, för år 1922 med 1½ öre pr man och tjänstgöringsdag;

till förstärkning av 1921 års ordinarie anslagsmedel till underhåll och sjukvårdsmateriel

för garnisonssjukhuset å Karlsborg 3 400 kr.;

» » i Boden 5 500 kr.;

angående arméns sjukhus, därvid Sjukvårdsstyrelsen framhåller, att dessa genom de av riksdagen beviljade anslagen till nybyggnader och förbätt-

ringar av alla slag vid äldre sjukhus och sjukavdelningar, vilka de senare åren kommit till stånd, numera till sina lokala förhållanden äro sådana, att de fullt tillfredsställa behoven av sjukhusvård under normala förhållanden. Detta gäller dock ej I. 26, A. 6, T. 3, sjukhuset å Laxö, militärsjukhuset i Skövde och garnisonssjukhuset å Karlsborg. Med hänsyn till de dyra tiderna och regeringens maning till sparsamhet avstår Sjukvårdsstyrelsen tills vidare från anslagsäskanden för dessa. I stället anholder Sjukvårdsstyrelsen för underhåll av redan befintliga sjukhus, i vad avser mera speciell hygienisk beskaffenhet, om byggnadsanslagets ökande med 90 000 kr. pr år;

om utrustning till sjukhuståg enligt i särskild skrivelse angiven plan.

1921 års riksdag har beviljat förutom ordinarie anslag under fjärde huvudtiteln i överensstämmelse med Sjukvårdsstyrelsens underdåniga framställning, å extra stat, anslag till

a) sjukhusinventarier (för I. 4, I. 5 och Ing. 1) 77 000 kr.;

b) nytt sjukhus vid A. 5 350 000 kr.;

c) tillbyggnads- och ändringsarbeten vid garnisonssjukhuset i Stockholm 70 400 kr.;

d) om- och tillbyggnad av Bodens garnisonssjukhus 1 073 000 kr.

(till utvidgningen kommer Norrbottens läns landsting att bidra med lika stor summa);

e) förbättringar av sjukhusförhållandena vid arméns truppförband 200 000 kr.

Till främjande av det frivilliga sjukvårdsväsendet i krig har riksdagen för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 25 000 kr.

•

Bland viktigare ärenden, som under året handlagts, må i övrigt nämnas följande utredningar, förslag och utlåtanden:

hemställan om åtgärder för tillförsäkrande av vård åt epidemiskt sjuka personer tillhörande armén å epidemisjukhus, ävensom angående fastställande av de grunder, efter vilka avgifter eventuellt skola utgå för sådan vård;

hemställan om utfärdande av föreskrifter beträffande obligatorisk hemförlovning av för tillfället till krigstjänst odugliga;

hemställan om anordningars vidtagande, att vid truppkontingenters in- och utryckning tid gives för nödig rengöring av lokaler och sängutredningar m. m. efter utryckningen;

i anledning av skrivelse från farmakopékommittén avstyrkande av utarbetande av ny militärfarmakopé, som anses överflödig;

uppdrag åt regementsläkare F. Ask att utreda möjligheterna för centralisering av glasögonanskaffningen till armén;

yttrande i anledning av avlöningssakkunnigas betänkande, del II, med frambärande därav, att läkartjänsterna vid armén från och med truppförbandsläkarbeställningarna böra hänföras till närmast högre lönegrader än av de sakkunniga föreslagna, att i annat fall full likställighet med vederbörande militära beställningshavare i löneavseende bör tillförsäkras läkarna enligt den föreslagna militära löneplanen, givetvis dock under förutsättning.

att någon nedsättning av de av de sakkunniga föreslagna beloppen under inga omständigheter äger rum;

hemställan om upphävande av gällande reglemente för militärläkarkursen av den 5 mars 1897 och utfärdande av nytt reglemente enligt ingivet förslag;

skrivelse till generalstabschefen, vapeninspektörerna och arméfördelningscheferna m. fl. angående beredande av tillfälle för militärläkare och veterinärer att i största möjliga utsträckning deltaga i fält- och fälttjänstövningar, krigsspel m. m., dock med hänsyn tagen till deras enskilda verksamhet;

fördelning av sjuksköterskor vid truppförbanden för år 1922;

fördelning av det i anslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader för år 1922 beräknade beloppet för de särskilda läkarundersökningarna av värnpliktiga vid rekrytskolans början;

anvisningar rörande medel till tandvården vid armén;

bestämmelser rörande ögonsjukvård och annan specialsjukvård efter delvis förändrade grunder;

föreskrifter angående mjölkkontroll.

•

Sjukvårdsstyrelsen har under året emottagit en gåva av 25 000 kr. som bidrag till en fond, över vilken Sjukvårdsstyrelsen kan disponera, på sätt generalfältläkaren finner komma arméns hälso- och sjukvård bäst till godo.

•

Möte med samtliga arméfördelningarnas fältläkare, fästningsläkaren vid kommandantskapet i Boden och stabsläkaren vid militärbefälet på Gottland har i och för överläggning rörande vissa sjukvårdsfrågor hållits i Stockholm den 21 och 22 okt.

•

Militärläkarkurs har varit anordnad i Stockholm under tiden 5 okt.—27 nov. Densamma har därunder genomgått av dåvarande bataljonsläkarna H. A. Ihde, T. Eckman, G. F. A. Jansson, D. E. Holmdahl, A. B. G. Blomberg samt bataljonsläkarna vid fältläkarkåren F. E. O. Guilletmot, J. Norberg, C. O. Barre, N. Wranne, A. V. Aaby-Ericsson och bataljonsläkaren i fältläkarkårens reserv E. Grubb.

Taktiska övningar för militärläkare hava hållits inom II. arméfördelningen.

•

Resestipendier hava under året tilldelats:

bataljonsläkaren vid K. 1 D. Hägg för militärmedicinska studier i Frankrike, England eller Holland;

bataljonsläkaren vid fältläkarkåren E. Lundberg för epidemiologiska studier i Balkanländerna och Turkiet, huvudsakligen riktade på åtgärder, som

böra vidtagas att förhindra epidemisk sjukdoms inträngande i ett land och vidare spridning inom detsamma;

bataljonsläkaren i fältläkarkårens reserv A. Odelberg, för studier i plastisk och transplantationskirurgi i U. S. A. eller Frankrike och Italien;

bataljonsläkaren i fältläkarkårens reserv A. Ekvall för studier av tillvägagångssättet vid och resultatet av aktiv immunisering mot difteri i Tyskland eller U. S. A.

Reseunderstöd hava tillerkänts:

kaptenen vid intendenturkåren K. P. Thyberg för studier i Tyskland och Frankrike beträffande organisation och förvaltning vid vissa sjukhus (Kungl. brev. den 25 febr. 1921);

apotekaren vid garnisonssjukhusets i Stockholm apotek, F. Bergendorff, för studier av det militära apoteksväsendet i Tyskland och Frankrike (Kungl. brev den 25 febr. 1921);

bataljonsläkaren vid fältläkarkåren C. O. Barre för idkande av studier i Frankrike (Kungl. brev den 1 april 1921);

docenten S. Alrutz för deltagande i 7:e kongressen för experimentell psykologi i Marburg (Kungl. brev den 8 april 1921).

*

Till Sjukvårdsstyrelsen hava reseberättelser inkommit från bataljonsläkaren C. O. Barre angående studier från tvenne resor till Frankrike, från bataljonsläkaren E. Thorell angående studier i U. S. A., från fältläkarstipendiaten N. G. Stenström angående studier i U. S. A., från bataljonsläkaren G. C. E. Frostell angående studier i Frankrike och England, från tandläkaren A. Nordlund angående studier i Tyskland, från docenten S. Alrutz angående studier i England och från kaptenen K. P. Thyberg angående studier i Tyskland och Frankrike.

B. Hälso- och sjukvården vid armén.

1. Fältläkarkåren.

Under år 1921 har fältläkarkåren undergått de förändringar, som framgå av följande tabell:

Beställningar	Lediga vid årets början	Ledigblivna genom			Summa	Återbesatta	Lediga vid årets slut
		transport eller befordran	avsked	dödsfall			
Regementsläkare	1	—	—	—	1	—	1
Bataljonsläkare	21	—	3	—	24	7	17
Bataljonsläkare vid kåren	2	1	4	—	7	7	—
Fältläkarstipendiater	—	6	2	—	8	8	—
Summa	24	7	9	—	40	22	18

Under året har av fältläkarkårens medlemmar avlidit fältläkaren i reserven C. C. Ekeröth och regementsläkaren i reserven J. K. Cronqvist.

Beställningarna på fältläkarkårens reservstat utgöras vid årsskiftet 1921—1922 av 2 fältläkare, 9 regementsläkare och 5 bataljonsläkare. Av dessa äro vid samma tid vakanta 1 fältläkare, 6 regements- och samtliga bataljonsläkarbeställningar.

Fältläkarkårens reserv har under 1921 ökat med 1 fältläkare, 1 regementsläkare, 6 bataljonsläkare och 6 fältläkarstipendiater, men minskats med 2 fältläkare, 2 regementsläkare, 8 bataljonsläkare och 6 fältläkarstipendiater. Den bestod vid årsskiftet 1920—1921 av 1 överfältläkare, 4 fältläkare, 15 regementsläkare, 35 bataljonsläkare och 10 fältläkarstipendiater.

2. Viktigare bestämmelser och föreskrifter rörande arméns sjukvård m. m. under år 1921.

a. Kungliga kungörelser och förordningar m. m.

Den 29 juni. Avlöningsreglemente för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen. S. F. S. n:r 388.

Den 18 juli. Ändrad lydelse av mom. 1 och 2 i kungörelsen den 10 okt. 1919 angående stipendier från det under riksstatens fjärde huvudtitel uppförda anslagit till resestipendier. S. F. S. n:r 491.

Den 18 juli. Angående vid fältläkarkåren anställd personals tjänsteställning. S. F. S. n:r 495.

Den 21 okt. Bestämmelser i fråga om övergång till den för år 1922 gällande lönestaten för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen. S. F. S. n:r 637.

Den 9 dec. Reglemente för militärläkarkursen. S. F. S. n:r 749.

Den 9 dec. Ändrad lydelse av § 10 i förordningen den 17 nov. 1911 (n:r 138) angående tillsättande av vissa militärläkarbeställningar vid armén. S. F. S. n:r 750.

Den 16 dec. Ändrad lydelse av § 15 i reglementet för garnisonssjukhuset i Boden den 31 dec. 1921 (n:r 416) S. F. S. n:r 751.

Den 16 dec. Visst tillägg till reglementet för garnisonssjukhuset på Karlsborgs fästning den 5 juli 1907 (n:r 56). S. F. S. n:r 752.

Den 31 dec. Fördelning å ortsgrupper av sådana orter, som äro att anse såsom förläggningsorter, respektive ordinarie tjänstgöringsorter för personal vid armén och marinen, m. m. S. F. S. n:r 786.

Den 31 dec. Tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet den 29 juli 1921 (n:r 388) för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen etc. S. F. S. n:r 831.

Den 31 dec. Förordning angående avlöning för rullföringsbefäl och värnpliktiga vid armén under fredstid m. m. S. F. S. n:r 850.

Den 31 dec. Instruktion för Arméförvaltningen. S. F. S. n:r 858.

b. Kungl. brev och ämbetsskrivelser.

Den 14 jan. Angående utsträckt rätt att å garnisonssjukhusen i Boden och i Skövde emottaga och vårda civila personer m. m.

Den 21 jan. Ang. ersättning under 1921 till bataljonsläkare vid fältläkarkåren, läkare på reservstat och i fältläkarkårens reserv samt civila

läkare under tjänstgöring utöver dem enligt vederbörande författning åliggande tid.

Den 21 jan. Uppdrag åt generalfältläkaren F. J. Bauer och professorn vid Uppsala universitet B. Ö. Undén att såsom ombud för Sverige delta i Röda korsets tionde internationella konferens i Genève.

Den 11 febr. Anvisande av medel för beredande av ersättning åt av Sjukvårdsstyrelsen anlitade sakkunniga.

Den 18 febr. Uppdrag åt överfältläkaren S. R. Erhardt att såsom ombud för Sverige delta i internationell kongress i Bryssel för behandling av frågor rörande det militära sjukvårds- och apoteksväsendet.

Den 4 mars. Framställning från försvarsverkens civila personalförbund angående förtydligande av Kungl. brev den 31 dec. 1919 med bestämmelser om fri sjukvård m. m. åt vissa arbetare vid armén har icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Den 11 mars. Angående demobilisering av det s. k. Vilnadetachmentet.

Den 8 april. Angående riksdagens skrivelse i anledning av vissa under tilläggsstatens för år 1921 fjärde huvudtitel gjorda framställningar rörande sjukvård m. m.:

Tolfte punkten (Förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m.). Det av riksdagen under förevarande punkt anvisade förslagsanslag, högst 174 979 kr. ställes till Sjukvårdsstyrelsens förfogande för därmed avsett ändamål.

Trettonde punkten (Ambulansautomobil för Bodens garnison samt uppförande av garage för bilen). Det av riksdagen under förevarande punkt anvisade förslagsanslag av 19 500 kr. ställes till Fortifikationsdepartementets och Sjukvårdsstyrelsens förfogande för därmed avsett ändamål.

Den 15 april. Angående förstärkt läkarpersonal vid truppförband under epidemi.

Den 15 april. Angående rätt att vid truppförband kvarhålla värnpliktig, som under tjänstgöring varit sjuk i influensa.

Den 22 april. Framställning från chefen för III. arméfördelningen jämte försvarsrevisionen i fråga om ändrade grunder för läkarbesiktningar vid värnpliktigas inskrivning har icke föranlett någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Den 27 april. Angående Estlands anslutning till 1906 års Genèvekonvention.

Den 6 maj. Angående anskaffande av en ambulansautomobil för Bodens garnison för en kostnad av 31 000 kr.

Den 27 maj. Angående riksdagens skrivelse i fråga om anslag för täckande av under år 1920 uppkomna brister å vissa ordinarie reservationsanslag under fjärde huvudtiteln.

Den 17 juni. Angående semester för sjuksköterskor, tillhörande arméns sjuksköterskekår.

Den 29 juni. Angående riksdagens skrivelse i anledning av Kungl. Maj:ts framställning rörande om- och tillbyggnad av garnisonssjukhuset i Boden m. m.

Den 29 juni. Angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 fjärde huvudtitel.

Den 29 juni. Angående riksdagens skrivelse rörande lönereglering för arméns och marinens personal m. m. i vad avser pensionsförhållanden.

Den 29 juni. Angående riksdagens skrivelse i fråga om lönereglering för arméns och marinens personal.

Den 15 juli. Förordnande för fältläkaren vid V. arméfördelningen att upprätthålla generalfältläkarens åliggande under dennes deltagande i sanitets-taktiska övningar i Norge och överfältläkarens deltagande i kongress i Bryssel.

Den 18 juli. Angående tillstånd för fältläkaren G. Ekelund att efter uppnådd pensionsålder fortfarande kvarstå i tjänst intill hösten 1922.

Den 18 juli. Angående gjord framställning rörande vården av i epidemisk sjukdom sjuka personer tillhörande armén.

Den 18 juli. Angående fastställande av stat för användande från och med år 1922 av anslaget till resestipendier.

Den 30 juli. Avslag på framställning från försvarsverkens civila personals förbund om rätt att vid inträffad sjukdom, som omöjliggör besök hos läkaren, på kronans bekostnad mottaga besök av denne i hemmet.

Den 8 sept. Angående Södra skånska infanteriregementets förläggning vintern 1921—1922 m. m.

Den 22 sept. Angående republiken Lithauens anslutning till 1906 års Genèvekonvention.

Den 30 sept. Angående fastställande av stat för anslaget till sjuk- och veterinärvård m. m. för år 1922.

Den 30 sept. Angående militärläkarkurs år 1921.

Den 13 okt. Angående anvisande av medel för beredande av ersättning åt av Sjukvårdsstyrelsen anlitade sakkunniga.

Den 13 okt. Angående anvisande av medel för bestridande av vissa kostnader för utgivande av en beskrivning över arméns sjukhus.

Den 21 okt. Angående fastställande av plan för användande av 1922 års anslag till främjande av det frivilliga sjukvårdsväsendet i krig.

Den 11 nov. Uppdrag för t. f. kanslirådet i försvarsdepartementet C. O. H. Humble att å Sjukvårdsstyrelsen biträda med utredning beträffande vissa frågor rörande mottagande av civila sjuka å militära sjukhus m. m.

Den 18 nov. Angående en av chefen för III. arméfördelningen gjord framställning angående taktiska övningar för militärläkare.

Den 18 nov. Angående framställning i fråga om pensionering av arméns sjuksköterskor m. fl.

Den 2 dec. Angående uppförande av nytt sjukhus för Upplands artilleriregemente.

Den 16 dec. Angående bestämmelser i fråga om semester för personal vid garnissonssjukhusen i Stockholm, å Karlsborg och i Boden m. m.

Den 16 dec. Angående bestämmelser rörande viss personal i reserven och över stat åliggande trupptjänstgöring under år 1922.

Den 22 dec. Angående förordnande av chefläkare vid garnisonssjukhuset i Boden.

Den 31 dec. Angående framställning om ersättning för läkarvård åt vissa arbetare vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori.

Den 31 dec. Angående ersättning till bataljonsläkare vid fältläkarkåren m. fl. under viss tjänstgöring.

c. Generalorder.

Den 28 jan., n:r 121. Beträffande läkarbesiktning och provtjänstgöring för uttagning av elever för utbildning till flygplanförare m. m.

Den 11 febr., n:r 179. Angående användning vid utbildningen inom armén av fältläkare N. Brinkes Lärobok i hälsovård för manskap vid armén.

Den 1 mars, n:r 250. Angående fackutbildningskurserna för värnpliktiga läkare, tandläkare och apotekare.

Den 29 mars, n:r 386. Angående stabsläkaren vid militärbefälet på Gottland, fältläkaren J. O. Nordlanders tjänstgöring vid Sjukvårdsstyrelsen från och med den 1 april till och med den 25 maj 1921.

Den 30 mars, n:r 395. Angående tillstånd för bataljonsläkaren vid fältläkarkåren C. O. Barre att viss tid 1921 följa undervisningen vid Ecole d'Application militaire du Val-de-Grace i Paris.

Den 7 maj, n:r 661. Tillstånd för överfältläkaren S. R. Erhardt att under omkring en vecka i Nederländerna taga del av utbildnings- och organisationsförhållanden rörande arméns sjukvårdspersonal.

Den 21 maj, n:r 735. Till försvarsrevisionens förfogande ställas överfältveterinären J. O. Hederstedt och bataljonsläkaren vid K. 2, O. R. Hybbinette.

Den 30 juni, n:r 947. Angående taktiska övningar för militärläkare vid II. arméfördelningen.

Den 6 sept., n:r 1234. Angående tillstånd för bataljonsläkare T. S. Rietz att under två månader bedriva studier i Frankrike.

Den 5 okt., n:r 1377. Angående årligt insändande till Sjukvårdsstyrelsen av uppgifter rörande läkares och veterinärers tjänstgöring under sistförflutna kalenderår.

Den 7 okt., n:r 1398. Beträffande militärläkarkurs.

Den 19 nov., n:r 1631. Angående fältläkare A. H. Otterströms tjänstgöring vid Sjukvårdsstyrelsen den 20 nov.—31 dec. 1921.

Den 20 nov., n:r 1659. Bestämmelser för 1922 för övergång till ny lönestat.

Den 10 dec., n:r 1702. Angående utdelning av »Förteckning över arméns sjukvårdsmateriel 1921 års upplaga».

Den 16 dec., n:r 1718. Angående taktiska övningar för militärläkare vid VI. arméfördelningen under år 1922.

d. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses rundskrivelser.

Den 10 jan. Föreskrifter angående sömnsjukan.

Den 14 jan. Cirkulär till vid inskrivningsförrättningar biträdande läkare.

Den 27 jan. Tillägg till cirkulär till vid inskrivningsförrättningar biträdande läkare den 14 jan. 1921.

Den 3 mars. Prislista å sjuk- och veterinärvårdsmateriel.

Den 9 aug. Angående vården av epidemiskt sjuka personer tillhörande armén.

Den 24 aug. Bestämmelser för värnpliktiga läkares facktjänstgöring.

Den 8 nov. Angående sättet för anställande av sjuksköterskor.

Den 11 nov. Angående uppgifter å tjänstgöringsförhållanden för beräkning av T. S. V. och T. V. V.

Den 11. nov. Angående tandvården vid truppförbanden år 1922.

Den 16 dec. Översändande till arméfördelningscheferna m. fl. av inom III. arméfördelningen utarbetade föreskrifter angående sättet för manskaps anmälan till sjukvisitation. m. m.

3. Besiktningen av värnpliktiga.

Enligt Tab. 2 i tabellavdelningen blevo vid läkarebesiktningarna å värnpliktiga under år 1921 inalles 64 727 prövade, varav 50 141 voro 20-åriga, 13 993 överåriga och 593 underåriga. Av samtliga prövade blevo 3 515 helt frikallade, 9 697 fingo uppskov, under det att 51 515 blevo inskrivna, sålunda resp. 5·4, 15·0 och 79·6 % av de prövade. År 1920 voro motsvarande relativtal 5·8, 16·9 och 77·3 %. I jämförelse med de närmast föregående åren innebära 1921 års siffror sannolikt ett ytterligare eftersättande av fordringarna å ett fullgott soldatmaterial (jfr 1920 års berättelse). Av de inskrivna godtogos 42 483 man till all vapentjänst och 3 425 till viss vapentjänst eller resp. 65·6 och 5·3 % av samtliga prövade; återstående inskrivna, 5 607 man, voro icke vapenföra (8·7 %).

De viktigaste kassationsorsakerna bland 20-åriga voro sjukdomar i ben-systemet, tuberkulos eller sinnesrubbingar med resp. 23·6, 18·8 och 14·4 % av samtliga frikallade; bland överåriga var tuberkulos den vanligaste kassationsgrunden med 27·4 % av de frikallade, därefter bildnings- och utvecklingsfel med sammanlagt 13·8 %, bensystemets sjukdomar med 11·1 %, sinnesrubbingar med 11·0 % och cirkulationsorganens sjukdomar med 10·4 (se Tab. 3 och 4).

I fråga om ändringar i förut inskrivnas värnpliktsförhållanden (Tab. 5 och 6) spelade även tuberkulos, hjärtfel och sinnesrubbingar framstående roller, i det att dessa sjukdomar vid revision föranledde kassationer med resp. 31·8, 11·0 och 9·2 % av samtliga.

Vid jämförelse mellan olika inskrivningsområden finner man, att Västerbottens för året har högsta kassationsprocenten, och detta såväl bland 20-åriga som bland överåriga. Det är härvidlag tuberkulosen, som förorsakar det starka manfallet, ett förhållande som framträder och gör sig gällande inom stora delar av Norrland.

4. Sjuklighet.

Enligt Tab. 8 vårdades under året inalles 52 511 sjuka med 479 358 sjukdagar eller 3·8 % av tjänstgöringsdagarnas antal. Vid jämförelse mellan olika arméfördelningar finner man, att sjukligheten varit mest utbredd inom 6:te samt Gottlands trupper med resp. 5·1 och 4·7 % av samtliga tjänstgöringsdagar och lägst i 1:a med 3·1 % därav. Under år 1920, då influensan ännu hade rätt stor utbredning, uppgingo sjukdagarna till 4·6 % och variationen mellan olika truppformationer var givetvis större än år 1921. Största sjukdomsfrekvensen år 1921 synes hava förekommit inom Svea trängkår med 6·9 % och Livregementets dragoner med 5·8 %; bortsett från några mindre enheter (skolor) var den minst vid Hälsinge regemente med 1·8 % samt Skånska dragonerna och Bohusläns regementen med 2·4 %.

Den sjukdom som räknar största antalet fall var halsfluss med 9 139 fall, varav inom IV arméfördelningen 2 193 fall, därnäst feber av obestämt slag 3 827 fall. Bland epidemiska sjukdomar visade influensan ännu 1921 rätt stor frekvens med ej mindre än 2 197 fall, påssjuka räknade 1 624, scharlakansfeber 311 (se Tab. 9 och 10), och hade dessa epidemiska sjukdomar i allmänhet sin största utbredning under vårmånaderna.

5. Utdrag ur läkarnas årsberättelser.¹

I. arméfördelningen.

a. Fördelningsläkarens årsberättelse.

Under året hava av mig inspekterats 10 sjukvårdsskolor av skilda slag.

Liksom under föregående år har resultatet av utbildningen ej varit tillfredsställande, beroende på det mindre tillfredsställande urvalet av sjukvårdspersonal. Då emellertid sistlidna höst tillströmningen av dem, som söka stamanställning avsevärt ökats, så att bättre material kunnat vinnas vid rekryteringen, är det att hoppas, att även sjukvårdspersonalen skall förbättras. Jag vidhåller dock min förra året uttalade åsikt, att det vore bättre om sjukvårdspersonalen direkt värvades såsom sådan. Erfarenheterna från trängkåren, där sjukvårdspersonalen är synnerligen skickad för sitt värv, giver även stöd åt denna åsikt.

Sjukvårdssoldatskolorna hava även i år sammandragits truppslagvis, vilket visat sig lämpligt, då därigenom antalet elever ökats, så att tillämpningsövningar kunnat anordnas.

Det synes mig som inryckningstiden för värnpliktiga, tilldelade trängen i egentlig sjukvårdstjänst, borde framflyttas till april månad, så att de finge göra andra perioden av sin soldatutbildning under den tid, huvuddelen av de värnpliktiga vid övriga truppslag äro inkallade till tjänstgöring, då utbildningen i sjukvårdstjänst på grund av större innerliggande styrka bättre kan bedrivas.

¹ På grund av de fortfarande höga tryckningskostnaderna kvarstå även i årg. 1921 de i närmast föregående berättelser gjorda inskränkningarna i denna avdelning. Fördelningsläkarnas årsberättelser ingå i extenso; däremot hava sundhetsinspektionerna utelämnats. Av truppförbandsläkarnas berättelser hava intagits endast de delar, som synts Sjukvårdsstyrelsen särskilt förtjäna att uppmärksammas.

Med undantag av difteri- och scharlakansfeberepidemier vid K. 6, för vilka i särskilda rapporter från regementsläkaren redogjorts, har hälsotillståndet varit gott.

Läkarbesiktningarna vid inskrivningsförrättningarna hava av mig inspekterats inom 3 rullföringsområden.

Jag har lett besiktningarna enl. I. F. § 108 efter större inryckningar.

Hälsoregister hava upplagts vid alla truppförband, vid de större tack vare den hjälp, som kunnat, genom därtill beviljat anslag, erhållas från civila läkare.

Inom fördelningen äro för närvarande 3 bataljonsläkarbefattningar vakanta, men finnas goda utsikter att under innevarande år få dem besatta.

Sundhetsinspektioner hava enligt arméfördelningschefens bestämmande av mig förrättats vid K. 6 och I. 24.

De hygieniska förhållandena äro goda vid alla truppförband utom K. 6, där de vid första bataljonen äro otillfredsställande, och I. 25, där de äro synnerligen usla. Upprepade framställningar om förbättringar hava gjorts utan påföljd.

Fälttjänstövningar hava under året anordnats av arméfördelningschefen, vari I. 16, I. 24, I. 25, K. 5, K. 7 och delar av K. 6 och A. 3 deltagit. Hälsotillståndet under dessa var synnerligen gott och sjukvårdsövningar bedrevos i den utsträckning, sådant var möjligt. Sjukvårdspersonalen visade därvid duglighet och intresse.

(Borgström.)

b. Truppförbandens årsberättelser.

Karlskrona grenadjärregemente.

Nödvändigheten av att företaga bakteriologiska undersökningar ej blott vid alla fall av näs- och svalgåkommor, utan även i anslutning till vissa andra läkarbesiktningar, särskilt under gängse difteriepide mi, framgår bl. a. därav, att 2 av dessa »bacillbärare» voro uttagna till tjänstgöring i manskapsköket; alla som beordras till tjänstgöring därstädes och i matsalen bliva nämligen undersökta, innan de få börja sin verksamhet. Med största tydlighet framstår förhållandet mellan det ganska stora antalet fall av marschsvulst, Syndesmitis metatarsea, inalles 39, och manskapets allt fortfarande i flera hänseenden underhålliga fotbeklädnad, skodon och strumpor. Att två tredjedelar av dessa fall förekommit under 3. kvartalet, är ju ej att undra på, då samma massiva, otympliga skodon användas såväl sommar som vintertid, åtminstone under marscher och fälttjänstövningar. Tager man därtill även i betraktande det varje år, särskilt sommartiden, förekommande oerhört stora antalet fall av skoskav, av vilka endast ett fåtal, de svåraste, sjukskrivas, men alla de övriga endast befrias från vapenövning under färre eller flera dagar, anser jag det ej vara ur vägen att ännu en gång, liksom i min förra årsberättelse, med skärpa framhålla, att nyanskaffning av fotbeklädnad är ett oavvisligt behov ej blott för vårt regemente utan högst sannolikt för hela svenska armén. Därvidlag åtminstone borde, vid anslagskravens äskande, inga sparsamhetsskäl få ställa sig hindrande i vägen.

Den 5 mars företog generalfältläkare F. Bauer inspektion å regementets kasern-etablissemang, sjukhus o. s. v. I den berättelse, som han häröver ingivit till chefen för försvarsdepartementet, har han bl. a. särskilt framhållit, huru beklagligt det är ställt med torkrumsanordningarna vid detta, liksom vid flertalet regementen, samt att han »icke kan avstå från att framhålla kraven på torkrum, förrän det gått upp för varje ledamot av riksdagen, att han bär sin del av ansvaret för den stora otrevnad och den fara för hälsan för de värnpliktiga, som uraktlåtande att anordna tillfredsställande torkningsmöjligheter av uniform och underkläder vid kasernen innebär, och att det sålunda bör vara honom synnerligen angeläget att med sin röst bidraga till beviljandet av anslag härför.

(Akerlund.)

Kronobergs regemente.

Det är nu cirka 3 år sedan det nya systemet, med noggrann undersökning av vid första tjänstgöringens början nyinryckta värnpliktiga jämte upprättande av hälsoregister (läkarkort), började tillämpas. Min erfarenhet om denna undersökning och detta kortsystem vill jag här i korthet framlägga. Fördelar äro egentligen inga. Nackdelar äro, att undersökningen icke göres och ej heller kan göras så omsorgsfullt, att man tryggt kan lita på alla de många uppgifter, som äro antecknade å läkarkortet, fränsett de skilda subjektiva uppfattningar, som göra sig gällande hos olika undersökare. Alldeles otvivelaktigt uppmuntrar »kortsystemets» utfrågande och omhändertagande av de värnpliktiga å sjukhuset till aggravaion och simulation av sjukdom. Helt ur räkningen kanske icke heller bör lämnas det förhållandet, att övningstid måste släppas till på dessa undersökningar. I expeditionellt avseende måste rörande inträffade sjukdomar dubbelanteckningar göras med hänsyn till diagnos m. m.; dels måste nämligen den gamla sjukjournalen fortfarande föras såsom förr i tiden, dels måste samma anteckningar införas å det nytilkomna läkarkortet. Alltså enligt min mening ett onyttigt dubbelarbete.

(Gussarsson.)

Hallands regemente.

Ingen anmärkning har funnits mot fotvården, och truppen synes väl hava fördragit de med tjänsten förenade ansträngningarna.

(Eklund.)

Norra skånska infanteriregementet.

Under året ha tvenne kurser hållits i personlig hygien och anläggning av första förband, både med teoretiska föreläsningar av undertecknad och efter följande praktiska övningar under ledning av tjänstgörande extra läkaren och tillgängligt sjukvårdsmanskap.

I de nämnda föreläsningarna ha utförliga anvisningar och råd givits angående smittsamma könssjukdomar och profylaktisk behandling mot desamma, varjämte till kompanierna utlämnats skriftliga P. M. i samma sak att muntligen meddelas manskapet samt anslås inom kompanilokalerna. Det oaktat har dylik behandling ej anlåtats i ett enda fall. Beträffande de ingalunda talrika fall av dylik sjukdom, som kommit till kännedom och behandling vid regementet, har patienten alltid uppgivit, att han förvärvat smittan utom förlägningsorten och således ej kunnat komma till profylaktisk behandling i tid.

Regementets tillgång på sjukvårdsmateriel fick i samband med organiserandet av dess nya sjukhus genom Sjukvårdsstyrelsens försorg ett välbehöfligt tillskott och torde för närvarande kunna betecknas som tillfredsställande. Dess förvaring å tvenne ställen, Ljungbyhed och Kristianstad, försvårar i hög grad tillbörlig eftersyn och vård. Även har jag funnit, att förrådsböckernas opraktiska och enligt mitt förmenande oriktiga uppställning eller rättare sagt förande, omöjliggör en tillfredsställande kontroll vid inventeringarna, i det att ursprungligen en sammanblandning ägt rum mellan fält- och depåmateriel och sådan, avsedd för den dagliga sjukvården å regementets sjukvårdslokaler, förmodligen beroende därpå, att materiel för sistnämnda ändamål ursprungligen ej existerat eller varit otillräcklig.

(Heijbel.)

Södra Skånska infanteriregementet.

Från tidigare årsrapporter kvarstå i övrigt i stort sett oförändrade de utomordentligt bedrövliga hygieniska förhållandena i barackerna å Revingehed och i den provisoriska kasernen i Lund, bådadera (och i synnerhet de förstnämnda) mörka, dragiga och fulla av dammgömmor, vidare med alldeles otillräckliga lokaler för toalettändamål samt utan varje spår av trevnad, vilket är ägnat att driva till förtvivlan.

(Ask.)

Skånska dragonregementet.

Hälsotillståndet har påverkats av två långvariga epidemier, nämligen en difteriepidemi under våren och sommaren med 70 fall och en scarlatinaepidemi under höst-månaderna med 31 fall.

Jag anser mig här endast böra påpeka, att det mest maktpåliggande i dessa epidemiers bekämpande har varit att förhindra spridning utom kasernområdet. Detta har särskilt varit fallet med scarlatinaepidemien, emedan vid tiden för dess uppträdande inga scarlatinafall voro anmälda i Ystad eller dess omnejd. Att isolera hela kasernområdet befanns vara en alltför rigorös åtgärd, som för övrigt knappast kunde tänkas motsvara de högst betydande olägenheterna, i synnerhet som ett stort antal underofficersfamiljer äro bosatta inom området. I stället lades huvudvikten på att uppsåra varje misstänkt fall genom massundersökningar, upprepade tid efter annan, genom att införa obligatorisk läkarundersökning vid varje permissionsansökan, genom att anordna särskilda sjukvisitationer för sjukanmälda med halssymtom och för övrigt genom att inställa alla samkväm, som kunde gynna smittans spridande. Man må döma om dessa åtgärder, hur man vill, men som faktum kvarstår, att vid årsskiftet epidemien hållits begränsad till regementet och att det enda fall, där smittan antagligen spridits därifrån, befanns komma från en gift stamanställd, som utan läkarundersökning på förfalskad permissionssedel besökt sin på landsbygden bosatta hustru.

I sitt förslag till Militärt hälsovårdsreglemente har Sjukvårdsstyrelsen i § 4, III, mom. 11 anbefallt vederbörande läkare, att han för att följa de epidemiska sjukdomarnas förekomst inom förlägningsorten, får mottaga epidemirapporter från tjänsteläkare inom de områden som beröra regementet. Med anledning härav tillskrev jag dessa tjänsteläkare och har också till stort gagn erhållit deras epidemirapporter, sålunda från Ystad, från provinsialläkaren i Ystads distrikt och från förste provinsialläkaren i Kristianstads län. Däremot har förste provinsialläkaren i Malmöhus län icke ansett sig böra tillmötesgå denna begäran, under hänvisande till Medicinalstyrelsens cirkulär nr 16 ⁷/₆ 1920, enligt vilket det åligger förste provinsialläkare att endast efter anmodan av fördelningsläkare och endast till denne överlämna epidemirapport. I övertygelse, att Sjukvårdsstyrelsen icke kunnat förutse en sådan tolkning av detta cirkulär, har jag ansett det icke vara ur vägen att i denna redogörelse påpeka detta.

Sjukvårdspersonalen har varit fulltalig. De anmärkningar mot dess rekrytering och utbildning, som i förra årets redogörelse framställdes, gälla alltjämt. En lösning av denna fråga är enligt min övertygelse en av de viktigaste som för närvarande åligger den militära sjukvården. Jag skulle endast önska att framhålla, att, liksom militärläkare mer och mer finner sig behöva vara framför allt epidemiolog, bör en del av sjukvårdsmanskapets sjukhusutbildning försiggå på större epidemisjukhus. Epidemivården träder alltmer i förgrunden som den militära sjukvårdens främsta och största uppgift.

Rekryteringen har under året varit kvantitativt tillfredsställande, men kvalitativt kanske sämre än någonsin. Rekryteringsrullan upptager 435 undersökta; av dem ha vid läkarundersökningen 148 kasserats. Det militära befalet har ansett det behövt att utan läkarbetyg antaga en del, som icke uppfyllt minimifordringarna.

(Hammar.)

Kronprinsens husarregemente.

Sjukligheten har varit ovanligt ringa; av anmälningspliktiga infektionssjukdomar ha endast förekommit 8 fall av mässling i januari. Ett dödsfall i septicopyämi har under året inträffat. Av den på sin tid med så stor apparat och agitation igångsatta profylaktiska behandlingen mot veneriska sjukdomar har under året summa en man begagnat sig. Det oaktat måste antalet veneriska sjukdomar under året, 1 syfilis och 9 gonorréer anses vara relativt litet för en — åtminstone i det avseendet — så pass sjuk stad som Malmö.

(Richter.)

Wendes artilleriregemente.

Sedan tf. regementschefen medgivit, att sjukvårdsförrådsunderofficeren, som därjämte är regementsväbel, befrias från uppdraget att vara tjänstgörande hos kasernofficeren, torde han få mera tillfälle att öva tillsyn över ordningen inom sjukvårdslokalerna. Dock ber jag få betona, att jag anser det vara behöfligt, att en underofficer kommanderas, som helt kan ägna sig åt sjukvården med fästat avseende dels å regementets spridda förläggning med sjukvårdslokaler på 4 vitt skilda ställen, dels det stora antalet sjukvårdsmanskap, som erhåller sin utbildning vid regementet.

(Bruzelius.)

II. arméfördelningen.**a. Fördelningsläkarens årsberättelse.**

Handlagda ärenden. Även detta år ha dessa varit stadda i ökning, i det 404 ingående och 384 utgående diariesförts mot resp. 378 och 369 förlidet år.

Antalet förrättningsdagar utom stabsexpeditionen har för fördelningsläkaren varit 54, vartill kommer 18 resedagar.

Bland viktigare å stabsexpeditionens sjukvårdsavdelning handlagda ärenden må nämnas:

till Konungen:

yttrande angående vissa sjuka värnpliktigas tjänstgöringsförhållanden;

framställningar om gratifikation för åtta regementsläkare;

till Statsrådet:

plan för taktiska övningar för militärläkare;

till Generalfälthälsö:

detaljerad plan för taktiska övningar för militärläkare;

yttrande över förslag till »Bestämmelser för värnpliktiga läkares facktjänstgöring»;

förslag till reglemente för militärsjukhuset i Eksjö;

rapport angående taktiska övningar för militärläkare;

till Sjukvårdsstyrelsen:

rapporter om sundhetsinspektioner vid I. 5, I. 4 och K. 4;

framställning om åtgärders vidtagande för tillgodoseende av arméns behov av epidemisjukvård;

framställning om åtgärders vidtagande för att garnisonssjukhuset i Linköping måtte utrustas med eget kök;

framställning om direktiv rörande erläggande av avgifter vid vård av arméns personal å epidemisjukhuset i Linköping;

yttrande angående förslag till tätare återkommande taktiska övningar för militärläkare;

yttrande angående utbildningen av värnpliktiga sjukvårdsmän;

till Kungl. Maj:ts Befallningshavande:

framställning om beredande av bättre lokaler för inskrivningsnämndernas sammanträden å ett flertal platser;

till epideminämnden i Jönköpings län:

uppgift angående vid arméfördelningen vidtagna åtgärder för vård av epidemiskt sjuka;

till underlydande truppförband:

bestämmelser rörande specialsjukvård;

föreskrift angående läkarkortens ordnande i samlingar vid inskrivningsförrättningar, på sätt i g.o. nr 1608/1918 föreskrives i fråga om stamkortet;

direktiv för de inskrivningsnämnderna biträdande läkarna;
 direktiv för de inskrivningsrevisionerna biträdande läkarna;
 förslag att vid desinfektioner den s. k. Leiningerska metoden måtte komma till användning;
 bestämmelser angående sjuksköterskornas skyldighet att utöva tillsyn över utspisningen av å sjukhusen intagna patienter;
 yttrande angående ifrågasatt upplåtande av sjukhuset å Ränneslätt till bostadslägenheter;
 yttrande angående kassation av skadat bröd;
 föreskrifter angående noggrannare iakttagande av bestämmelsen, att medicin skall av den till tjänsteställningen främste läkaren vid truppförbandet utskrivas;
 bestämmelser rörande tandvården vid arméfördelningens truppförband under år 1922;
 föreskrifter angående beredande av ökat tillfälle till taktisk utbildning för truppförbandens militärläkare.

Därjämte ha å sjukvårdsavdelningen handlagts alla ärenden rörande kommanderingar m. m. av läkare och övrig sjukvårdspersonal.

Hälsoråd. Sundhetsinspektioner ha förrättats vid I. 4, I. 12 och K. 4. Vid samtliga har fortifikationsofficeren i arméfördelningsstabens biträtt, i vissa fall även fördelningsintendenten och generalstabsofficeren. Inspektionernas värde ävensom möjligheten att nå med desamma åsyftade förbättringar hava sålunda, särskilt genom biträdet av den förstnämnde, avsevärt ökats.

Vid truppförbanden ha enligt föreskrift därjämte av vederbörande chefer med underlydande företagits hygieniska inspektioner. Gagnet av desamma synes avsevärt växla allt efter den grad av intresse, som hos de olika förrättningsmännen förefunnits.

Vid fördelningsläkarens sundhetsinspektioner har bemärkts, att profylaktisk behandling till förekommande av könssjukdomar flerstädes ej kommit till verkställighet, trots därom utfärdade föreskrifter.

På försök ha från förste provinsialläkarna inom arméfördelningsområdet inforrats avskrifter av deras halvmånads-epidemi-rapporter. varav sammandrag sedan utsänts till truppförbanden. Tillräcklig erfarenhet rörande nyttan härav har ännu ej vunnits.

Sjukvård. Sjukligheten har i det hela varit ganska ringa. Av vanliga infektionssjukdomar ha i regel endast stänkfall förekommit. Vid A. 6 uppträdde dock under vårmånaderna en liten difteriepidemi om ett 40-tal fall. I sammanhang därmed har regementsläkaren gjort en del intressanta iakttagelser om difteri i hudsår.

Mot slutet av året har arméfördelningens sjukvård avsevärt förbättrats genom öppnandet av det nya, för sitt ändamål utmärkt väl lämpade militärsjukhuset i Eksjö.

Tandvård. Med årets slut har tandpolikliniken i Eksjö överflyttats till det nya sjukhuset därstädes och kommer hädanefter att arbeta under avsevärt gynnsammare förhållanden än förut.

Stora svårigheter möta fortfarande att skaffa tandläkare, villiga att åtaga sig förståndarskapet för tandpoliklinikerna. Verksamheten å desamma har dock hela året kunnat nöjaktigt hållas igång.

Inskrivningsväsendet. Inspektion av läkarbesiktningen har verkställts vid inskrivningsförrättningar inom tre av arméfördelningens rullföringsområden.

Efter hos vederbörande Kungl. Maj:ts befallningshavande gjorda framställningar har utbyte av förrättningsställen eller lokaler för inskrivningsnämndernas sammanträden i en del fall vidtagits. Trots det energiska arbete, som härå under de senaste åren nedlagts, äro dessa lokaler fortfarande å många håll ej författningsenliga. Vanligaste anmärkningen är, att särskilt rum för läkarundersökningen saknas.

Flertalet läkarbesiktningar enligt § 108 av inskrivningsförfordningen ha skett under fördelningsläkarens ledning.

Änjo ha exempel förekommit, belysande det orättfärdiga i att värnpliktig, som inskrivits till vanlig vapentjänst eller i särskild befattning, men efter inskrivningen förvärvat sådana kunskaper, att han bort hänföras till studenter eller deras vederlikar,

ej kan utao egen ansökan till denna grupp överföras. På detta sätt komma bland annat ej så få läkare, tandläkare o. s. v. att slippa undan en hel del värnpliktstjänstgöring, som måste fullgöras av deras i vederbörlig ordning inskrivna kamrater.

Sjukvårdsmaterielen m. m. De till stabsexpeditionen inkomna månadsredovisningarna rörande sjukvårdsanslagen ha underkastats granskning, vilken givit anledning till talrika anmärkningar.

Truppesjukvårdsanslagen ha vid samtliga truppförband utom T. 6 avsevärt överskridits, liksom under ett flertal år varit fallet. Det torde kunna sättas i fråga, huruvida ej lämpligare vore att höja T. S. V. än att årligen bevilja täckningar till långt större belopp än det ordinarie anslaget. Medvetandet, att detsamma under inga omständigheter kan räcka, förslöar i viss mån vederbörandes ansvarskänsla, i det de ej finna det vara av vidare betydelse, om den oundvikliga bristen blir litet större eller mindre.

Läkarna. Ännu en bataljonsläkartjänst — vid A. 6 — har under året besatts med ordinarie innehavare. Trenne sådana tjänster äro fortfarande sedan flera år vakanta.

I de taktiska läkärövningarna inom arméfördelningen deltog utom ledaren endast fem av arméfördelningens egna läkare. Återstående fem bliva inom de närmaste åren pensionsmässiga.

Sjukvårdsmanskapet. Den förbättrade rekryteringen i fråga om manskapet i övrigt har även gjort sig gällande beträffande sjukvårdsmanskapet. Vakanserna hava sålunda minskats i antal, och de nyantagna beställningsmännens kvalitet synes vara bättre, än vad fallet varit närmast föregående år.

Försöksvis har år 1921 gemensam sjukvårdssoldatskola varit sammandragen till ett av arméfördelningens infanteriregementen. Resultatet har varit gott, och försöket torde komma att upprepas.

Talrika inspektioner av sjukvårdsskolornas utbildning i sjukvårds- och sjukhustjänst ha under året företagits.

Utbildningen i de övningsgrenar, som lyda under läkarnas tillsyn, lämnar i många fall en del övrigt att önska, beroende på att många läkare sakna både intresse och förmåga för denna del av tjänsten. Ett mindre lyckligt grepp var, såsom redan då befarades, när i »Instruktion för manskapsutbildningen vid trängtruppernas sjukvårdskompanier» i fråga om utbildningen i sjukhustjänst och vissa delar av sjukvårdstjänst föreskrefs: »Utbildningen meddelas av underofficerare och underbefäl under ledning av läkare». Av en del läkare och även truppförbandschefer lär detta tolkas så, att läkarna ej skulle äga skyldighet att personligen deltaga i nyssnämnda utbildning, utan att deras »ledning» skulle bestå i att granska ett utbildningsprogram och någon gång övervara en lektion. Där så är fallet får man ofta vid inspektioner höra eleverna otadligt uppläsa långa stycken ur handböckerna samt felfritt pålägga de i praktiken sällan användbara stödjeförband, som där avbildas. Men försöker man att utrona, i vad mån denna utanläxa fattas och tillgodogjorts av eleven, finner man snart, att härutinnan mycket brister. Och annat är ej heller att vänta, då lärarna själva äga så bristfällig utbildning. Nu är visserligen fallet, att de unga läkarna i regeln äga mycket ringa pedagogisk färdighet, men tack vare deras djupare och mera levande kunskaper blir dock deras personliga inlägg i undervisningen till stort gagn för demsamma. Läkarna själva förvärva härigenom så småningom pedagogisk färdighet och därmed ock förmåga att verkligen »leda» utbildningen.

Ingen anser, att sjuksköterskeutbildningen bör bibringas endast av sjuksköterskor utan personligt deltagande av läkare, men väl tolereras det på många håll, att de manliga sjukvårdarnas utbildning helt och hållet ligger i händerna på deras äldre kamrater. Och dock lära de äldre sjuksköterskorna på grund av bättre skolunderbyggnad och grundligare sjukvårdsutbildning vara långt bättre skickade till undervisare än sjukvårdsunderofficerare och underbefäl.

Mera intresse för undervisningen i sjukvårdsskolorna och kraftigare, personligt ingripande däri lärer sålunda böra krävas av militärläkarna. En glädjande föreskrift i

sådan riktning läses i de nyligen utkomna »Bestämmelserna för värnpliktiga läkares facktjänstgöring». Ett ytterligare steg i samma riktning bör göras genom en omredigering av det ovannämnda uttrycket i sjukvårdskompaniernas utbildningsinstruktion. Ej minst om den ifrågasatta överflyttningen till trängen av all sjukvårdspersonal från underofficerare och nedåt skulle komma till stånd, lärers allt böra göras för att där ernå en verkligt god utbildning av sagda personal.

Mathållningen. Vid granskningen av truppförbandens portionsstater ha en hel del smärre erinringar gjorts och i flertalet fall vunnit beaktande. I det hela torde mathållningen inom arméfördelningen kunna sägas vara väl ordnad samt födan riklig och god.

Förordnad fördelningsläkare. Under fördelningsläkarens tjänstledighet för enskilda angelägenheter har befattningen som sådan 24 april—23 maj upprätthållits av regementsläkaren vid T. G. L. W. Hedborg.

(Gullström.)

b. Truppförbandens årsberättelser.

Första livgrenadjärregementet.

Med avseende på det allmänna hälsotillståndet inom truppen kan det gångna året betecknas såsom särdeles lyckligt. Icke ens den eljest årligen återkommande pås-sjukepidemien har under 1921 uppträtt, så ej heller mässling eller röda hund. Måhända är detta sakförhållande följden av en grundlig rengöring med ty åtföljande inre reparations- och målningsarbeten som de manskapsbaracker genomgått, vilka förut varit mest hemsökta av endemier.

(Theorell.)

Andra livgrenadjärregementet.

Även i år inlades under regementsmötets första dag ett förhållandevis stort antal nyinryckta (9 fall) å sjukhuset för gonorré. Dessa tillbragte så gott som hela mötet å sjukhuset. Det torde väl vara uppenbart, att de nuvarande bestämmelserna, beträffande med smittsamma könssjukdomar behäftade värnpliktiga, ej äro tidsenliga. Särdeles starka motiv synes mig föreligga att återinkalla dylika med självförvållade sjukdomar behäftade individer, så att de få göra verklig tjänst och sålunda erhålla den utbildning, som med övningen avses.

Ej heller under det gångna året har någon av regementets personal begagnat sig av den profylaktiska behandlingen mot smittsamma könssjukdomar.

Under sommaren — närmare bestämt 6 juli—6 okt. — har på försök till regementet sammandragits en för hela arméfördelnigen gemensam sjukvårdssoldatskola, sammanlagt 14 man. På ett undantag när hade ett pråktigt och för utbildningen till sjukvårdsbeställningsmän lämpligt och intresserat material från truppförbanden sånts till skolan. Försöket slog också synnerligen väl ut och manar enligt min mening till efterföljd. Utbildningen blir enhetligare och det större antalet deltagare gör, att dessa kunna bättre tillgodogöra sig särskilt den praktiska utbildningen än när denna skall ske med 1 å 2, högst 3 å 4 man. Visserligen är skolan för det truppförband, som får sig den tilldelad, ett extra onus, men så blir också till gengäld regementet befriat från detta utbildningsarbete för flera år framåt.

De två äldsta sjukvårdsfurirerna ha i enlighet med K. brevet den 22 juni 1920 begärt få komma i åtnjutande av lönefyllnad till 1. klass furirs löneförmåner. I samband därmed vill jag påpeka det orättvisa i att icke åtminstone en 1. klass furirs lön (tjänsteställning) finnes för regementets sjukvårdsbeställningsmän. Våra sjukvårdsfurirer av 2. klass äro ofta i tjänsteålder lika gamla som flera av regementets 1. klass furirer och ha dessutom att utföra ett minst lika ansträngande och ansvarsfullt arbete som dessa. Orättvisan framträder då desto hjärtare. Visserligen ha öppet inga klago-

mål försports, men vid samtal med dem, det gäller, har jag nu mera än någonsin förut fått bekräftat, att deras önskan och strävan är ekonomisk ställning, jämnad med deras övriga jämnåriga å regementet. Införandet av en beställning i första klassens furirgrad skulle säkerligen leda till en bättre rekrytering av sjukvårdspersonalen och därigenom bli till stor fördel för armén.

De hygieniska inspektionerna ha verkat mycket gott. Dylika ha vid regementet företagits två gånger under 1921. I hygienens intresse har sålunda följande större arbeten utförts: Samtliga förlägningslokaler så när som på en barack (vilken skall ommålas i vår) äro reparerade och ommålade; en cementbrunn för mottagande av flytande avfall från svinhuset, en cementbrunn för uppsamling av svinmat ha anlagts; i diskrummets tak insatts en ventilationstrumma för avlägsnande av imbildningen; sjukhusets intagningsbadavdelning har flyttats in i sjukhuset; isoleringsavdelningen i sin helhet reparerats och ommålats; de gamla emaljerade tvättställen av järn i sjukhuset ha ersatts med sådana av porslin och en större sköljvask av porslin uppsatts i klosettrummet.

(Ståhlberg.)

Jönköpings regemente.

Som vanligt under de sista åren ha även 1921 flera skolor ofta samtidigt förlagts till regementets sjukhus. Det kan ifrågasättas om detta ur utbildningssynpunkt sett är så lämpligt på grund av det ofta fåtaliga patientantalet. Blev i stället utbildningen i det praktiska sjukvårdsarbetet i ännu större omfattning än nu är fallet förlagt till länslasarettet, tror jag att behållningen för eleverna skulle bli avsevärt större.

(Rosén.)

Kalmar regemente.

Under året har hela manskapsstyrkan varit förlagd i det nya kasernetablisementets tvåkompanikaserner, vilka torde vara de bästa ej blott i vårt land utan enligt kännarens utsago rent av i hela världen. Dock kunde enligt min uppfattning logementen ha gjorts ännu ljusare, varjämte den anmärkningen måste göras, att en skrub i jordvåningen, den enda i vilken sopborstar och dylikt lämpligen kunna förvaras, ej kan belysas. Ventilationsanordningarna synnerligen goda; anordningarna för uppvärmning, varmvatten i jordvåningen och lågtrycksånga i de båda övre våningarna, goda. Snyggningsrummen med utmärkta tvätt- och duschsanordningar, dricksvatten ur uppstigande vattenstråle och w. c. äro även berömvärda. Förtjänstfull är även anordningen av torkrum i varje våning. Ekonomibyggnaden med rymliga gymnastik- och matsalar, präktigt kök, duschrum och utmärkta tvättanordningar är även i sin helhet fullt modernt inredd.

Renhållningen i dessa nya kaserner är även lättare att genomföra; vid sopning av golven i kompanivåningarna användes allt fortfarande i regeln florozone.

Först ett par dagar före jul kunde inflyttning av de sjuka ske i det nya militär-sjukhuset. För den, som under tjugufem år måst sköta de sjuka i de för andra förhållanden byggda, mer eller mindre förfallna och otidsenliga gamla militär-sjukhusen, var det med en känsla av synnerlig glädje och tillfredsställelse denna inflyttning i ett i alla avseenden fullt tidsenligt, snyggt och fint sjukhus ägde rum.

Det i tre våningar uppförda nya sjukhuset, som är helt av sten, gör redan i sitt yttre ett ståtligt intryck. Sjukhusets inre gör dock ett ännu fördelaktigare intryck. Redan väntrummet ser inbjudande ut. Sjuksalarna äro ljusa, glada och vetta med få undantag åt söder; de fyra större sjuksalarna 1 och 2 trappor upp hava fönster åt söder, väster, resp. öster och norr, äro alltså belysta från tre sidor och äro ovanligt hemtrevliga. Till bottenvåningen äro förlagda väntrum, med anordning för drickning ur uppstigande vattenstråle och särskilt litet toaletterum (med w. c.), undersökningsrum, operations-behandlingsrum, sterilisationsrum, laborations-mörkrum, tandpoliklinikrum, rum för läkare och sjukvårdspersonal, sköljrum och snyggingsrum med

modererad dusch och w. c. för läkare, rum för observationspatienter med särskild ingång, toaletterum för patienterna och rum med tvättställ för läkare samt en av tvenne med särskilda badrum och w. c. försedda sjukrum bestående isoleringsavdelning med förrådsrum, diskrum och rum med tvättställ för läkare, till vilken avdelning tre särskilda ingångar leda utifrån; dessutom tre andra sjukrum, varav två äro avsedda för officerare och underofficerare. I våningarna 1 och 2 trappor upp ligga de huvudsakliga sjuksalarna jämte rum för manlig sjukvårdspersonal och för sjuksköterska samt i vardera av dessa badrum, serverings-, skölj- och snyggningsrum med w. c. samt förrådsrum.

Fönsterbänkar av kalksten i sjuksalar m. fl.

Golven, i allmänhet av grovslipad cement, äro i samtliga sjuksalar, undersökningsrum, korridorer och serveringsrum belagda med enfärgad brun linoleum; golven i behandlings-operationsrummet, sterilisationsrummet, badrummen, skölj- och snyggningsrummen med w. c. bestå av ljusa sintrade golvplattor av bränd tysk lera; golvet i väntrummet och förstugan av kalkstensplattor. Golvsocklar av bruna, resp. ljusa sintrade golvplattor i väntrum, korridorer, trappuppgångar, undersökningsrum, operationsrum, sjuksalar, serverings-, skölj- och snyggningsrum.

Väggar och tak äro i observations- och isoleringsavdelningarna, undersökningsrummet och laborationsrummet oljemålade, i operationsrummet och steriliseringsrummet emalj-färgade; i bad-, skölj- och snyggningsrum likaså oljemålade med väggarna intill 1:8 m. i sin helhet (i badrummen) eller ovanför och omkring tvättställ, sköljbäcken och slasktrattar beklädda med vit kakel; ävenså äro väggarna kakelbeklädda bakom dricksfontäner och tvättställ i läkarrum, officerssjukrum och korridorer m. m.; i övriga lokaler äro väggar och tak kalkfärgade, väggarna nedtill ströplade. Alla vinklar och hörn avrundade. Murhörnen äro på ömse sidor om dörrkarmarna beklädda med formtegel med rundad kant, engoberat i brun ton, av Höganäs—Billesholms fabrikat intill 2:1 m. höjd; på enahanda sätt äro fria murhörn i trappor och vid förstugor m. m. beklädda. Överallt elektrisk belysning och centraluppvärmning med varmvatten, cirkulationssystem, med radiatorerna placerade å ytterväggarna under fönstren samt varmvattencistern i källaren. Radiatorerna äro försedda med regleringsventiler, s. k. bäst-ventiler, för varmvattencirkulationens reglerande, resp. avstängande. Av de tre ångpannorna, typ Götaverken, i källaren är en uteslutande avsedd för uppvärmningen av vattnet i värmeledningen, de två andra alternativt härför och för varmvattenberedning till cisternen för bad, disk, tvättvatten och dylikt. I alla rum finnas å innerväggarna med galler försedda reglerbara utsugningsventiler i närheten av golv och tak. Friskluftintagning genom fönstren, varav ett i varje sjukrum är försett med en skruvfönsteröppnare, patent Preston.

Rum för mobiliseringsförrådet i källaren; rymliga lokaler för det övriga sjukvårdsförrådet å vinden. Dricksfontäner med vatten ur uppstigande stråle i väntrum och korridorer. Värmeskåp i serveringsrummen samt bottenvåningens diskrum; dessutom spisar med underskåp och kopparcisterner i serveringsrummen; i dessa komma även isskåp att insättas.

Som slutomdöme kan sägas, att sjukhuset är fullt jämförbart med ett modernt civilt sjukhus, dock saknande röntgenavdelning.

(Nystrom).

Smålands husarregemente.

Angående sjukvårdspersonalen måste ånyo påpekas, att läkaren vid ett kavalleriregemente har mindre och sämre hjälp än vid ett infanteriregemente. Befattning som sjukvårds-sergeant saknas och då avlöningen för sjukvårdsfurir ej är tillräckligt stor för att inbjuda till kvarstående i tjänst några år, blir följden täta ombyten och därmed svårigheten att ofta upplära biträden, som dock icke fått den grundliga utbildning, som erfordras. Expeditionstjänsten vid kavalleriet torde icke så väsentligt understiga vad som erfordras vid övriga vapenslag.

(Bergman.)

Smålands artilleriregemente.

Under difteriepidemien inom 2. kvartalet förekommo 4 fall av huddifteri, 3 fall i ridsår, 1 fall i skoskav, vilka givit anledning till ett föredrag, som intages i »Tidskrift för militär hälsovård».

(Rundquist.)

Östgöta trängkår.

En viss decentralisation beträffande expeditionstjänsten bör genomföras: helt medicinska och statistiska angelägenheter eller kassaärenden och reparationssaker borde en militärläkare äga befogenhet direkt förmedla till eller med vederbörande myndighet, t. ex. en medicinräkning, ett sjukbesked, en rapport om epidemi m. m. För denna reform talar expeditionstjänstens i fält fördelning.

(Hedborg.)

III. arméfördelningen.**a. Fördelningläkarens årsberättelse.**

Arbetet på avd. V har förutom handläggning av löpande ärenden huvudsakligen omfattat:

1. Utarbetande av direktiv för *revision av krigssjukhusplanerna*. Dessa direktiv, som blivit av Sjukvårdsstyrelsen granskade och godkända, innebära bland annat, att de framtida revisionerna av planerna uppdragits åt regementsläkare, bosatta på eller i närheten av de orter, där krigssjukhusen skola etableras, och att nämnda läkare skola enligt i direktiven angivna grunder utföra revisionen i samråd med vederbörande chefläkare vid sjukhusen.

2. Verkställande av *sundhetsinspektioner* vid arméfördelningens samtliga truppförband och sjukhus. Därvid har framgått, att de vid nästföregående inspektioner anmärkta felaktigheterna i huvudsak blivit avhjälpta, i den mån medel stått till vederbörande chefers förfogande eller kunnat av dem genom hänvändelse till vederbörande myndighet anskaffas. Hälso- och sjukvårdsförhållandena vid arméfördelningen torde nu i stort sett kunna betraktas såsom tillfredsställande.

De viktigare arméfördelningsorder rörande hälso- och sjukvården som under året utfärdats äro följande:

I anslutning till a.o. den 7 dec. 1918 n:r 3329 och a.o. den 4 juni 1919 n:r 1299, innehållande föreskrifter om vissa hälsovårdsrapporter, som skola kvartalsvis ingå till arméfördelningschefen, vill jag härmed hava anbefallt följande att hädanefter lända till efterrättelse.

1. Varje sådan rapport skall i nummerföljd upptaga samtliga moment i § 133 av TjR., undantagandes mom. 2, och skola momenten hava samma nummer i rapporten, som de hava i TjR.

2. Varje moment skall i rapporten upptagas, även om ingen anmärkning är att göra. Exempelvis:

Mom. 1. Ingen anmärkning.

Mom. 2. Fotvården i varje avseende tillfredsställande.

Mom. 4. Anmärkes att etc.

3. Till grund för ifrågavarande rapporter skall ligga på förhand planlagd inspektion, verkställd av vederbörande truppförbandschef med biträde av läkare, kasernofficer och regementsintendent, på det att dessa må kunna på ort och ställe inför truppförbandschefen genast framlägga förslag till förefintliga felaktigheters avhjälpan.

4. Inspektionen bör ske med ledning av det av Kungl. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse angivna formuläret, av vilket ett exemplar bifogas.

5. Även andra hälsovårdsfaktorer än de i TjR. § 133 upptagna böra i rapporten beröras, om truppförbandschef därtill finner anledning.

Skövde den 24 sept. 1921.

Erfarenheten har visat, att manskap ej så sällan anmäler sig till *sjukvisitation*, utan att verkligt fog för sådan anmälan föreligger. Till stor del torde detta missförhållande bero därpå, att vederbörande dagkorpral (dagkonstapel) genom att efterhöra dem, som önska sjukanmäla sig, indirekt rent av inbjuder till att anmälan göres. Om däremot ett klockslag bestämmes, vid vilket de, som önska framställas vid sjukvisitation, skola anmäla sig, och om dessutom stadgas, att denna anmälan skall ske till officer eller underofficer, torde en minskning av antalet i onödan anmälda kunna väntas bliva följden.

I syfte att härutinnan åstadkomma bättre förhållanden och för att ej inskränkning må onödigtvis ske i den knappt tillmätta utbildningstiden, vill jag härmed hava uttalat önskvärdheten av att i regements-(kår-)instruktionen, därest ej så redan skett, bestämmelser av följande innebörd intagas:

1. Manskap, som vill anmäla sig till sjukvisitation, har att å härför föreskriven tid och i vederbörlig expedition framföra sådan anmälan till kompani-(skvadrons-, batteri-)chefen eller -adjutanten eller ock till av kompani-(skvadrons-, batteri-)chefen för viss tid eller särskilt tillfälle utsedd officer eller underofficer (dagunderofficern). Den, till vilken sådan anmälan göres, skall i varje fall efterhöra anledningen till sjukanmälan.

2. De sjukanmälda skola, jämlikt TjR., § 135:1, till sjukvisitation alltid åtföljas av kompanidagbefäl, som har att om dem lämna läkaren erforderliga upplysningar.

3. Kompani-(skvadrons-, batteri-)chef bör esomoftast övervara den del av sjukvisitationen, som omfattar hans kompani (skvadron, batteri), på det att erforderlig samverkan (TjR. § 127:2) mellan honom och truppförbandsläkaren må komma till stånd. Även bataljons-(divisions-)chef bör tid efter annan övervara sjukvisitation, som omfattar hans bataljon (division).

I sammanhang med det anförda vill jag därjämte hava framhållit önskvärdheten av, att även regements-(kår-)chef stundom är närvarande vid sjukvisitationen liksom kompani-(skvadrons-, batteri-)chef, därest så ske kan, vid läkarbesiktning enligt I. F., § 108, av kompaniets (skvadronens, batteriets) manskap.

Slutligen vill jag jämväl hava framhållit nödvändigheten av utfärdandet av sådana bestämmelser, vilka omöjliggöra att manskap, som avser att anmäla sig till sjukvisitation eller redan anmält sig därtill, är, utan att i vederbörlig ordning hava erhållit permission, frånvarande från tjänstgöring eller övningar, som förekomma under tiden mellan revej och sjukvisitation.

Skövde den 8 dec. 1921.

Sjukvårdstaktiska tillämpningsövningar för arméfördelningens läkare hava ägt rum i enlighet med följande a.o. och direktiv:

Härmed vill jag hava befallt,

att sjukvårdstaktiska tillämpningsövningar för militärläkare, i syfte att bereda dessa tillfälle till erforderlig utveckling av rutinen i sjukvårdstaktik, skola äga rum under tiden den 1 dec. 1920—1 maj 1921,

att övningar för Skövde och Karlsborgs garnisoner tillhörande läkare skola ordnas genom fördelningsläkarens försorg,

att övningarna i övrigt skola ordnas av resp. truppförbandschefer för dem underställda läkare och beordras såsom ledare för övningarna härför lämplig officer ur vederbörliga truppförband,

att övningarna särskilt böra avse att, i enlighet med av fördelningsläkaren utsända närmare direktiv, genom lämpliga exempel å 1:100 000-kartan göra läkarna förtrogna med verksamheten i fält i olika krigsbefattningar.

Resultatet av övningarna kommer att framdeles bli föremål för inspektion.

Skövde den 28 okt. 1920.

Direktiv för jämlikt a.o. nr 3023/1920 anbefallda sjukvårdstaktiska tillämpningsövningar för militärläkare.

A. För att kunna erhålla en riktig uppfattning om de krav, som i fält komma att ställas på sjukvårdspersonalen i staber och vid truppförband samt på sjukvårdsformationer, är det av stor vikt att äga kännedom om de militära förhållanden, på vilka krigssjukvårdens verksamhet skall grundas. Det är de militära åtgärderna, som skapa de sjukvårdstaktiska lägen, vilka skola utgöra utgångspunkten för bedömandet av de åtgärder, som böra av krigssjukvårdens handhavare vidtagas:

För att bibringa läkarna erforderliga kunskaper skola genomgås gällande bestämmelser för:

1. Marscher (marschordning — inom trupperna, bagage-, strids- och stor träng — marschs utförande, kolonnlängder, uppmarschtider, gruppering och styrkeförhållanden inom marschbevakning);
2. Förläggning (den taktiska grunden för förläggningens ordnande, olika förläggningssätt, bevakning under vila);
3. Strid (allmänna grunder för strids utförande, gruppering, stridsfronter, allmänna förloppet av strid, stridens fullföljande);
4. Särskilda förhållanden vintertid.

B. De rent sjukvårdstaktiska tillämpningsövningarna skola avse att framställa dels den allmänna verksamheten vid arméfördelnings- och andra staber, dels läkarnas verksamhet i olika befattningar samt vid olika formationer och förband ävensom sjukvårdsformationernas användning under växlande förhållanden.

Schematiskt genomgås formuleringen av olika slag av order (operationsorder, dagorder, order till stora trängen m. fl.), innebörden av däri förekommande uttryck samt de särskilda orderpunkternas betydelse för och inverkan på sjukvårdsverksamheten. Genom å 1:100 000-kartan framställda lägen uppövas förmågan att bedöma av desamma betingade åtgärder samt att formulera de order, som erfordras.

Slutligen genomgås arbetssättet m. m. inom olika staber, vid formationer och anstalter.

För undervisningen kan, utöver vederbörliga reglementen, lämpligen användas Carl Ekeröths Taktisk minnesbok för arméns läkare.

Skövde den 9 nov. 1920.

De till Skövde förlagda övningarna, hava ägt rum på stabsexpeditionen i regel 2 aftnar i veckan. De avslutades med en taktisk övningsritt i terrängen kring Skövde. (Eklund.)

b. Truppförbandens årsberättelser.

Västgöta regemente.

Det första fallet av scharlakansfeber inträffade den 26 nov. Det kompani, där sjukdomen yppade sig, isolerades, övades och utspisades särskilt och besiktigades. Smittan hade sannolikt hitförs med permitterade från Grästorps provinsialläkaredistrikt. Trots alla försiktighetsmått inträffade dock nya fall under dec. månad, och då julpermissionen nalkades, föreslog jag för dess beviljande allmän undersökning av hela inneliggande styrkan. Vid denna undersökning påträffades 5 fall av typisk scarlatina utan svårare allmänsymtom, vilka tydligen sökt dölja sin sjukdom för att ej bli hindrade i sin julpermission. Jag föreslog på grund härav regementschefen permissionsförbud tillsvidare även till staden, vilket han anbefallde. Men misstanken, att flera fall skulle inträffa, besannade sig, och vid årsskiftet pågick epidemien fortfarande, så att någon hemförloving ej kunde bli tal om. Som mycket liten sjuklighet av epidemisk natur råder bland den civila befolkningen, ha Älvsborgs läns epidemisjukhus i Vänersborg i stor utsträckning kunnat tagas i anspråk för de sjukas vård. Sjukdomen är av synnerligen lindrig natur.

Regementets sjukvårdsfordon förvaras fortfarande under långt ifrån betryggande förhållande, å en kronan tillhörig egendom en kilometer från sjukhuset. Då egendomen nu står obebodd efter regementschefens avflyttning och de förvaras i en bod, vilken ej fordrar någon vidare skicklighet att bryta upp, är faran för åverkan synnerligen stor.

(Cedergren.)

Bohusläns regemente.

Läkarekortet, som nu hava kommit till full användning, hava visat sig vara till gagn. Dock torde det kunna ifrågasättas, huruvida deras nytta verkligen uppväger det myckna arbete, som nedlägges på dessa undersökningar. Under regementsmötet befanns att ett flertal kort voro förkomna, vilket sannolikt skett under passagen mellan de olika expeditionerna.

(Hansson.)

Göta trängkår.

Om läkarkortet skola bibehållas, böra bestämmelser utfärdas, så att de bliva av verklig nytta, t. ex. dubletter utskrivas. Dessa dubletter skulle då förvaras i kompanierna under 3 år och vid behov kunna företes. Vid Göta trängkår liksom vid en hel del andra regementen och kårer hava nämligen värnpliktiga längre eller kortare tid efter det de slutat sin tjänstgöring begärt ersättning för i tjänsten ådragen skada. Deras läkarkort äro borta. Dessa finnas i något R.O., var är kanske inte så gott att säga, de vandra från det ena R.O. till det andra, och att få upplysning, huruvida vederbörande redan vid inryckningen möjligen hade de fel eller skador, för vilka de begära ersättning, eller om dessa skador uppkommit under tjänstgöringen och blivit antecknade på läkarekortet, är således omöjliggjort.

(Schildt.)

IV. arméfördelningen.

a. Fördelningsläkarens årsberättelse.

Inskrivningsväsendet. De lokaler, som anvisats för inskrivningsförrättningar, lämna fortfarande på en del håll ganska mycket övrigt att önska, särskilt med avseende på läkarens behov av utrymme och ostördhet vid undersökningen, men är att hoppas, att framställda anmärkningar komma att medföra avsett resultat. Om ingen annan reform i inskrivningsväsendet står att vinna, torde man åtminstone ej söka nedbringa tiden för inskrivningsförrättningarna till minsta författningsenligt möjliga, utan i stället utöka den, så att särskilt läkarens arbete kan bliva mera noggrant. För de läkare, som vid dessa förrättningar haft värnpliktig läkare till sitt förfogande, hava dessa senare varit till stor hjälp. Då samtidigt den värnpliktige läkaren vid dylika tillfällen får en god insikt och inblick i de fordringar, som ställas på den inskrivningsskyldiges fysiska beskaffenhet, så synes det mig önskligt, att värnpliktiga läkare i allra största utsträckning förmås deltaga i dessa förrättningar.

Från specialtruppslagens läkare hava framställts allvarsamma anmärkningar över att dem tilldelats en hel del mindervärdigt folk, särskilt under rubriken »vapenför i viss vapentjänst»; manfallet bland dessa har också blivit synnerligen stort, vilket för dessa truppslag med sin begränsade tilldelning är av mycket ogynnsam betydelse. En viss förklaring till denna olämpliga tilldelning torde möjligen finnas däri, att uti givna anvisningar till de värnpliktigas fördelning på olika truppslag tillfälle finnes — åtminstone för den mera oerfarne läkaren — till misstolkning. På anmodan har jag

därför till Kungl. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, med bifogande av yttrande från respektive truppläkare, avgivit förslag till omredigering av nämnda anvisningar. Och har jag därstädes använt tillfället att såsom min personliga åsikt framhålla, att dessa »vapenföra endast i viss vapentjänst» såsom regel på trupperbanden icke få den avsedda utbildningen, varför inskrivning i viss vapentjänst endast borde gälla »studenter och likställda», vilkas övriga utbildning torde behöva tillvaratas såsom underbefäl och fackmän.

Undervisningen i militär hälsovård. Sättet för anordnande av föreskriven undervisning i militär hälso- och sjukvård har — till fromma för individuella synpunkter och önskemål — varit överlämnat åt respektive trupperbandschefer avgörande. Emellertid hava så stora olikheter visat sig i denna undervisnings bedrivande och i dess resultat, att normerande anvisningar eller föreskrifter härutinnan torde vara av behovet påkallade, varför arméfördelningschefen har för avsikt att utfärda dylika, såvida icke ytterligare direktiv erhålles från Kungl. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse. Emellertid anser jag, att läkarnas undervisningsskyldighet bör inskränkas till rena sjukvårdsfrågor, under det att efter föredrag av läkare för *allt befäl* undervisning i allmän och personlig hygien bör överlåtas åt trupperbefälet med nödig assistens av sjukvårdsbeställningsmän.

Sjukvårdspersonal. Sjukvårdspersonalens rekrytering är fortfarande otillfredsställande och kommer säkerligen att så förbliva, såvida icke särskilda åtgärder vidtagas. Att exempelvis såsom under året hände, behöva underkänna en i övrigt hygglig och strävsam yngling i sjukvårdskorpralskola på grund av bristande fattningsförmåga, visar otvetydigt, att uttagningen på vederbörande trupperband icke sker med vederbörlig urskillning. Truppläkaren måste härvidlag hävda sin rätt att endast till sjukvårdsbeställningsmän godkänna lämpliga rekryter. Vid flertalet av arméfördelnings trupperband förefinnas vakanser i sjukvårdsbeställningsbefattningarna.

Vid K. 1 har sekundechefen hos Kungl. Maj:t utverkat, att sjukvårdsfuriren utnämnts till sergeant i regementet. Särskilt för trupperband, som sakna sjukvårds-sergeantbeställning enligt stat, torde detta vara en anvisning att få dugliga sjukvårdsfurirer att kvarstå i tjänst, då säkert sergeantgraden på grund av de fördelar — om också icke av ekonomisk art — som den medför, säkerligen är eftersträfvansvärd.

Årets fackutbildningskurs för värnpliktiga läkare uppvisade ett så stort antal elever, att s. k. »dubbelkurs» måste anordnas. Angående olägenheterna härav har jag på anmodan till Kungl. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse avgivit särskilt yttrande.

Hälso- och sjukvård. Samtliga trupperband med undantag av Ing. 1, som dock inom rimlig tid inflyttar i nya kaserner, hava fått sin sjukhusfråga löst på ett fullt tillfredsställande sätt. Ett undantag utgör dock kanske Ing. 3, vars sjukavdelning icke fullt torde motsvara behovet; varför det är att hoppas, att då Ing. 1 inflyttat i sitt nya etablissement, föreskrifter komma att utfärdas i den riktning, att den del av Ing. 3, som är förlagd till Frösunda, i sjukvårdshänseende hänvisas till Ing. 1.

Hälsotillståndet under året kan i stort taget betecknas såsom gott. Den influensaepidemi, som uppträdde på våren var både till intensitet och utbredning tämligen lindrig. Vid I. 10 förekom på hösten en tämligen besvärlig difteriepidemi, som dock efter massprovtagning i samband med övriga försiktighetsåtgärder snart bekämpades. En vid A. 9 utbruten scarlatinaepidemi var ganska envis, men upphörde dock så småningom, utan att direkta orsaken till densamma kunde utrönas.

Efter förhandlingar med Stockholms hälsovårdsnämnd om tolkningen av bestämmelserna i epidemilagen den 19 juni 1919 kunde under året till trupperbanden lämnas meddelande, att för patient, som inom Stockholms stad insjuknat i någon av i nämnda lag omförmälda sjukdomar, ingen avgift skall erläggas. Å övriga garnisonsorter tillämpades samma förfaringssätt.

De tvenne gånger årligen återkommande hygieniska inspektionerna hava, utom den orientering, som härigenom lämnas arméfördelningschefen, medfört otvivelaktigt stort gagn, i det en hel del missförhållanden av den natur, att de kunna avhjälpas med

vederbörande regementschef till förfogande stående medel, omedelbart blivit rättade. För de större fordringar på nybyggnader, reparationer o. s. v., till vilka särskilda anslag från olika myndigheter måste begäras, har det allmänna sparsamhetskravet hos dessa lagt stora hinder i vägen.

Sundhetsinspektion har förrättats vid I. 10, I. 26, K. 1 och Ing. 3.

Truppsjukvårdsanslaget har av så gott som samtliga truppförband måste överskridas, och ehuru givetvis en plausibel förklaring härtill ligger däruti, att detta anslag sedan årtionden till sin beräkningsgrund kvarstår oförändrat, under det att prisstegringen uppgått till 100-tals procent, så måste det dock väcka en berättigad förvåning och undran, att olikheten härutinnan är så betydande mellan de olika truppförbanden och till och med mellan truppförband, som leva under i det närmaste identiska förhållanden. Alldenstund emellertid såsom största utgiftsposter måste sättas kostnaderna för medicin och för sjukhusvård utom truppförbandets egen sjukavdelning, kan icke arméfördelningschefen på dessa rent medicinska områden utfärda annat än anvisningar och uttala önskemål, varför i årsberättelsen år 1919 i denna sak gjorda uttalanden i huvudsak kvarstå.

De till arméfördelningschefens förfogande stående tandvårdsmedlen hava med de anspråk, som av tandläkarna framställas, visat sig vara otillräckliga för anordnande av verkliga tandpolikliniker för militär tandvård vid utom Stockholm förlagda truppförband.

Fälttjänstövningar. Alldenstund sjukvårdstrupp från T. 1 av ekonomiska skäl ej kunde deltaga i årets fälttjänstövningar, kunde endast schematisk sjukvårdstjänst därunder bedrivas. Angående fälttjänstsammansättningen av sjukvårdstrupp ber jag få på det livligaste instämma i de uttalanden, som gjorts av fördelningsläkaren vid V. arméfördelningen i hans årsberättelse för 1920. Det återstår att hoppas, att förhållandena en gång skola medgiva sjukvårdsfälttjänstövningar, då endast genom dylika verklig övning vinnes såväl av befäl och läkare som trupp, samtidigt som eventuella brister i vederbörandes insikter och förmåga tydligast framträda och kunna medföra rättelse.

Mobiliseringsärenden. Det kanske svåraste och säkerligen det besvärligaste åliggande, som fördelningsläkaren haft att utföra, nämligen anskaffande av kontrakt med frivilliga läkare för mobiliseringsbehovet, har det lyckats att fullständigt genomföra. Min förut uttalade åsikt, att denna organisationsdetalj bäst och lättast skulle kunna skötas från centralt håll samt att därigenom ett bättre tillvaratagande av respektive läkares fackkunskaper skulle ernås, kvarstår dock orubbad. En annan väg att få ett större antal läkare ställda till försvarsväsendets förfogande, vilken ej synes mig alltför utopisk, vore att värnplikts tiden för dessa — d. v. s. samtidigt för alla studenter och likställda — genom ändring av värnpliktslagen utsträcktes till och med det år, då vederbörande fyller 50 år.

(Möller.)

b. Truppförbandens årsberättelser.

Svea livgarde.

De under hösten inom övningsfältets ram till Uppland förlagda fälttjänstövningarna medgåvo endast en begränsad utveckling av regementets sjukvårdsformationer. Då liksom så ofta eljest spelade regements- och bataljonsläkarnas oberidenhet högst oförmanligt in. Medan regementsofficerare och kompanibefälhavare gjorts beridna, ställdes 1 förbinderivagn och 2 velocipeder till de 3 läkarnas förfogande!

Med 1920 års utgång har regementsläkaren d:r G. Lindström i stort sett avslutat sin tjänstegärning vid regementet. Efter att mera än 20 år, därav 14 år som bataljonsläkare, ha tillhört detsamma, ingår regementsläkare Lindström den 20 feb. 1922 i pensionsåldern. Tyvärr har han icke under sin tjänstetid fått se ett av sina allvarligaste strävanden förverkligat. Jag åsyftar här — bortseende från hans förslag om

garnisonstvättinrättning och förbättrat varmbadhus — den av honom vid upprepade tillfällen föreslagna och äskade *utvidgningen* av regementsjukavdelningens utrymmen. Även om utvidgningsfrågan ännu någon tid nödgas anstå och, när den en gång löses, kanske avfärdas på andra vägar än de ovannämnda, kommer densamma dock alltid att häfta i skuld till sin upphovsman.

(Key-Aberg.)

Göta Hivgarde.

Att de senaste två årens många och stora förbättringar med hänsyn till lokaler och materiel samt den trevnad och känsla av god vård, som medföljt desamma, även verkat stimulerande på sjukvårdspersonalens, de sjukas och handräckningsmanskapets vilja att hålla ordning och snygghet rådande är otvivelaktigt.

En svårighet återstår likväl alltid i en *kaserns* sjukavdelning gentemot ett *civilt sjukhus*: sängarnas bibehållande i ursprungligt, prydligt skick.

Tack vare en skäligen opåtalat fortgående och från åtskilliga håll understödd anti-militaristisk agitation sätta nämligen åtskilliga individer under sin militära tjänstetid en ära att såvitt möjligt skada och förstöra vad de komma åt inom kasernen. Så t. ex. har målning å sängarna i ett par fall med flit direkt *avskavts* och annat ofog bedrivits. Vid ett civilt sjukhus — där för övrigt i huvudsak verkligt sjuka och ej som här simulanter och observanter utgöra en avsevärd del av klientelet — utskrivs helt enkelt en påträffad skadegörare, ett kraftigt korrektiv mot dylika förseelsers upprepande, som tyvärr icke kan tillgripas inom militären. — Då intet särskilt underhållsanslag finnes för nödiga reparationer, kan dylikt vålla bekymmer för den personal, som i första eller andra hand är ansvarig för ordningen och materielens bibehållande i gott skick. Emellertid torde kunna sägas, att detta med anlitande av tjänliga medel åtminstone hittills lyckats tämligen väl vid I. 2.

Under året har varit anställd från Röda Korset erhållen sjuksköterska. För så vitt detta första års erfarenhet givit vid handen, ha härigenom betydande fördelar vunnits för sjukvården. Även med hänsyn till åtskillig dyrbar och ömtålig materiels vård och skötsel samt till sjukvårdsmanskapets undervisning och utbildning härutinnan, måste sjuksköterskans insats och betydelse villigt och tacksamt erkännas.

För vid regementet kommanderade värnpliktiga läkares facktjänstgöring har följts i min årsberättelse av 1920 meddelat program, utökat med av generalfältläkaren utfärdade bestämmelser (Gen.fältläk:s Exp. D. N:r 2225 den 24 augusti 1921). Följas dessa riktlinjer samvetsgrant av arméns ordinarie läkare torde ett gott resultat såväl med avseende på de tjänstgörandes läkarutbildning i allmänhet som militära tjänsteduglighet vara att förvänta.

Såsom antydande en rationell utbildningsmetod torde få anses den frappanta obefintligheten av fotödem och ansträngningsperiostit under det gångna året.

Uti A.O. nr 2703 Avd. V. den 26 okt. 1921 framhölls nödvändigheten av att undervisning i personlig hygien (tvättning, badning, fotvård, tandvård o. s. v.) systematiskt ordnas och praktiskt bedrives — eventuellt om möjligt efter regementsorderpunkt —.

På grund härav utfärdades regementsorder rörande förberedande åtgärder (Bil. 1). Sedan från kompanierna till regementsexpeditionen inkomna planer (exempel därå i Bil. 2) granskats, höll regementsläkaren ett orienterande föredrag i personlig hygien och kasernhygien för såsom övningsledare avsedda officerare. Föredraget, beledsagat av praktiska demonstrationer, åhördes av ett antal andra officerare. Därefter igångsattes omedelbart den avsedda hygieniska undervisningen i enlighet med av resp. bataljonschefer med ledning av ovan nämnda, granskade planer utfärdade order.

I likhet med vad antagligen är förhållandet vid flertalet övriga truppförband har även vid I. 2 rekvisition av portion för å sjukavdelningen intagna sjuka och tjänatepersonal hittills avsett följande dag. Härav hava åtskilliga olägenheter uppstått. De nyintagna, som skolat erhålla sin första dags middagsportion från sina resp. kompanier,

hava ibland icke alls fått någon mat första dagen; ibland på olika tider, kall och oaptitlig. Från kompanierna utsedda matbärare hava spilt ut mat och snuskat ned i trappor och korridorer m. m. Vid utskrivning uppkommo ofta de nyutskrivnas portioner till sjukavdelningen långt efter på dagen, sedan de friskskrivna redan återgått till kompanierna.

Då dessa förhållanden av mig anmärktes såsom icke motsvarande i övrigt uppnådda förbättrade anordningar å sjukavdelningen, förändrades på mitt förslag vissa §§ av Regementsinstruktionen tillhörande Förplägnadsinstruktion enligt regementsorder N:r 162 ^{21/11} 1921. Jämlikt dessa bestämmelser inlämnar numera sjukvårdssergeanten, omedelbart efter slutad sjukvisitation, till köksföreståndaren samtidigt med portionsbesked för påföljande dag (Förplägnadsinstruktion § 5:3) rekvisition av dagens middagSPORTION etc. för under rekvisitionsdagens dato å sjukrum nyintagna. Dessas portioner avhämtas och utdelas genom sjukavdelningens försorg samtidigt till de sjuka.

Vid utskrivning meddelas köksföreståndaren på tid som ovan nämnts förteckning på de för dagen utskrivna, vilka på så sätt tillförsäkras regelrätt utspisning vid resp. kompani.

Dessa förändringar hava i många hänseenden medfört ett gott resultat och torde därför kunna lända till efterföljd även vid andra truppförband, där dylik anordning tilläventyrs icke är vidtagen.

I senaste årsberättelse framhölls att uti Kungl. Maj:ts kungörelse den 23 maj 1919 § 12 antyddes »i kommandoväg utfärdade föreskrifter» rörande de endast till viss vapentjänst dugliga värnpliktigas tjänstgöring saknades. Det torde böra påpekas att dylika, för tjänstgöringens ordnande nödvändiga bestämmelser fortfarande icke finnas utfärdade, ett förhållande som vållat svårigheter av många slag.

Utdrag ur Regementsorder den 12 nov. 1921, n:r 157.

1. — — — — —

2. Hälsovårdsföreskrifter. Undervisning i personlig hälsovård, renhållning av logement och övriga kasernlokaler med inventarier skall äga rum enligt nedanstående bestämmelser.

Undervisningen, vilken bör taga sin början så snart ske kan, omfattar dels teoretiska lektioner, dels en praktisk tillämpningskurs.

Vid den teoretiska undervisningen användes »Lärobok i hälsovård för manskap vid armén» (fastställd genom g.o. n:r 179/1921) och skall undervisningen handhavas av officer. De viktigaste delarna av läroboken inläras och skola sedermera med vissa mellantider repeteras medelst förhör.

Den praktiska tillämpningskursen har till ändamål att inlära de praktiska detaljerna i städning och skurning av logement med inventarier samt i personlig hälsovård. Den bör omfatta två lektioner av omkring 2 timmars längd vardera samt noggrant förberedas och ledas av officer. Allt underbefäl vid kompaniet skall närvara.

Plan för undervisningen i sin helhet uppgöres av kompanichefen. Såsom ledning häriör kan lämpligen användas föreskrifterna i »Betänkande och förslag beträffande hälso- och sjukvårdens handhavande vid arméns truppförband m. m., utarbetad enligt nådigt brev den 26 okt. 1917», sid. 46—50. Betänkandet finnes tillgängligt i regementsexpeditionen.

Kompanichefnas planer inlämnas senast den 26 innevarande månad till bataljonscheferna, vilka efter vederbörlig granskning och sedan regementsläkaren tagit del av desamma, avlämna dem å regementsexpeditionen den 30 dennes jämte uppgift å de officerare, vilka skola leda undervisningen.

Regementsläkaren skall å dag, som framdeles kommer att bestämmas, hålla ett föredrag i praktisk hälsovård för nämnda officerare.

3. — — — — —

I. Praktisk tillämpningskurs.

Första lektionen (2 timmar)

a) Genomgång av P. M. I, II och III. se Betänkande och förslag enl. K. Br. den 26/10 1917.

1. En vanlig dagsstädning av logement (P. M. I).
2. Avtvättning av möbler etc. samt våt avtorkning av golv. Avtorkning med vatten eller våt sågspån samt, om tillgång därtill finnes, med snö (P. M. II).
3. Skurning av golv och väggar (P. M. III).
4. Genomgång av olika rengöringsmateriel och dennas förvaring i kompaniet.

Andra lektion (2 timmar)

1. Genomgång av materiel och materielen för personlig hygien samt strumpors och skodons rengöring och skötsel.

2. Demonstration av fotvård samt grunderna för fötternas dagliga skötsel.

Härvid bör lämpligen sjukvårdssoldat demonstrera detaljerna vid botande av mindre fotskador med särskilt genomgående av den antiseptiska behandlingen (även för sårbehandling å händer, armar och ben).

3. Praktisk förevisning av detaljerna vid personlig rengörings utförande (tandborstning, handtvättning, duschning m. m.)

4. Vädring av sängutredning samt bäddens rengöring.

5. Hygienisk torkning av persedlar efter marsch.

Underbefälet får efter ledarens genomgående uppgifter enl. ovan, vilka sedermera göras till föremål för inspektion av kompanichefen.

Vid genomgång av städning o. d. tjänstgör kompaniadjutanten såsom biträdande lärare.

II. Teoretisk undervisning.

Första lektion (1 1/2 tim.). Lärobok i Hälsovård. Inledning och Kap. II A.

Andra lektion (1 1/2 tim.). Lärobok se ovan, Kap. II, C. D. samt Kap IV.

Tredje lektion (1 1/2 tim.). Lärobok se ovan, Kap. III, V.

Fjärde lektion (1 tim.). Lärobok se ovan, Kap. VI, VII, VIII och IX.

Femte lektion (2 tim.). Lärobok se ovan, Kap. X.

Särskild genomgång med instruktörerna av konstgjord andning.

Instruktörerna få därefter genomgå övning häruti med resp. avdelningar.

Efter de teoretiska lektionernas avslutande sker tentamen med underbefälet i lärobokens föreskrifter.

Samtliga underbefäl skola närvara vid såväl den teoretiska som den praktiska undervisningen. (Klefberg.)

Livregementets grenadjärer.

I betraktande av den ringa utbredningen difterisjukdomen vunnit vid regementet, torde man kunna draga den slutsatsen, att man genom det här praktiserade förfarandet, att även vid angina av relativt oskyldigt utseende göra bakteriologisk undersökning, är i stånd att med egna resurser effektivt stoppa en hotande difteriepidemi.

(Winberg.)

Militärsjukhuset i Örebro.

Vid I. 3 inträffade särskilt under första kvartalet upprepade stänkfall av difteri, och vid samma tid hade sjukdomen i Örebro stad vunnit sådan utbredning, att regementets sjuka icke vidare kunde beredas vård å epidemisjukhuset. Hastigt måste därför anordningar vidtagas för att å sjukhuset mottaga de difterisjuka.

Med det sjukhusutrymme, som stod till förfogande, visade det sig nu fullt genomförbart att ordna en betryggande isolering av difterifallen, så att sjukdomen aldrig vann någon epidemisk utbredning vid regementet. Alltsedan ha sporadiskt inträffade

differfall vårdats å sjukhusets isoleringsavdelning, såvida icke insjuknandet skett under tjänstledighet i staden.

Den grupp, som bäst tillgodogjort sig utbildningen, har varit de trängen i egentlig sjukvårdstjänst tilldelade värnpliktiga. Angående infanteriet tilldelade sjukvårdsmän måste som ett önskemål framför alla uttalas, att vid inskrivningsförrättningarna till sjukvårdsmän uttagas endast sådana värnpliktiga, som på grund av yrke eller allmänbildning äga förutsättning för att kunna tillgodogöra sig utbildningen.

Ett fall av meningitis cerebrospinalis epid. siderans. Värnpliktige nr 194 39/21 Olsson, 20 år. Förut alltid frisk och sedan inryckningen den 16/11 ej tillåten utom förläggningssorten. Pat. insjuknade den 26/12 med halsont, frysningar och huvudvärk, ej särskilt svår. Inkom efter sjukvisitationen. På kvällen temp. 38°9'. Svalget rodnat och något svullet, särskilt pharynxtonsillerna, inga beläggningar, måttliga halsadeniter, någon snuva, inga kräkningar.

Den 27/12 på morgonen. Sömn under natten god, temp. 37°8', huvudvärken minskad; tillståndet för övrigt subjektivt bättre, objektivt oförändrat.

Den 27/12 på kvällen. Temp. 37°2'. Pat. klagar över intensiv huvudvärk samt smärta i nacken. Ingen nackstyvhet, ingen ömhet vid tryck å huvudet eller rygggraden. Från ögon och öron 0 obj. 1 etgm mō till natten.

Den 28/12 kl. 8 fm. Pat. oredig trots flera timmars sömn under natten. Ytterlig motorisk oro, kastar sig i sängen och vill upp, svarar ej på tilltal. Öron 0 obj; nackstyvhet, churu ej särskilt utpräglad. Blicken fixerar stelt, koordinerade rörelser, pupiller vidgade reagera ej för ljus, nystagmus. Ingen tryckömhet över rygggraden. Ingen särskilt uttalad kutan hyperästesi; lindrig opistotonusställning. Kernig positiv, puls oregelbunden, frekvens 110, herpes 0.

Pat. fördes till epidemisjukhuset och ankom dit kl. 11 fm., mors kl. 12,30 em. Vid lumbalpunktion starkt grumlig cerebrospinalvätska med talrika meningococcer.

Orsaken till refererandet av nämnda sjukdomsfall är en önskan att fästa uppmärksamheten på de synnerligen obestämda symtom, som karakteriserade sjukdomsfall under första dygnet.

Huvudvärk förefanns visserligen, men ej särskilt besvärande. Däremot förekom ett annat symtom, som hos de flesta författare endast i förbigående omnämnas, men på vilket Jochmann i Berlin särskilt fäst uppmärksamheten, nämligen en utpräglad pharyngit med rodnad och svullnad av pharynxvägg och pharynxtonsiller, men gomtonsiller av normalt utseende.

(Winberg.)

Södermanlands regemente.

Sjukhuset är nu komplett färdigt, frånsett att korkmattorna ej blivit inlagda i sjuksalarna, det gör på den besökande ett synnerligen tilltalande intryck. Trevnaden är också allmän både bland patienter och sjukvårdspersonal. Det känns skönt att äntligen efter så många års irrande hit och dit ha hamnat i sitt egna lugna, trevliga sjukhus.

(Lindskog.)

Vaxholms grenadjärregemente.

I nu gällande författningar saknas bestämmelser, som möjliggöra permittering av manskapet under konvalescens. En ändring av författningarna i syfte att avhjälpa denna brist vore synnerligen önskvärd.

Enligt nu gällande bestämmelser skola en del värnpliktiga uttagas till reservunderbefäl och bibringas särskild utbildning utöver den vanliga värnpliktsutbildningen. Denna uttagning sker dels redan av inskrivningsrevisionen, dels å regementet strax efter de värnpliktigas inryckning till första tjänstgöringen således i varje fall, innan de värnpliktigas tjänstduglighet kunnat praktiskt prövas. Det uttagna reservunderbefälet, av

vilket full tjänstduglighet måste krävas, kommer därigenom i större eller mindre utsträckning att utgöras av sådana, vilkas duglighet till vapentjänst redan vid inskrivningen syntts dubios eller sedermera under utbildningens gång befunnits undermålig. Manfallet bland detta uttagna reservunderbefäl blir därför ofta under utbildningens gång vid förnyade undersökningar så avsevärt, att det med dem avsedda ändamålet äventyras. Det vore önskligt att en ändring av dessa bestämmelser komme till stånd i den riktning, att reservunderbefälet antingen finge uttagas å regementet, först sedan de värnpliktigas tjänstduglighet blivit konstaterad och praktiskt prövad eller åtminstone så till vida, att de, som redan vid inskrivningen vore dubiosa, icke kunde komma i fråga till sådan uttagning.

(Forsmark.)

Livgardet till häst.

De för vården av influensapatienter anbefallda skyddsmaskerna hava berett oss en hel del bekymmer på regementet. Då varken på ordinarie sjukavdelningen eller vid inredande av tillfälliga sjuklokaler särskilda rum kunna beredas åt sjukvårdare och handräckningsmanskaper och dessa således måste tillbringa även natten i sjukrummen, stöter det på oöverstigliga hinder att låta dessa dygnet om vara försedda med masker. Man kan knappast begära att få en sådan order åtlödd. Angående nyttan av skyddsmaskerna ställer jag mig dessutom synnerligen skeptisk. Vid dessa epidemier är ju hela regementet genompyrt med influensamikrober, och varje morgon levereras från samtliga skvadroner nya sjuka, som under nattens lopp legat och hostat i sina respektive logement, således spridande infektionen innan de bliva internerade på sjukavdelningen. Logiskt sett borde på skvadronerna varje tillsynes frisk man, som ej hostar, förse med skyddsmask och däremot varje hostande även utan feber isoleras. Men den åtgärden låter sig ej genomföras, och jag tvivlar nästan på det goda resultatet även i detta fall. — Att däremot tillfälliga besökare på sjukavdelningen förse med eller erbjudas skyddsmask kan anses fullt berättigat och bör kunna vara till en viss nytta för personen ifråga.

De hygieniska förhållandena vid regementet, som under året enligt bestämmelserna två gånger inspekterats, hava ej givit anledning till många anmärkningar, men av de få, som framstälts, äro två av gravaste natur. Den ena gäller skvadronernas *nattklosetter*, en skamfläck och dessutom en verklig hygienisk fara för regementet. Dessa nattklosetter sprida en stank, som förpestar luften i samtliga korridorer och logement, trots att de skötas på efter förhållandena bästa sätt. Sedan nu w. c. införts på sjukavdelningen, i marketenteribyggnaden och arrestlokalen och sedan kostnadsberäkningarna visat sig uppgå till en relativt blygsam summa, må man hoppas på, att denna fråga måtte lösas snarast möjligt. Intet kan f. n. mera bidra till hygien och trevnad inom kasernen, än att dessa för syn- och luktorgan vidriga nattklosetter slopas.

Beträffande de veneriska sjukdomarna har en minskning kunnat konstateras. Om detta i någon mån kan bero på den profylaktiska behandlingen, som nu i två år praktiserats vid regementet, eller om andra faktorer spela in är svårt att yttra sig.

(Hägg.)

Positionsartilleriet och intendenturkompaniet.

Scharlakansfeber uppträdde i april och maj vid A. 9 med 25 och vid Int. 1 med två fall. Vid undersökning av de sjukas omgivning upptäcktes en misstänkt »fjällarer», en värnpliktig, som tjänstgjorde som kassör å marketenteriet, och blev denne genast isolerad. Likväl upphörde ej nya fall att visa sig. Vid efterforskning av eventuell infektion genom mjölk befanns, att enda sannolika möjligheten till dylik infektion var marketenteriets mjölk, vilken togs från en affär på Söder. Vid besök därstädes uppgav föreståndaren, att mjölken, som distribuerades därifrån, visserligen »i det stora

hela» var pasteuriserad, men för scharlakansfebersmitta kunde nog ej någon garanti lämnas. Då påbjöds genast obligatorisk kokning av all mjölk, som utlämnades till truppen från marketenteriet. Därefter visade sig endast ett enda nytt fall av scharlakansfeber. Under sommaren och hösten voro truppförbanden fria från dylik infektion. Först i december inträffade åter några fall av sjukdomen, huvudsakligast bland de i november nyinryckta unga stamrekryterna, och då påbjöds genast kokning av mjölken i marketenteriet, varefter fall av scharlakansfeber, som kan ställas i samband med smitta från det egna etablissemanget ej inträffat.

(Odqvist.)

Svea ingenjörkår.

Sedan en mera metodisk hygienisk utbildning av manskapet i år igångsatts, har den personliga renligheten förbättrats, och logementen hava trots bristfälligheterna hos inventarier och trots bristen på torkrum och vissa tider t. o. m. dagrum erhållit en mera tilltalande prägel.

(Bellander.)

Fälttelegrafkåren.

I föregående årsredogörelse påpekade hygieniska missförhållanden såväl vid kasern-etablissemanget å Marieberg som vid Frösundaförläggningen hava under året till väsentliga delar blivit avhjälpta.

(Drougge.)

Svea trängkår.

Vid utbildningen i årets underbefälsskolor har särskild omsorg nedlagts på att inöva eleverna i att verkställa en för deras ståndpunkt lämpad systematisk undersökning av insjuknade, omfattande anamnes, subjektiva och objektiva sjukdomstecken, samt att över utfallet av denna undersökning avgiva en detaljerad beskrivning. Detta har gjorts med tanke på nödvändigheten av att en sjukvårdsbeställningsman vid en trupp-avdelning, där ej läkare finnes, kan till vederbörande läkare t. ex. telefonledes avgiva en noggrann rapport angående inträffat sjukdomsfall.

(Gill.)

Garnisonssjukhuset i Stockholm.

Förvaltningen. 1921 är det första år, under vilket inga särskilda anslag utgått till anskaffning av apoteksvaror, förbands- och sjukvårdsförbrukningsartiklar samt instrumentalutrustning åt de olika avdelningarna eller för desinfektion. I berörda hänseende skall sjukhusets verksamhet bekostas av de medel, som inflyta såsom ersättning för vård m. m. Hurudant resultatet härav varit kan ännu så länge icke exakt angivas, enär sjukhuset till sitt förfogande haft avsevärda besparingar sedan föregående år.

Den osedvanligt stora slitning av sängutredningspersedlar, som varit en följd av de senaste årens influensaepidemier, har under året förorsakat betydande nyanskaffningar. Dylika hava kunnat företagas till stor del tack vare nyss nämnda besparingar.

I skrivelse den 21 juni 1920, n:r 173 avd. III, har jag gjort framställning till Arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse om bemyndigande, att 90 130 kr. utav från 1919 reserverade medel måtte få användas till vissa förändringsarbeten inom sjukhuset. Dessa arbeten avsågo förbättrade anordningar för de sjukas utspisning, omändring av vaktbyggnaden till portvaktsbostad, anordnande av dels en lagstadgad bod för skolor och avskräde, dels större och bättre beläget isupplag m. m.

Sedan meddelande erhållits, att Arméförvaltningen icke kunde fatta beslut i fråga om den föreslagna användningen av reservationen i fråga, gjordes förnyad framställning härom i samband med framställning om anvisande av medel till andra ändringsarbeten inom sjukhuset. Detta skedde i en underdånig skrivelse n:r 215 avd. III

den 14 augusti 1920. De sistnämnda arbetena avsågo ändringar för åstadkommande av ett mera tidsenligt bad, insättande av en desinfektionsugn, inredande av den nuvarande matsalen till sjukrum och omlägningsrum samt div. reparationsarbeten såväl inom sjukhusbyggnaden som utom densamma; dessutom inredande av bostadslägenhet åt förrådsförvaltaren. För sagda ändamål begärdes ett extra anslag av 70 400 kr.

Dessa medel hava beviljats av 1921 års riksdag. Däremot har medgivande ännu icke lämnats beträffande användningen av den reserverade summan 90 130 kr. för nyssnämnda ändamål. Förmodligen kommer regeringsproposition härom att avlämnas till pågående riksdag.

Vaktbyggnaden har ändrats till bostadslägenhet åt portvakten och i samband härmed hava erforderliga lednings- och dräneringsarbeten gjorts. Inom etablissementet i övrigt hava årligen återkommande målnings- och reparationsarbeten företagits. Av ifrågasvarande arbeten må endast de mest omfattande nämnas.

Inom stora sjukhusbyggnaden hava i samtliga toaletter befintliga urinoarer reparerats, emedan fuktigheten på grund av bristande isoleringsåtgärder trängde ned i trossbottnen och genom väggarna, så att putsen på stora ytor av ytterväggarna bortföll. Nu hava såväl golven som väggarna bakom urinoarerna bekläts med asfalt, varigenom nämnda olägenheter torde för framtiden vara avhjälpda. Med anledning härav hava omfattande reparationer av putsen å ytterväggarna företagits.

Av de två rum i jordvåningen, som förut inrymt vissa polikliniker, har det ena iordningställt till mottagningsrum för avpolleterade patienter och det andra införlivats med apoteket såsom expeditiionsrum.

För belysningen å operationsavdelningen har ur säkerhetssynpunkt anordnats en separat stigarledning.

Utvändig målning av sjukhusets fönster har verkställt.

A den s. k. medicinska flygeln har en synnerligen välbehövlig omfattande renovering av putsen företagits.

För att åstadkomma ökad luftväxling under logementsbyggnaden samt till förhindrande av fukt har marken runt om densamma avschaktats; rännsten runt huset samt avloppsbrunn med ledningar hava anbringats.

I vedgården har taket avsevärt utökats, varigenom i det allra närmaste hela årsbehovet av ved kan förvaras under tak.

Nytt staket mot Garvaregatan har uppsatts.

(Aleman.)

Röntgenavdelningen.

Vid avdelningen har under år 1921 röntgenundersökningar utförts i sammanlagt 1 186 fall. Totala plåtantalet var 3 286.

De ovan nämnda röntgenundersökningarna ha varit fördelade på de olika organsystemen på följande sätt:

Skelettsystemet	536 st.	Urinapparaten	16 st.
Cirkulationsorganen	32 »	Näsans bihålor	136 »
Respirationsorganen	351 »	Tänder	35 »
Digestionsorganen	80 »		1 186 st.

Inom de olika organsystemen ha röntgenfynden varit följande:

	Normala	frakt. luxat.	inflam. lues. tbc.	främm. kropp.
Skelettsystemet	237	222	61	16
Cirkulationsorganen	16	—	16	—
Respirationsorganen	66	—	284	1
Digestionsorganen	41	—	39	—
Urinapparaten	11	—	—	5

Vidare hava behandlats 34 patienter med nedanstående resultat:

	Fbd.	Frisk	Oförb.		Fbd.	Frisk	Oförb.
Sycosis parasit.	1	1	—	Tricophytia ung.	1	—	—
Eczema rubrosquamosum	4	—	—	Verruca.	2	7	—
Lymf. colli tbc.	4	1	1	Psoriasis.	3	—	—
Eczema chron.	2	1	—	Prurit. ani.	—	2	—
Lymfgranulomatosis	1	—	—	Peritonit. tbc.	1	—	—
Acne juvenil.	1	—	—	Tendovag.	1	—	—

(Hansson.)

Öron-, näs- och halspolikliniken.

Polikliniken har besökts av 999 patienter med 7 000 besök. De sjukdomar, som behandlats, framgå av bilaga A.

A polikliniken ha utförts 154 smärre operationer samt å kliniska avdelningen 583 operationer.

Bil. A.

Öronpolikliniken.

Under år 1921 behandlade sjukdomar:

S j u k d o m a r	Antal fall	S j u k d o m a r	Antal fall
Otitis externa	71	Tbc. laryngis	2
Otitis med. ac.	150	Rhinitis ac.	60
Otitis med. ac. supp. c. mastoid.	8	Rhin. chr. hypertroph.	30
Otitis media chr. supp.	133	Rhin. chr. atroph.	5
Otitis media chr. supp. c. polyp.	6	Ozæna	1
Otitis media chr. supp. c. cholesteatom.	1	Deviatio sept. nasi	85
Otitis media chr. op.	16	Luxatio sept. nasi	3
Mastoidit. ac.	17	Crista sept. nasi	7
Neuritis ac.	10	Abscessus sept. nasi	1
Otosclerosis	11	Varic. sept. nasi	23
Salpingitis ac.	153	Polypus nasi	2
Salpingitis chr.	52	Furunculus nasi	2
Rupt. traum. membr. tymp.	1	Eczema et vulnus infect. meat. nasi	5
Hæmorrhagia membr. tymp.	1	Sphenoiditis ac.	2
Cerumen	80	Ethmoiditis ac.	30
Corp. alien. meat. auditor.	1	Ethmoiditis chr.	20
Anomalia meat. ac. ext.	1	Sinusitis maxillar.	50
Eczema auric.	3	Sinusitis frontal.	40
Hörselstatus	8	Pansinusitis ac.	23
Cephalalgia	6	Vulnus contus. reg. frontal.	1
Diphtheria faucium.	1	Dacryocystitis chr. op.	1
Pharyngitis ac.	10	Neuralgia supraorbitel.	2
Pharyngitis chr.	11	Asthma bronch.	1
Angina tons.	25	Lymphad. coll.	1
Peritonsillitis ac.	10	Neuralgia occipit.	1
Tonsillitis chr.	55	Parotitis epid.	1
Angina Vincenti	10	Struma	1
Vegetationes aden.	23	Simulatio	1
Laryngitis ac.	27	Neurasthenia	1
Laryngitis chr.	12	Nihil	110
Tumor laryngis	1		

(Rudberg.)

Ögonpolikliniken.

Å polikliniken ha under året behandlats 399 patienter.

Sjukdomar	Antal fall	Sjukdomar	Antal fall
Keratitis	8	Stenosis duct. naso-lacr.	3
Conjunctivitis cat.	68	Eversio punct. lacrimal.	3
» foll.	2	Dacryocystitis catarrh.	4
» phlyet.	13	Dacryoadenitis	1
Hæmorrhagia conj.	1	Hyperopia	33
Nævus pigm. conj. bulbi	1	Myopia	45
Infarctus gland. meib.	1	Astigmatismus	137
Ecchymoma subconj.	1	Anisometropia	2
Erosio corneæ	1	Presbyopia	2
Vulnus corneæ	3	Heterophoria	2
Corp. alien. in oculo	1	Strabismus conc. converg.	9
» » corneæ	9	» » diverg.	14
» » conjunctivæ	6	» paralyt.	5
Maculæ vel leucomæ corneæ	24	» deors. verg.	1
Iritis, iridocyclitis	4	Amblyopia ex anopsia	21
Ablatio retinæ	3	Pareis musculi ciliaris	1
Retinochoroiditis	6	Nystagmus rotat.	1
Comes inf. nervi opt.	17	» oscillat.	2
Neuritis nervi opt.	1	Anisochoria	6
Atrophia nervi opt.	2	Contusio bulbi	2
Opacitates corporis vitr.	4	Anophtalmus artefact.	2
Cataracta senilis	2	Coloboma irid. artef.	1
» complicata et ablatio retinæ	1	Paresis nerv. facialis	4
Blepharitis squamosa	11	Subluxatio lentis	1
Hordeolum	11	Ectopia lentis	1
Ateroma palpebrarum	1	Glaucoma	1
Chalazion	6	Exophtalmus	1
Ptosia	2	Neuralgia nervi supraorb.	1
Blepharophimosis	1	Coloboma iridis	1
Stenosis canaliculi lacr.	1	Papillo-retinitis	2

(Nordenson.)

Polikliniken för mun- och tandsjukdomar.

Antalet patienter har varit 2 180, därav 1 578 värnpliktiga och 602 stamanställda. Antalet besök 5 764. Med 300 arbetsdagar blir detta 19 patienter per dag. Högsta antalet någon dag behandlade har varit 34 och lägsta 3.

Tandfyllningar hava utförts i 905 fall, därav 834 med amalgam och 71 med cement.

Rotfyllningar hava utförts i 397 fall och extraktioner i 1 857. Antal behandlade fall av Pyorrhæa alveolaris, stomatiter och gingiviter har varit 83, tandstensskrapningar 45.

Antalet utförda operationer:

Incisioner	54 st.
Rotspetsresektioner	5 »
Radikaloperationer av cystor	3 »
Redressements forcés	2 »
Replantationer	2 »

Tuggförmågan har undersökts hos patienterna och funnits vara god hos 380 man, mindre god hos 1 595 samt dålig hos 205.

Kautschukproteser hava utförts i 16 fall, stifttänder och guldkronor insatts i 25, guldbryggor i 7 samt guldinlägg i 4 fall.

Materialkostnaden har, utom i de fall där olyckshändelse i tjänsten förelegat, betalats av regementena eller patienterna själva.

Käkfrakturernas antal har varit 3, nämligen:

- 1) Fractura complic. corp. mand. + fract. ramis mand. dx. et sin.
- 2) Fractura compl. corp. mandib. c. dislocatione.
- 3) Fractura ram. sin. mandib.

Dessutom har ett fall av progeni behandlats efter föregående operation.

Apoteket.

Någon förändring i apotekets verksamhet har under året ej ägt rum.

Till sjukhuset har utlämnats läkemedel m. m. för	60 076·98
till truppförbanden m. fl.	25 129·33
	Kr. 85 206·31

Omsättningen på apoteket har alltså, enligt medicinaltaxans prisberäkning, uppgått till 85 206·31 kr. För inköp av läkemedel m. m. har utbetalts 37 001·51 kr. Apotekets bruttobehållning uppgår således enligt ovannämnda beräkningsgrund till 48 204·80 kr.

För garnisonssjukhusets samt truppförbandens i Stockholm räkning hava utförts 245 värdebestämningar, därav å proviantartiklar 184, rengöringsmedel 46 samt diverse 15.

Apotekets ordinarie personal är sedan den 1 jan. 1921 utökad med en biträdande apotekare.

Inkomster och utgifter.

Inkomster:	Kronor
Patientavgifter (influtna; därjämte poliklinikavgifter och lämnad ersättning från staten, från annat sjukvårdsområde, pensionsstyrelsen, livförsäkringsbolag etc.)	123 841·97
Anslag av staten	383 146·11
Övriga inkomster	44 665·81
	Summa inkomster 551 653·89

Anm. Här äro inga reservationer upptagna.

Utgifter:	Kronor	Kostnad per underhållsdag, kr.
Avlöningar (i stat upptagna), vikariatsersättningar, pensioner och pensionsavgifter	122 977·81	2·59
Läkemedel (för inre och yttre behandling)	18 496·27	0·22
Förbandsartiklar (samtl. för sårbehandling använda förbrukningsartiklar), bandage	5 138·23	0·06
Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. dyl.	18 505·24	0·22
Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar	19 599·82	0·23
Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial	48 021·04	0·56
Patienters utspisning	103 625·09	1·2
Personalens kosthåll	34 480·60	0·4
Värme och lyse jämte hithörande förbrukningsartiklar	36 613·91	0·43
Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt hithörande förbrukningsartiklar	8 667·97	0·1
Fastigheters (inkl. gårds, parks och vägars) underhåll, reparationer	2 5996·93	0·07
Ny-, till- och ombyggnader, ävensom utgifter å särskilt anslag	2 15 129·00	—
Diverse utgifter	20 935·28	0·25
	Summa utgifter 558 237·19	2 6·33

¹ I denna summa ingår ej sjukvårdarnas och handräckningsmanskapets avlöningar.

² Dessutom har byggnadsstyrelsen bekostat såväl ombyggnadsarbeten som omfattande reparationsarbeten, vilka kostnader äro för sjukhuset okända.

³ Hela kostnaden per underhållsdag, sedan utgifter för ny-, till- och ombyggnader frånräknats. Dagkostnaden beräknad på 86 117 portionsdagar.

V. arméfördelningen.

a. Fördelningsläkarens årsberättelse.

Ingen förändring har under året inträffat med läkarpersonalen vid arméfördelningens truppförband. Bataljonsläkarbeställningarna vid tre av arméfördelningens infanteriregementen äro sålunda fortfarande vakanta.

Den årligen återkommande tjänstgöringen vid inskrivningsväsendet är för den fåtaliga ordinarie läkarpersonalen vid vissa arméfördelningar, däribland denna, mycket betungande. Ifrågasätts kan, om icke den stora uttagning av värnpliktiga, som inom V. arméfördelningsområdet äger rum dels till vissa truppförband, tillhörande annan arméfördelning, dels till marinen kunde motivera hjälp till inskrivningsförrättningarna av ordinarie läkare, icke tillhörande arméfördelningen. Önskvärt vore, att arméfördelningens ordinarie läkare åtminstone någon gång, t. ex. vart fjärde eller femte år, kunde befrias från tjänstgöring vid inskrivningsförrättningarna.

Ett onödigt slöseri såväl med läkarkrafter som med penningar synes ligga däri, att de båda läkare, som förordnats att biträda inskrivningsrevision, skola vara närvarande vid dennas samtliga sammanträden under året. Värnpliktslagens föreskrift i § 21 mom. 2, sista stycket, torde kunna tolkas så, att de båda läkarna kallades till revisionens sammanträden endast när ärenden föreligga, vid vilkas behandling deras sakkunskap är erforderlig.

Några åtgärder från arméfördelningschefens sida för den fortsatta taktiska utbildningen av arméfördelningens läkarpersonal hava under året icke vidtagits, utan har detta varit överlämnat åt truppförbandscheferna. Icke heller hava några större fälttjänstövningar under året hållits inom arméfördelningen. Regementsläkaren vid Dalregementet har varit beordrad såsom deltagare i taktiska övningar för militärläkare inom II. arméfördelningen. Bataljonsläkaren vid Upplands infanteriregemente har fortsatt och avslutat den vetenskapliga undersökning av sömnsjukans symptomatologi och epidemiologi, som han i slutet av 1920 påbörjade med begagnande av det studiematerial, som den vid regemente uppkomna epidemien erbjöd. Resultatet av denna hans undersökning har offentliggjorts i Uppsala Läkarförenings förhandlingar.

Rekryteringen av det fast anställda manskapet har, såsom var att vänta på grund av rådande förhållanden å arbetsmarknaden, givit bättre resultat, såväl kvantitativt som kvalitativt, än förut under flera år. I samband härmed synes även rekryteringen av det fast anställda sjukvårdsmanskapet hava blivit bättre än under de senaste åren, och vid några av arméfördelningens truppförband är detta nu fulltaligt enligt stat. Regementsläkaren vid Upplands infanteriregemente uttalar önskvärdheten av att möjlighet beredes, att få beordra sjukvårdsfurirer eller -korpraler från de stridande truppslagen såsom elever vid trängkårernas sjukvårdsfurirskolor, och torde detta förslag vara förtjänt att upptagas till prövning.

Från mera omfattande eller svårare epidemier hava arméfördelningens truppförband under året varit förskonade. En liten epidemi av sömnsjuka fanns vid årets ingång vid Upplands infanteriregemente. Den upphörde i slutet av mars, sedan sammanlagt 8 fall inträffat. Alla dessa sjuka tillfrisknade utom en, som dock avled redan före årsskiftet. Influensa har förekommit vid samtliga arméfördelningens truppförband utom Dalregementet och Upplands artilleriregemente. Nämnvärda epidemier av denna sjukdom hava dock uppträtt endast vid Livregementets dragoner under februari och mars med 69 fall, vid Västmanlands trängkår dels under april och maj med 45 fall, varibland 1 dödsfall, dels ånyo under juli med 36 fall, samt vid Västmanlands regemente likaledes under juli med 92 fall. Sjukdomen har överallt varit i det stora hela godartad. — Vid Västmanlands trängkår yppade sig under regementsövnningarna ett fall av epidemisk hjärnhinneinflammation. Vid bakteriologisk undersökning av den sjukes logementskamrater funnos 3 eller 4 av dessa vara meningokockbärare. Det synes icke osannolikt, att den omedelbart igångsatta bakteriologiska undersökningen i detta fall förebyggde uppkomsten av en epidemi.

Regementssjukhuset vid Livregementets dragoner har under året undergått en rätt grundlig reparation, och vid Västmanlands regemente har påbörjats uppförandet av en epidemisjukstuga. I övrigt hava sjukhusförhållandena vid arméfördelningens truppförband icke undergått någon förändring.

Ögonsjukvård och annan specialsjukvård har under året varit ordnad vid samtliga truppförband i enlighet med Sjukvårdsstyrelsens härom utfärdade föreskrifter.

De militära tandpoliklinikerna hava under året kunnat hållas i gång vid samtliga arméfördelningens garnisonsorter, i Falun dock endast provisoriskt med en värnpliktig tandläkare såsom föreståndare. Poliklinikföreståndarnas årsberättelser giva vid handen, att den till truppförbanden utdelade instrumentuppsättningen i stort sett motsvarar sitt ändamål. Den till tandpolikliniken i Uppsala levererade elektriska bormaskinen är emellertid ej bra, utan »arbetar tungt och dåligt». Från ett par polikliniker, som ännu ej fått elektriska bormaskiner, framhålles önskvärdheten av, att sådana måtte erhållas, emedan poliklinikarbetet härigenom betydligt underlättas. Den i normalutrustningen ingående kokapparaten för gas borde vid de regementen, där gas ej finnes inledd, ersättas med en elektrisk kokapparat. En av poliklinikföreståndarna anser, att en del av normalutrustningen är »av mindre god beskaffenhet». Rekvisition och expedition av förbrukningsmateriel har överallt befunnits fungera oklanderligt.

Vad blanketterna angår, synes flertalet poliklinikföreståndare vara ense därom, att inga andra sådana erfordras än »journalen» och manskapets »tandkort», vilka sistnämnda dock endast torde behöva ifyllas för dem av manskapet, som böra komma under behandling.

Sundhetsinspektioner hava under 1921 förrättats av arméfördelningschefen vid Upplands artilleriregemente och av mig å Marma skjutfält samt vid ridskolan och vid Västmanlands regemente, de båda sistnämnda i samband med av generalfältläkaren förrättade hygieniska inspektioner. (Wahlstedt.)

b. Truppförbandens årsberättelser.

Upplands artilleriregemente.

Såsom varit att vänta i följd av föregående svårartade influensaepidemier och på grund av nödtvånget att vid den knappa tillgången på anställningssökande rekryter godkänna en del tveksamma fall, har under året några fall av lungtuberkulos förekommit bland de stamanställda. Enligt upplysningar, som jag erhållit, förefares gentemot dessa insjuknade på olika sätt vid olika regementen och fördelningar, i det att de — förutom avpollettering till sanatorium — vid somliga regementen omedelbart avskedas, vid andra återigen få kvarstå i sin beställning tills vidare, eventuellt till kontraktstidens slut. Enär dessa olika förfaringssätt för de insjuknade äro av synnerligen stor ekonomisk betydelse, vore vid dylika fall likformighet inom hela armén synnerligen önskvärd.

(v. Bahr.)

Livregementets dragoner.

Tillfälle till varma bad eller dusch saknas ännu helt vid regementet. Visserligen beredes i allmänhet tillfälle till bad vintertid en gång i veckan vid gardesregementenas badhus, men bristen i detta avseende är i alla fall påtaglig. Att antalet bölder, infekterade sår och dylika med bristande renlighet delvis sammanhängande åkommor skulle avsevärt minskas i frekvens, om åtminstone tillfälle till varm dusch oftare kunde beredas, är min bestämda övertygelse. Att efter ansträngande övningar hava tillgång till varm dusch är ju också ett berättigt önskemål. Som förhållandena nu äro, har man ofta att välja mellan att antingen avstå från en del önskvärda övningar av mera ansträngande natur eller också riskera, att manskapet blir genomsvettigt och lätt förkyler sig efteråt på grund av bristande tillfälle till ordentlig avtvättning. En anordning med varmdusch exempelvis i en tillbyggnad till köket eller kanske ännu lämpligare till intendenturverkstadsbyggnaden skulle sannolikt, då ångpanna för varmvatten finnes disponibel å bägge hållen, icke föranleda alltför stora kostnader.

(Hybbinette.)

VI. arméfördelningen.

a. Fördelningsläkarens årsberättelse.

Allmänna hälsotillståndet inom arméfördelningen har under det gångna året varit gott.

Inga anmärkningar av vikt hava under året framkommit mot läkar- och sjukvårdspersonal. Fortfarande kvarstår bristen på bataljonsläkare; tack vare förbättrad rekrytering av personal synes bristen på sjukvårdssoldater kunna avhjälpas.

Det nybyggda sjukhuset vid I. 28 samt det ombyggda vid A. 4 hava tagits i bruk och motsvara alla rimliga anspråk. Det under byggnad varande sjukhuset vid K. 8 beräknas kunna tagas i bruk under detta år.

Att för de anslagna medlen anordna tillfredsställande tandvård visa sig i de flesta garnisonsorter ogörligt. Anslaget är alls icke anpassat efter tandläkarnas fordringar, vilka ingalunda äro små, beroende på den ringa konkurrensen dem emellan. Ett mera effektivt sätt att lösa frågan om tandvård vore måhända att anställa några väl avlönade militärtandläkare med ambulatorisk verksamhet i de olika garnisonsorterna med biträde av värnpliktiga tandläkare.

Under krigstiden var truppsjukvårdsanslaget (T. S. V.) alldeles otillräckligt och måste flera gånger om överskridas. Det var helt säkert omöjligt att under denna tid med dess flytande priser fixera någon bestämd anslagssumma. Sedan nu priserna å sjukvårdsmateriel och medicin börjat avsevärt nedgå och väl snart äro stabiliserade vore önskvärdt finna en lämpligare beräkningsgrund för truppsjukvårdsanslaget, så att dess egenskap av fixerat reservationsanslag, som icke får överskridas, åter inkomme i vederbörande läkares minne — av många har denna anslagets egenskap alldeles avglömts.

(Thorné.)

b. Truppförbandens årsberättelser.

Västernorrlands regemente.

Regementets nya sjukhus har nu fullbordats och kommer att från den 4 jan. 1922 tagas i bruk. Därmed har ett ofantligt stort steg tagits till förbättring av regementets sjukvård, icke minst uppskattat av läkarna, sjuksystarna och sjukvårdspersonalen, som särskilt dessa sista år, sedan vintertjänstgöringen börjat, haft att utstå fruktansvärda prövningar och lidanden i de hittills använda för sjukvård vintertid fullkomligt odugliga lokalerna. Endast de, som prövat på och delat våra vedermodor under dessa år, kunna fullt uppskatta den lättnad och den glädje vi känna att nu få flytta in i detta vackra nya och få arbeta om än icke, som vi strävat efter, under idealiska, så dock människovärdiga förhållanden.

(Fredriksson.)

Norrlands artilleriregemente.

Sjukhusets om- och tillbyggnad är fullbordad, och dess lokaler kunde till regementsövningarna tagas i anspråk för sitt ändamål. Även inredningen är i allt väsentligt färdig och av god beskaffenhet. Ventilations- och värmeledningsanordningarna hava hittills fungerat väl, och i sin helhet synes sjukhuset nu gott kunna uthärda jämförelsen med en välordnad, civil sjukvårdsanstalt. Kompletterande detaljer äro dock nödiga, bl. a. har det färska träverket redan torkat ihop betydligt. Behovet av korkmattor är trängande. Nya instruktioner för sjukhuspersonalen och -patienter hava utfärdats.

(Odenius.)

Bodens trupper.

a. Fästningsläkarens årsberättelse.

Sundhetsinspektioner hava under året förrättats vid samtliga truppförband inom garnisonen. Därvid visade sig förläggningen nästan överallt betydligt trång, c:a 25—30 man i varje logement. Ett länge närt önskemål, som flera gånger förut framhållits, är anordnandet av ändamålsenliga torkrum i kasernerna. Visserligen finnas för närvarande provisoriska sådana inrättade i putsrummen eller tvättrummen, men dessa lokaler äro i flera avseenden olämpliga för detta ändamål och från hygienisk synpunkt ej att förorda.

Särskilt i dessa kalla och snörika trakter är det av stor vikt för folkets hälsa, att i kasernerna finnas praktiskt anordnade torkrum, där manskapet kan få sina genomblöta skodon och övriga persedlar torkade från kvällen till påföljande morgon. Tyvärr låter sig detta under nuvarande förhållanden ej göra, då allt övrigt utrymme behöves för truppens inkvartering. Enda sättet att lösa frågan vore att använda den ena eller båda underofficerslägenheterna för ändamålet. Därigenom skulle på samma gång även bättre utrymmen kunna beredas för expeditioner, förråd och truppens inkvartering. Särskilda bostäder skulle uppföras för underofficerarna.

Under året hava fältläkarstipendiater eller värnpliktiga läkare varit hitbeordrade längre eller kortare tider för att biträda vid sjukvården. I allmänhet hava dessa skött sig bra och varit en god hjälp i arbetet.

En olägenhet med dessa kommenderingar, särskilt fältläkarstipendiaternas, äro de täta ombytena. Att detta även inverkar ofördelaktigt på sjukprocenten är en given sak. Ty så snart manskapet får reda på att en ny ung läkare övertagit sjukvisitationerna, ökas de sjukanmälda antal i oerhörd grad; ofta hinna den unge läkaren ej lära känna folket och ordentligt komma in i arbetet, förrän hans kommendering är slut.

Rekryteringen av sjukvårdsmanskapet har varit om möjligt ännu bedröfligare än åren närmast förut. Detta naturligtvis en följd av den dåliga rekryteringen vid armén i övrigt. Vid en del truppförband råder fullkomlig vakans på sjukvårdsbeställningsmän och många, som varit kommenderade till sjukvårdsskolorna, hava visat sig såväl moraliskt som intellektuellt omöjliga. Man torde väl få hoppas, att till kommande år någon bättring i detta hänseende skall inträda, då rekryteringen nu, till följd av depressionen på alla områden, i avsevärd grad förbättrats. För att erhålla dugligt folk vore det bäst, om man kunde värva volontärer direkt för sjukvården och dessa efter erforderlig rekrytutbildning erhöles sin sjukvårdsutbildning; därjämte borde det finnas bättre befördringsmöjligheter för denna kategori till sergeants- och fanjunkaregraden.

Sjukpaviljongerna vid samtliga truppförband med undantag av I. 19, hava blivit renoverade och delvis utvidgade och te sig nu invändigt i ett prydligt skick.

Vid Ing. 4 har det visat sig omöjligt att under kalla perioder uppvärma den sjuk-sal, som inreddes av forna väntrummet, med nuvarande anordningar. Detta förutsade jag skulle bli fallet, då förändringarna bestämdes.

Vid Norrbottens regementes sjukpaviljong, där ett utökat utrymme är mest av behovet påkallat, hava inga åtgärder vidtagits till avhjälpande av denna olägenhet. Tillbyggnad av paviljongen är i hög grad behöfelig, såväl för beredande av bättre utrymme för sjukvisitationer, som för inneliggande patienter samt förråden m. m.

Inom garnisonssjukhuset har under året å vindsvåningen i varje paviljong anordnats tekök och badrum. För övrigt hava sjuksalar, korridorer, väntrum och personalrum m. m. ommålats, vadan sjukhuset nu gör ett synnerligen glatt och inbjudande intryck.

En förstklassig ambulansbil, som är uppställd i nyuppfört garage vid garnisons-sjukhuset, har tilldelats Bodens garnison. Skada blott att densamma ej kan användas under vintermånaderna.

(Andersson.)

b. Truppförbandens årsberättelser.**Bodens ingenjörkår.**

Rekryteringen av sjukvårdsmanskapet har fortfarande varit svår och de, som i höstas erhöilo avsked, voro betydligt underhaltiga. Att ordningen och renhållningen inom sjukpaviljongen varit god, är uteslutande sjuksköterskans förtjänst.

(Sjöstrand.)

Gottlands trupper.**a. Stabsläkarens årsberättelse.**

Beträffande hälsotillståndet vid truppförbanden har jag intet att tillägga utöver vad jag i min årsberättelse rörande hälso- och sjukvården vid I. 27 har anfört.

Sedan den andra bataljonsläkarbeställningen vid Gottlands trupper under sistlidna november månad blivit besatt, förefinnes ingen vakans i läkarbeställningarna.

Samtliga vakanser bland sjukvårdsbeställningsmännen hava vid I. 27 under året fyllts. Vid A. 7 förefunnos vid årets slut 2 vakanser.

För truppförbanden gemensam sjukvårdssoldatskola har varit sammandragen till I. 27. Fackutbildningen av såväl eleverna i denna skola som de värnpliktiga sjukvårdsmännen och sjukbärarna vid I. 27 har skett under min ledning. Samtliga hava tillgodogjort sig utbildningen.

För utförande av specialundersökning har den konsulterande ögonläkaren under året en gång hitrest.

Specialundersökning i kirurgiska fall har utförts av lasarettsläkaren i Visby.

En värnpliktig har för specialundersökning, eventuellt även behandling, avpolletterats till garnisonssjukhuset i Stockholm, sedan chefläkaren därstädes därtill lämnat tillstånd.

Tandpolikliniken å garnisonssjukhuset å Visborgs slätt har varit i verksamhet hela året. Föreståndaren har haft mottagning därstädes 2 dagar i veckan utom under en månad, då han åtnjöt semester. Under denna månad tjänstgjorde av generalfältläkaren beordrad värnpliktig tandläkare, och kunde därför under den tiden polikliniken hållas öppen varje helgfri dag 5—6 timmar, varunder den värnpliktige tandläkaren hade full sysselsättning, till stor del bestående i tandstensbehandling.

Enär denna behandling synes vara synnerligen av behovet påkallad, då en stor del av truppen aldrig fått sina tänder rengjorda, och då den tid, poliklinikföreståndaren rimligtvis kan mot det honom tilldelade arvudet tjänstgöra, åtgår för annan tandbehandling, vore det önskvärt, att värnpliktig tandläkare fortfarande årligen kunde beordras till tjänstgöring därstädes, och då helst under ett par månader.

(Nordlander.)

b. Truppförbandens årsberättelser.**Gottlands infanteriregemente.**

Det första difterifallet inträffade under mars månad, det sista i början av oktober. Å musikkompaniets personal, bland vilka de flesta fallen under epidemiens början förekommo, gjordes bakteriologisk massundersökning, varvid ett par bacillbärare anträffades och isolerades. Enstaka fall förekommo dock fortfarande, spridda å de övriga kompanierna. Anmärkningsvärt synes vara, att sjukdomen övervägande uppträdde bland gottlänningarna även å de kompanier, å vilka såväl gottlänningar som fastlänningar voro förlagda, samt att epidemien plötsligt upphörde, då gottlänningarna efter repetitionsövningarnas slut uttryckte. Det sista fallet inträffade endast några dagar efter nämnda uttryckning.

För att såvitt möjligt undvika smittämnets spridning till den civila befolkningen har vid hemförlovning eller uttryckning besiktning verkställts å varje man, och misstänkta hava isolerats och prov tagits.

(Nordlander.)

C. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses verksamhet å fältveterinärbyrån.

Å fältveterinärbyrån hava under året handlagts 758 ärenden, häruti icke inräknade hemliga ärenden.

*

Till 1922 års riksdag har bl. a. följande anslagsäskande gjorts:
till uppförande av en nybyggnad för skosmedja och skostall med tillhörande förrådsutrymmen och lekionsrum vid K. 8 65 000 kr. (för halvåret $\frac{1}{4}$ — $\frac{30}{6}$ 32 500 kr).

*

Under året hava försök med s. k. Wirsbobrodd anställts vid en del truppförband. Något utslagsgivande resultat har dock ej erhållits, varför försöken komma att fortsättas.

Veterinärmaterielen vid armén har ytterligare kompletterats.

På därom gjord framställning medgavs Sjukvårdsstyrelsen rätt att till sammanträde i Stockholm under två dagar kalla fältveterinärerna vid samtliga arméfördelningar, fästningsveterinären i Boden, stabsveterinären vid militärbefälet samt två äldre militärveterinärer, varvid för den militära veterinärvården betydelsefulla frågor dryftades.

Taktiska övningar för militärveterinärer hava ägt rum i Uppsala under tiden $\frac{21}{8}$ — $\frac{31}{8}$.

*

Resestipendium har under året tilldelats bataljonsveterinär E. Glück för militärveterinära studier i Tyskland och Österrike.

D. Veterinärvården vid armén.

1. Fältveterinärkåren.

På stat äro följande veterinärbeställningar:

1 överfältveterinärbeställning (byråcheftjänst i Styrelsen), 6 fältveterinärbeställningar, 11 regementsveterinärbeställningar (därav en byråassistentbeställning i Styrelsen) och 27 bataljonsveterinärbeställningar.

Under året hava följande förändringar ägt rum.

Beställningar	Lediga vid årets början	Ledigblivna genom			Summa	Återbe- satta	Lediga vid årets slut
		transport eller be- fordran	avsked	dödsfall			
Överfältveterinär	—	—	1	—	1	1	—
Fältveterinär	—	1	—	—	1	1	—
Regementsveterinär	1	1	1	—	3	3	—
Bataljonsveterinär	4 ¹	6	—	—	10	7	3 ¹

Fältveterinärkårens reserv utgjordes vid årets slut av 1 överfältveterinär, 5 regementsveterinärer, 26 bataljonsveterinärer och 2 fältveterinärstipendiater.

2. Viktigare bestämmelser och föreskrifter rörande arméns veterinärvård m. m. under år 1921.

a. Kungl. kungörelser och förordningar.

Den 22 dec. Ang. ändrad lydelse av § 4 mom. 2 i reglementet för anskaffning, underhåll och vård av veterinärmaterielen vid arméns truppförband (veterinärmaterielreglementet) den 11 okt. 1907, nr 108 (S. F. 742).

Den 31 dec. Instruktion för stuteriöverstyrelsen samt tjänstemännen vid statens hingstdepåer (S. F. 828).

b. Kungl. brev och ämbetskrivelser.

Den 21 jan. Ang. ersättning till veterinärer i fältveterinärkårens reserv och veterinärer, som ej innehava beställning inom lantförsvaret, för viss tjänstgöring.

Den 4 febr. Ang. ersättande av kostnader för anlitande av civil hovslagare vid I. 18.

¹ Däri inräknad bataljonsveterinärbeställningen vid Ing. 5, med vars tillsättande tillsvidare skall anstå (Kungl. brev den 12 okt. 1917).

Den 11 mars. Ang. dyrtidstillägg å den till föreståndare för skosmedja m. m. utgående särskilda ersättning.

Den 1 april. Ang. kostnaderna för bestridande av veterinärvården vid Jämtlands fältjägarregemente.

Den 1 april. Ang. rätt för Sjukvårdsstyrelsen att sammankalla vissa armén tillhörande veterinärer.

Den 1 april. Ang. disponerande av Svea artilleriregementes hovslagarsmedja vid skoning av generalstabens hästar.

Den 8 april. Riksdagens skrivelse i anledning av vissa under tillägsstatens för år 1921 fjärde huvudtitel gjorda framställningar.

Den 8 april. Ang. vissa beställningshavares i Sjukvårdsstyrelsen beridenhet.

Den 22 april. Ang. anvisande av medel för avlönande av besiktningsmän vid Bodens och Karlsborgs intendenturförråds slakteriavdelningar.

Den 29 april. Ang. regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 fjärde huvudtitel.

Den 22 juli. Ang. ifrågasatt användande av stamhäst till avel.

Den 18 juli. Ang. fastställande av stat för användande från och med år 1922 av anslaget till resestipendier.

Den 22 juli. Ang. anordnande av taktiska övningar för militärveterinärer 1921.

Den 19 aug. Ang. förordnande av vikarie för överfältveterinären.

Den 23 sept. Ang. upphörande av det åt de sakkunniga för utarbetande av förslag till bestämmelser för transport av sjuka hästar under krig lämnade uppdrag.

Den 30 sept. Ang. tillhandahållande av stamhäst åt bataljonsveterinären vid Ridskolan.

Den 30 sept. Ang. fastställande av stat för anslaget till veterinärvård m. m. för år 1922.

Den 22 dec. Ang. bestämmelser ifråga om utbildningen av hovslagare vid armén.

Den 31 dec. Ang. ersättning åt veterinärer i reserven m. fl. under viss tjänstgöring.

c. Generalorder.

Den 23 april. Ang. värnpliktiga veterinärers första militärutbildning.

Den 23 april. Ang. värnpliktiga veterinärers andra militärutbildning.

Den 21 maj. Ang. överfältveterinär Hederstedt till försvarsrevisionens förfogande.

Den 30 juli. Ang. taktiska övningar för militärveterinärer.

Den 17 sept. Ang. framställningar om extra veterinär under regementsövningarna.

Den 5 okt. Ang. insändande av uppgift å veterinärers vid truppförband, ävensom där tillfälligt tjänstgörande veterinärers tjänstgöring m. m.

Den 13 dec. Ang. fackutbildningskurs för värnpliktiga veterinärer.

Den 22 dec. Ang. kurs för fortsatt hovslagarutbildning.

Den 22 dec. Ang. utbildning av hovslagarbeställningsmän samt anställning och befordran av hovslagarbeställningsmän.

Den 22 dec. Ang. kurser för fortsatt hovslagarutbildning.

3. Utdrag ur veterinärernas årsberättelser.

I. arméfördelningen.

a. Fördelningsveterinärens årsberättelse.

Hälsotillståndet bland arméfördelningens hästar har i stort sett varit gott. Av infektionssjukdomar från år 1920 fortsatte lungrötan vid K. 5 i Landskrona till slutet av jan. månad, då sista fallet friskskrevs. Hudparasiter (löss) hava förekommit vid en del truppförband vilket förhållande dock icke i nämnvärd grad inverkat på hästarnas användbarhet, ehuru väl konditionen hos desamma delvis varit nedsatt.

Ringorm har endast förekommit på K. 7 och upphörde efter omkring $2\frac{1}{2}$ månad. Av yttre åkommor synes mig särskilt anmärkningsvärt det stora antal (158) seninflammationer, som uppträtt på K. 6, vilka gjort dess hästar otjänstbara under tillsammans 2 267 dagar. (Siöberg.)

b. Truppförbandens årsberättelser.

Norra skånska infanteriregementet.

De från kavalleriet kasserade, till regementet överflyttade hästarna motsvara ej de anspråk på tjänstbarhet, som måste uppställas på en kompanichefs tjänstehäst. Sålunda ha av de tre hästar, vilka jämlikt Kungl. brevet den 26 nov. 1920 överflyttats till regementet och i maj månad förldit år hit anlänt, på grund av ålder och stelhet en häst redan måst kasseras och en hittills varit mindre tjänstduglig. (Sjöholm.)

Skånska husarregementet I. bat.

Allmänna hälsotillståndet kan icke sägas ha varit det bästa. Hästarnas mindre fält-duglighet visade sig bäst i den ovanligt stora mängd »nedbrytningar», som vid minsta lilla fälttjänstövning alltid uppkom. Den fåtaliga manskapstyrkan med följande otillräcklig motion och träning av hästarna bidrar säkerligen i hög grad härtill. (Glück.)

Skånska husarregementet II. bat.

Den lungröteepizooti, som ånyo började i slutet av november 1920, sedan den upphört i mitten av juli, varade till den 31 jan. 1921, då det sista sjukdomsfallet friskskrevs. Den hade huvudsakligen angripit de under året inkomna remonterna samt några äldre hästar, som ej förut haft sjukdomen. En officershäst, behandlad med neosalvarsan, som friskskrevs den 31 dec. 1920 efter typisk lungröta, insjuknade i samma symtom ånyo den 16 jan. 1921. Fallet förlöpte lindrigt.

En, som jag tror, mera sällan förekommande följsjukdom till lungröta uppkom på en stambäst, 8 år. Den hade, liksom samtliga insjuknade, behandlats med neosalvarsan — ingen ansvällning vid infusionsstället — och friskskrevs efter 10 dagar den 17 december 1920. Den 2 jan. 1921 uppkom plötsligen en oerhört häftig hudinflammation så gott som över hela huden, mest på huvudet och extremiteterna med kolossala ansvällningar och ymnigt gult exudat, vilket sedan intorkade och småningom föll av medtagande håret, så att hästen till stora delar blev hårlös. Efter 2 månader tillfrisknade den, men var hela året skäligen kraftlös och slapp.

En häftig lungrötemetastas i ett flertal senskidor förekom under 2 månader hos en 11 års häst, som emellertid fullt tillfrisknade. (Larsson.)

Skånska dragonregementet.

De hala stallgångarna ha även en hel del ledvrickningar och inslagna höfter på sitt konto.

Ett fall av lunginflammation inträffade under fälttjänstövningarna å Ljungbyhed. Hästen, 6 år, hade under uppmarschen från Ystad gått korta dagsmarscher under härligt väder och varje natt stått i goda stallar. Vid ankomsten till Ljungbyhed tydliga symtom till pneumoni med lokalisation till båda lungorna, temp. 41°. Djuret dog på natten och vid obduktionen iakttogs en tydlig pleuropneumoni. Något vidare fall förekom emellertid icke egendomligt nog.

Med avseende på behandling ha försök, liksom förra året, gjorts med subkutana mjölkinjektioner mot ögonlidanden med synnerligen lovande resultat. I synnerhet blev en svårbehandlad iridocyclit, som trotsade all annan behandling, efter endast 3 eller 4 injektioner fullständigt återställd.

Bland utförda operationer kan bl. a. nämnas 4 fall mot tuppsteg enl. Boccar, mod. Friis, med fullgott resultat. (Breide.)

Kronprinsens husarregemente.

Hälsotillståndet bland regementets hästar har under året i stort sett varit gott. Visserligen hava förekommit fall av smittsamma sjukdomar, ett fall av anasarka och ett av stelkramp — det senare slutade dödligt efter 38 dagar — samt en ringorm-enzooti omfattande 94 hästar med 3 126 sjukdagar, men då enzootien var överstånden efter ca 2½ månad och inträffade på en tidpunkt, då årets dressyrarbete i det närmaste var avslutat (huvudsakligen remonter angrepos), vållades intet större avbräck i övningar och utbildning. (Bengtson.)

II. arméfördelningen.**a. Fördelningsveterinärens årsberättelse.**

Av förrättade inspektioner samt inkomna årsberättelser framgår, att hälsotillståndet bland hästarna vid arméfördelningens truppförbund under året i stort sett varit gott. Ett undantag härifrån utgör K. 4, där en kvarkepizooti härjat sedan sept. Vid årsskiftet synes den vara på retur, men sammanlagt hava 63 hästar varit sjukskrivna. Det kan anses fastslaget, att sjukdomen kommit till regementet genom remonter från Björnö remontdepå, vilka haft sjukdomen och för tidigt överlämnats till regementet.

Då det icke sällan inträffat, att smittsam hästsjukdom överförts till truppförband från remontdepå, synes en skärpning av kontrollen över hästsjukvården vid remontdepåerna vara behövlig. Sjukvårdsstyrelsen har i yttrande över förslag till hästhållningsreglemente framhållit det lämpliga däri, att som medlem i remonteringsstyrelsen skulle ingå en militärveterinär. Förslag härom lär även framförts samtidigt från flera andra håll inom armén. I en motivering till ett senare underdånigt förslag till fredshästhållningsreglemente framhålles emellertid att någon anledning att upptaga frågan angående remonteringsstyrelsens sammansättning icke synes föreligga. Erfarenheten visar, att det tvärtom föreligger all anledning att snarast möjligt få till stånd en genomgripande förändring av nämnda styrelses sammansättning.

Hästvården vid arméfördelningens truppförband har i stort sett varit god; vid ett par av dessa kan den anses hava varit mönstergill.

Hästmaterialen vid infanteriregementena är icke tillfredsställande. Visserligen äro numera kompanicheferna beridna, men detta till stor del endast på papperet, enär de hästar, som överlämnas från kavalleriet till den s. k. kompanichefsgruppen, äro särskilt lågklassiga, oftast åldriga samt i stort sett förslitna. Som emellertid en och annan häst kan användas något år, innebär ju detta en förbättring mot förr, då kompanicheferna icke voro beridna. Betänkligare är den försämring, som numera kan konstateras i den s. k. stabsgruppens beridenhet. Sedan regementsofficerare, adjutanter m. fl. numera ej äro beridna å egna tjänstehästar, kan en avsevärd försämring av dessa officerares beridenhet med bestämdhet konstateras. (Hill.)

b. Truppförbandens årsberättelser.**Smålands husarregemente.**

Såsom följsjukdom efter kvarka inträffade tre fall av anarsarka, därav två mycket svåra. Jag tillskriver det injicerade anasarkaserumet, att dessa gingo till hälsa.

(Lokrantz.)

Smålands artilleriregemente.

Under hela året hava förekommit fall av löss hos hästarna. Visserligen hava för denna åkomma ej mer än fem hästar varit sjukskrivna, men antalet angripna har varit vida större.

Av staten icke tillhöriga hästar ha för operation i sjukstallet uppställts 7 st.

Det synes mig som om de villkor, som stipulerats för att få mottaga dylika hästar, äro väl hårda för hästägarna. Detta är tråkigt därför, att den kategori hästar, varom här är fråga, ofta erbjuder ett rikare och mera omväxlande operationsmateriel än vad kronans hästar göra och sålunda ur utbildningssynpunkt är särdeles lämplig för såväl veterinärer som hovslagare.

(Sandberg.)

III. arméfördelningen.**a. Fördelningsveterinärens årsberättelse.**

Hästmaterialet vid I. 6 och I. 17 lämnar mycket övrigt att önska, detta särskilt beträffande gruppen kompanichefshästar. Flera av dessa hästar torde redan före ankomsten till resp. infanteritruppförband rätteligen ha tillhört kategorien »odugliga till vidare krigstjänst».

Om å ena sidan det knappast torde vara förenligt med god hushållning av hästmaterialet att utan vidare låta hästar, vilka kasserats som olämpliga för kavalleribruk och därför överlämnats till infanteritruppförbanden, deltaga i jakter och hästtävlingar, borde ett under sakkunnig ledning ordnat deltagande i dylika ritter kunna frammana och underhålla ett intresse för hästar och hästvärd, som kan lända hästmaterialet till gagn.

(Bengtson.)

b. Truppförbandens årsberättelser.**Västgöta regemente.**

Häststammen vid regementet är på några få undantag när ytterst dålig. Gamla hästar med förbrukade senor och ledgångar, i flertalet fall ej fältdugliga, gör att regementets stall giver totalintryck av sjukstall. Felet härutinnan torde icke läggas regementet till last, enär hästarna i de flesta fall redan vid ankomsten äro behäftade med de svagheter eller anlag härför, som i årshästsjukbeskedet äro upptagna.

(Ånkarklo.)

Livregementets husarer.

En från depån nyanländ remont fick nattetid grimskäftet runt strupen och kvävdes. Stallposterna »kunde ej få loss grimman» ej heller »hunno de springa efter kniv» för att skära av grimman, förrän hästen var död. Liknande fall av olyckshändelser torde möjligen kunna förebyggas, om i varje stall på bestämd, allom bekant plats funnes tillgängliga lämpliga verktyg för att hastigt kunna befria en häst från iråkat nödläge.

(Bengtsson.)

Göta artilleriregemente.

Från remontdepån i Gudhem hade meddelats, att ringorm förekommit, och att man ej med säkerhet ville garantera, att sjukdomen var fullständigt hävd. Remonterna isolerades därför redan vid framkomsten till regementet och blevo sedermera alla i någon mån mer eller mindre nedsmittade. Någon spridning bland regementets övriga hästar har ännu ej förekommit och samtliga remonter äro nu så gott som återställda.

(Stålhammar.)

Karlsborgs artillerikår.

Under året hava 6 hästar överförts från A. 3. Vid deras ankomst konstaterades vid inbesiktning, att en av hästarna var behäftad med levande ägg av ohyra (hämatopinus). Ett utbrott av sjukdomen kunde därigenom förhindras. Önskvärdheten av att ohyra vid dylika hästtransporter beträffande anmälningskyldighet likställas med övriga smittsamma hästsjukdomar kan icke nog understrykas. (Johansson.)

IV. arméfördelningen.**a. Fördelningsveterinärens årsberättelse.**

Hälsotillståndet inom fördelningens hästbesättningar har varit mycket gott. Enstaka fall av smittsamma sjukdomar hava visserligen uppträtt vid flera truppförband såsom t. ex. lungröta vid K. 1 (1 fall), A. 9 (3 fall) och I. 2 (3 fall).

De vid K. 1 utförda försöken att medelst svaveldioxidgas i s. k. gascell enligt Nöllers metod utrota ohyra å hästarna hava tydligt ådagalagt denna metods stora förtärd framför andra hittills använda. Denna metod är nämligen synnerligen snabb, effektiv och billig. (Widerström.)

b. Truppförbandens årsberättelser.**Livgardet till häst.**

Hälsotillståndet inom regementets hästbesättning, som utgjorts av 635 stambästar, 41 egna tjänstehästar samt 30 lejda hästar, har under det gångna året varit synnerligen gott. Smittsamma invärtes sjukdomar hava icke förekommit med undantag av enstaka fall av anasarka, kvarka och lungröta. Den senare sjukdomen fördes till regementet på så vis, att en officershäst insjuknade i hög feber omedelbart efter hemkomsten från I. arméfördelningens fälttjänstövningar i Skåne. Hästen isolerades samma dag i sjukstallet. Två dagar därefter konstaterades dubbelsidig lunginflammation med starkt rödgulfärgade slemhinnor. Patienten fick neosalvarsan, och den höga febern gick omedelbart ned. Lungorna voro åter klara efter ungefär en veckas förlopp, men stod hästen för säkerhets skull sjukskriven och isolerad i sjukstallet i 6 veckor. Något ytterligare fall av lungröta förekom ej. Tack vare den snabba isoleringen lyckades det således att förhindra sjukdomens vidare spridning. Den smittsamma hudsjukdomen »ringorm» som under de tvenne föregående åren med remonterna överförts till regementet, har under det gångna året icke förekommit, vilket varit till stor fördel för hästdressyren och utbildningsarbetet. Däremot har kampen mot ohyran (Hämatopinus equi) även under år 1921 måst fortgå.

En ny behandlingsmetod med svaveldioxidgas enligt den tyska veterinären Nöllers metod för behandling av skabb har härvid använts.

Under dessa försök visade det sig, att denna behandlingsmetod var snabb, effektiv och billig. Hästarna behövde dessutom varken klippas eller ens sjukskrivas. Gasen verkar nämligen dödande på parasiterna även hos hästar med tätaste vinterpäls, samt tog behandlingen en tid av endast 40 minuter. Då parasiterna dödades efter en begasning med 4 % SO₂ under 20 minuter, samt äggen genom en sådan behandling likaledes förlorade all utvecklingsförmåga, behövde patienterna ej sjukskrivas utan kunde omedelbart efter begasningen återgå i arbetet. I gascellen kunde dessutom filtarna på kort tid effektivt befrias från ohyra. (Widerström.)

Svea artilleriregemente.

Hälsotillståndet bland regementets hästar har varit mycket gott; sammanlagt förekommo 643 (559 + 84) sjukdomsfall, således ett hundratal färre än år 1920. Antalet sjukdagar uppgick för stambästarnas vidkommande till 12 732 mot 14 281 under sistnämnda år. Berörda förhållande framträder ännu gynnsammare i belysningen av antalet hästtjänstgöringsdagar, vilket var vida större än under 1920.

Mot slutet av året uppträdde ett par fall av ohyra med början hos en häst från annat truppförband. (Regnér.)

Positionsartilleriregementet.

Trenne fall av lungröta hava inträffat. Sjukdomen började den 22 sept. på 1. batteriet, där en lejd häst insjuknade.

Med de nyinkomna remonterna infördes kvarka; men fick sjukdomen, tack vare tidig isolering, ej någon nämnvärd utbredning.

Under året hava 30 hästar angripits av löss. Sjukdomen upphörde i slutet av mars månad, sedan samtliga batterier utom ett hemsökts. Samtliga hästar hava gått i arbete. (Carlin.)

V. arméfördelningen.

a. Fördelningsveterinärens årsberättelse.

Hälsotillståndet bland hästarna har varit synnerligen tillfredsställande. Intet fall av lungröta eller annan elakartad smittsam sjukdom har förekommit.

Den besvärliga hudsjukdomen »ohyra» har grasserat vid A. 5. För att erhålla ett mera effektivt botemedel häremot än den vanligast använda »gråsalvan», har en gas-cell ställts till regementets förfogande. (Skarstedt.)

b. Truppförbandens årsberättelser.

Livregementets dragoner.

Efter bränningarna ha en del sviter i form av nekrotiserande sår uppstått; läkningen av bränningen har försiggått normalt i veckor. Plötsligen har en demarkationslinje visat sig och hela hudstycket över det brända området ramlat av. De mest minutiösa försiktighetsåtgärder ha, efter konsultation med Sjukvårdsstyrelsens vetenskapliga råd, vidtagits för dessa sviters undvikande, dock utan resultat. (Skarstedt.)

VI. arméfördelningen.

a. Fördelningsveterinärens årsberättelse.

Inom en kontingent hästar från Frösö remontdepå, avsedd för Norrlands dragonregemente, utbröt vid ankomsten till regementet en elakartad kvarka, vilken infekterade även en del av regementets äldre stamhästar och föranledde ett dödsfall. På grund av ovan angivna förhållande får jag framhålla vikten därav, att en noggrann besiktning av remonterna företages, innan de avsändas till resp. regementen, och, om någon smittsam sjukdom förekommit vid depå, vederbörande regementens veterinärer då må erhålla underrättelse, på det att isolering av remonterna må kunna ske.

Den lungrotteepizooti, som under år 1920 utbröt vid Norrlands artilleriregemente och fortgick under år 1921 till april månad, kunde, sedan sex veckor förflutit efter det den senast insjuknade hästen blivit friskrapporterad, anses vara avslutad. (Söderberg.)

b. Truppförbandens årsberättelser.

Norrlands dragonregemente.

Kvarkan kom även detta år med Frösöremonterna och avlöpte med 23 relativt lindriga fall såväl bland remonter som stamhästar av olika åldersklasser, ja ända upp till 20 års åldern. En 10-åring tålde icke vid nyinfektion, utan störtade, trots på tidigt stadium given seruminjektion, av en, som obduktionen utvisade, i ena lungan brusten kvarkhöld av ansevärd dimensioner. Dessutom påvisades gamla, inkapslade härdar i båda lungorna. (Hellgren.)

Tab. 1. Tablå över trupp-

1	2	3	4	5	6	7
D e b e t						
	Reserva- tion från år 1920 kronor	1921 års anslag kronor	Uppbörd kronor	Extra anvis- ningar kronor	Summa kronor	Brist till år 1922 kronor
I. arméfördelningen.						
1 Karlskrona grenadjärregementet	—	2 415-73	—	3 523-24	5 938-97	254-98
2 Kronobergs regemente	—	2 447-89	102-81	5 985-57	8 536-27	1 400-82
3 Hallands regemente	—	3 003-21	3-77	6 511-46	9 518-44	3 792-45
4 Norra skånska infanteriregementet	—	2 305-78	130-49	5 164-32	7 600-59	—
5 Södra skånska infanteriregementet	—	4 254-68	—	6 095-19	10 349-87	3 094-17
6 Skånska husarregementet	—	2 124-22	57-50	4 445-—	6 626-72	3 408-58
7 Skånska husarregts avd. i Landskrona	—	1 397-88	—	1 709-59	3 107-47	1 218-88
8 Skånska dragonregementet	—	2 057-12	32-20	5 811-12	7 900-44	1 501-42
9 Kronprinsens husarregemente	—	1 350-49	—	995-48	2 345-92	1 968-91
10 Wendes artilleriregemente	—	2 584-88	1 927-70	7 408-88	11 921-46	4 375-08
11 Skånska trängkåren	—	2 617-80	8 870-54	2 795-99	14 284-83	—
II. arméfördelningen.						
12 Första livgrenadjärregementet	—	2 860-72	1 557-75	9 571-85	13 990-82	2 713-48
13 Andra livgrenadjärregementet	—	2 631-61	—	5 504-44	8 136-05	6 644-41
14 Jönköpings regemente	—	2 337-26	67-57	4 826-12	7 230-95	2 627-88
15 Kalmar regemente	—	2 271-10	786-80	5 579-81	8 637-71	4 388-36
16 Smålands husarregemente	1 400-—	1 644-57	148-46	4 314-12	7 507-15	3 591-99
17 Smålands artilleriregemente	—	2 125-04	15-—	8 395-52	10 535-56	11 561-41
18 Östgöta trängkår	144-09	2 965-29	11 711-57	8 825-60	23 646-55	—
III. arméfördelningen.						
19 Västgöta regemente	—	2 118-20	11-70	4 487-94	6 617-84	3 133-32
20 Skaraborgs regemente	—	2 470-58	—	3 098-83	5 569-41	8 725-96
21 Älvsborgs regemente	—	2 242-11	56-60	3 394-82	5 696-58	2 810-51
22 Bohusläns regemente	—	2 275-41	232-26	9 644-87	12 152-54	3 029-20
23 Livregementets husarer	—	1 157-48	24-60	3 501-73	4 683-81	2 458-07
24 Göta artilleriregemente	—	1 871-66	236-60	8 352-91	10 461-17	5 035-29
25 Karlsborgs artillerikår	1 299-27	978-95	44-—	—	2 322-22	—
26 Göta ingenjörkår	—	1 564-41	1-25	3 710-90	5 276-56	4 006-04
27 Göta trängkår	—	3 170-43	18 624-51	4 882-63	26 677-57	—
28 Arméns int.-förråd å Karlsborg	1 726-48	326-48	335-53	—	2 388-49	294-01
29 Infanteriets skolor å Karlsborg	—	611-11	—	780-62	1 391-73	624-51
IV. arméfördelningen.						
30 Svea livgarde	—	3 524-34	—	26 225-68	29 749-97	24 687-31
31 Göta livgarde	—	3 543-50	80-—	12 922-71	16 546-21	14 100-63

sjukvårdsanslaget år 1921.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
K r e d i t				Kostnad pr man och dag i öre										
Brist från år 1920 kronor	Utgifter kronor	Summa kronor	Reservat-ion till år 1922 kronor	Antal tjänst-görings-dagar	Naturavården	Förbruknings-materiel	Nyansskaffning	Underhall	Medikamenter	Sjukhuskostnader	Transport-kostnader	Diverse	Utgifter för epidemier	Summa kostnad
1 687·01	4 506·94	6 193·95	—	279 086	0·14	0·06	0·04	0·05	0·39	0·01	0·07	0·54	0·31	1·61 1
5 012·57	4 374·35	9 386·92	550·17	255 112	0·45	0·02	0·09	0·07	0·42	0·26	0·02	0·37	0·01	1·71 2
6 511·46	6 799·43	13 310·89	—	259 714	0·62	0·04	0·11	0·12	0·83	0·31	0·02	0·55	0·02	2·62 3
3 826·28	3 004·64	6 830·92	769·67	241 006	0·32	0·01	0·01	0·02	0·64	0·10	0·13	—	0·02	1·25 4
6 095·19	7 348·85	13 444·04	—	269 729	0·39	0·10	0·10	0·03	1·37	0·11	0·10	0·41	0·11	1·72 5
4 445·—	4 890·30	9 335·30	700·—	165 372	1·10	0·02	0·05	0·07	1·12	0·39	0·01	0·07	0·03	2·96 6
1 709·59	2 616·71	4 326·30	—	65 030	0·67	0·25	0·20	0·09	0·88	0·12	0·04	0·82	0·01	3·08 7
4 611·12	4 790·74	9 401·86	—	285 736	0·14	0·01	0·05	0·04	0·88	0·09	0·03	0·42	0·01	1·67 8
295·43	3 879·40	4 174·83	140·—	160 220	0·09	0·45	0·45	0·23	0·44	0·38	0·03	0·34	0·01	2·42 9
5 408·88	10 887·66	16 296·54	—	276 747	0·45	0·05	0·04	0·05	1·68	0·09	0·05	1·42	0·11	3·94 10
1 613·73	12 405·51	14 019·24	265·09	73 542	1·28	0·10	0·30	0·69	1·87	0·24	0·25	0·82	0·07	5·62 11
9 571·85	7 131·95	16 703·80	—	297 790	0·53	0·19	0·40	0·10	1·00	0·15	0·01	—	0·02	2·40 12
5 504·44	9 276·02	14 780·46	—	297 432	1·12	0·17	0·12	0·21	1·17	0·26	0·04	0·01	0·01	3·11 13
3 026·12	6 832·71	9 858·83	—	234 273	0·59	0·15	0·14	0·28	0·52	0·40	0·05	0·52	0·27	2·92 14
5 579·81	7 446·26	13 026·07	—	232 536	0·84	—	0·12	0·12	1·40	0·01	0·18	—	0·53	3·20 15
2 914·12	7 871·75	10 785·87	313·27	183 016	0·82	0·05	0·14	0·08	1·09	0·39	0·02	1·44	0·27	4·30 16
8 395·52	13 701·45	22 096·97	—	225 598	2·12	0·59	0·28	0·37	0·75	0·82	0·06	—	1·58	6·07 17
6 775·60	14 419·16	21 194·76	2 451·79	86 724	1·99	1·26	0·52	0·75	1·11	0·04	0·07	2·—	—	7·74 18
4 487·94	5 263·22	9 751·16	—	220 539	0·75	0·33	0·15	0·08	0·85	0·05	0·10	—	0·07	2·38 19
3 098·83	11 196·54	14 295·37	—	254 255	1·40	0·78	0·10	0·07	0·78	1·31	—	—	0·01	4·40 20
1 065·75	7 438·29	8 504·04	—	275 158	1·61	0·08	0·02	0·06	0·82	0·05	0·06	—	—	2·70 21
9 644·87	5 536·87	15 181·74	—	266 254	0·61	0·31	0·18	0·18	0·76	0·05	0·01	0·02	0·01	2·08 22
3 501·78	3 640·15	7 141·88	—	145 989	0·41	0·19	0·15	0·01	0·81	0·83	0·04	0·04	—	2·48 23
8 352·91	7 143·55	15 496·46	—	209 100	0·41	0·01	0·06	0·19	0·59	—	0·10	0·04	2·01	3·41 24
—	1 879·47	1 879·47	442·75	98 446	0·74	0·04	0·20	0·02	0·79	—	0·10	—	0·01	1·90 25
3 710·90	5 571·70	9 282·60	—	186 204	1·23	0·14	0·10	0·04	0·95	0·02	0·15	0·08	0·28	2·99 26
1 230·46	23 971·11	25 201·57	1 476·—	99 750	2·96	0·39	0·30	0·47	1·51	0·39	0·22	0·02	0·03	6·29 27
—	2 682·50	2 682·50	—	33 574	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7·99 28
780·62	1 235·62	2 016·24	—	74 359	0·61	0·08	0·25	0·01	0·68	—	0·03	—	—	1·66 29
26 225·63	28 211·65	54 437·28	—	390 416	2·37	0·06	0·17	0·14	1·49	2·55	0·08	0·12	0·25	7·23 30
12 922·71	17 724·13	30 646·84	—	413 207	0·68	—	0·07	0·06	0·52	2·79	0·03	0·02	0·12	4·29 31

1		2	3	4	5	6	7
		D e b e t					
		Reserva- tion från år 1920 kronor	1921 års anslag kronor	Uppbörd kronor	Extra anvis- ningar kronor	Summa kronor	Brist till år 1922 kronor
1	Livregementets grenadjärer	—	3 862·82	1 401·65	4 491·32	9 755·79	714·62
2	Södermanlands regemente	936—	1 412·62	56·70	1 074·09	3 479·41	3 474·25
3	Vaxholms grenadjärregemente	—	1 869·87	24·72	6 506·05	8 400·64	6 610·68
4	Livgardet till häst	—	1 594·01	—	8 572·36	10 166·37	9 109·29
5	Svea artilleriregemente	—	2 457·48	2·50	22 189·23	24 649·21	15 945·78
6	Positionsartilleriregementet	—	1 805·90	—	13 117·97	14 923·87	15 718·55
7	Svea ingenjörkår	—	1 494·13	114·84	12 593·95	14 202·92	11 766·69
8	Fälttelegrafkåren	—	1 629·45	96·95	6 282·32	8 008·72	8 776·78
9	Svea trängkår	11 926·95	2 480·43	14 085·83	17 400·71	45 893·92	—
10	Krigsskolan	—	254·00	513·77	—	767·77	—
11	Infanteriskjutskolan	—	217·49	—	231·25	449·74	688·97
V. arméfördelningen.							
12	Upplands infanteriregemente	—	2 625·65	—	11 375·20	14 000·85	8 554·35
13	Dalregementet	—	2 136·03	595·50	6 124·63	8 856·16	7 778·04
14	Västmanlands regemente	—	2 364·28	1 086·50	4 137·49	7 588·27	2 891·97
15	Värmlands regemente	947·18	2 696·91	1·00	1 841·66	5 486·75	—
16	Livregementets dragoner	—	1 414·05	376·25	8 007·29	9 797·59	6 125·48
17	Upplands artilleriregemente	—	2 412·51	—	5 966·17	8 378·68	2 655·60
18	Västmanlands trängkår	2 766·08	2 970·93	6 028·30	—	11 765·31	—
19	Ridskolan	—	96·49	1 507·38	—	1 603·87	710·55
VI. arméfördelningen.							
20	Hälsinge regemente	1 400—	2 255·99	90·50	8 247·09	11 993·58	2 389·79
21	Västerbottens regemente	—	2 089·89	—	12 541·60	14 631·49	14 803·88
22	Jämtlands fältjägarregemente	—	2 514·71	104·67	8 363·57	10 981·95	3 110·02
23	Västernorrlands regemente	—	2 445·49	46·86	7 101·20	9 593·55	8 287·14
24	Norrlands dragonregemente	—	1 111·58	2·00	4 674·55	5 788·13	9 953·71
25	Norrlands artilleriregemente	—	1 467·13	90·76	4 919·64	6 477·53	2 127·17
26	Norrlands trängkår	13 390·61	2 165·13	11 436·32	7 785·36	34 777·42	—
Bodens trupper.							
27	Norrbottens regemente	—	3 090·51	3 783·17	10 944·88	17 818·56	2 304·71
28	Norrlands art.-reg:s det. i Boden	—	599·66	—	2 052·10	2 651·76	—
29	Bodens artilleriregemente	—	1 257·25	—	5 468·51	6 725·76	3 605·85
30	Bodens ingenjörkår	—	826·19	191·60	2 364·53	3 382·32	1 850·29
31	Arméns int.-förråd i Boden	701·32	323·16	9·30	—	1 033·78	—
Gottlands trupper.							
32	Gottlands infanteriregemente	—	2 116·96	750·95	4 854·21	7 722·12	371·48
33	Gottlands artillerikår	—	627·79	—	555·22	1 183·01	553·52

¹ Därav 27 091·10 kr. utgörande värdet av magasinsbehållning d. 31/12 1920. — ² D:o 13 495·48 kr. samt

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
K r e d i t				Antal tjänst- görings- dagar	Kostnad pr man och dag i öre									
Brist från år 1920 kronor	Utgifter kronor	Summa kronor	Reserva- tion till år 1922 kronor		Naturavården	Förläknings- materiel	Nyanskaffning	Underhåll	Medikamenter	Sjukhuskostnader	Transport- kostnader	Diverse	Utgifter för epidemier	Summa kostnad
3 518.40	6 952.01	10 470.41	—	309 714	0.49	0.07	0.06	0.14	0.67	0.01	0.09	0.41	0.30	2.24 1
—	6 953.66	6 953.66	—	176 014	1.03	0.19	0.16	0.10	1.33	0.80	0.33	0.01	—	3.95 2
5 356.05	9 655.27	15 011.32	—	239 717	0.95	0.07	0.13	0.11	1.58	0.66	0.11	0.38	0.04	4.03 3
8 572.36	10 703.30	19 275.66	—	178 022	0.93	0.23	0.09	0.05	0.62	3.30	0.02	—	0.76	6. — 4
22 189.23	18 405.76	40 594.99	—	276 848	0.49	0.04	0.13	0.09	1. —	2.89	0.14	—	1.87	6.65 5
13 117.97	17 524.45	30 642.42	—	186 535	1.10	0.12	0.17	0.06	1.11	3.39	0.02	—	3.42	9.39 6
12 593.95	13 375.66	25 969.61	—	185 207	1.94	0.10	0.09	0.02	1.40	2.93	0.31	—	0.43	7.22 7
6 282.32	10 503.18	16 785.50	—	188 375	1.06	0.02	0.05	0.04	0.81	2.88	0.08	—	0.64	5.58 8
—	14 765.16	14 765.16	31 128.76	73 674	1.54	0.32	0.08	0.38	0.67	0.78	0.13	0.41	0.11	4.42 9
—	767.77	767.77	—	33 311	—	—	—	—	2.30	—	—	—	—	2.30 10
231.25	906.46	1 137.71	—	23 341	1.11	—	0.04	0.01	1.15	1.55	0.02	—	—	3.88 11
8 567.53	13 760.40	22 327.93	227.27	324 162	0.55	0.84	0.09	0.32	1.12	0.32	0.15	0.20	0.05	4.24 12
6 124.63	10 509.57	16 634.20	—	234 284	1.46	0.46	0.31	0.10	1.56	0.51	0.03	—	0.05	4.48 13
4 137.49	6 342.75	10 480.24	—	251 768	0.66	0.05	0.19	0.12	1.26	0.10	0.01	—	0.12	2.51 14
—	3 528.85	3 528.85	1 957.90	249 794	0.02	0.08	0.02	0.05	0.79	0.25	0.10	0.01	0.09	1.41 15
8 007.29	7 915.78	15 923.07	—	170 317	0.50	0.01	0.13	0.14	1.05	2.03	0.06	—	0.73	4.65 16
5 966.17	5 068.11	11 034.28	—	279 661	0.20	0.24	0.04	0.18	0.77	0.30	0.07	0.01	—	1.81 17
—	8 572.35	8 572.35	3 192.96	72 963	1.29	0.56	0.23	0.52	1.12	0.14	0.01	0.94	—	4.81 18
1 507.38	807.04	2 314.42	—	11 660	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.92 19
6 771.33	7 142.29	13 913.62	469.75	260 837	0.43	0.13	0.08	0.35	0.65	0.12	0.02	0.90	0.05	2.73 20
12 541.60	16 893.27	29 434.87	—	242 516	2.15	0.51	0.52	0.31	2.12	0.48	0.20	0.65	0.03	6.97 21
6 562.57	7 529.40	14 091.97	—	294 370	0.75	0.32	0.13	0.09	0.47	0.24	0.04	0.52	—	2.56 22
7 101.20	10 779.49	17 880.69	—	269 639	1.19	0.13	0.08	0.26	1.71	0.89	0.02	0.25	0.01	3.99 23
4 674.55	11 067.29	15 741.84	—	138 243	1.33	0.42	0.17	0.01	1.86	1.89	0.17	0.21	1.94	8.01 24
4 919.64	3 685.06	8 604.70	—	184 214	0.76	0.04	0.04	0.02	0.78	0.31	0.05	—	—	2. — 25
—	15 653.04	15 653.04	19 124.88	72 506	2.02	0.66	0.21	0.70	2.18	0.53	0.10	0.71	—	7.11 26
10 944.88	9 178.89	20 123.27	—	455 843	—	0.15	0.07	0.15	1.26	0.03	0.11	0.23	0.01	2.01 27
1 138.90	1 170.42	2 309.32	342.44	67 418	1.10	0.02	0.19	—	0.40	—	0.52	0.01	—	1.74 28
5 468.51	4 863.10	10 331.61	—	147 557	1.40	0.01	0.01	0.02	1.80	—	0.06	—	—	3.80 29
2 364.53	2 863.08	5 227.61	—	91 907	0.79	0.01	—	0.15	2.04	—	0.13	—	—	3.19 30
—	464.58	464.58	569.20	35 264	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.32 31
3 454.21	4 639.17	8 093.38	0.22	180 074	—	0.17	0.19	0.04	1.23	0.15	0.03	0.70	0.03	2.58 32
505.84	1 230.69	1 736.53	—	65 139	—	—	—	—	0.25	1.38	—	—	0.26	1.89 33

16.66 kr. odisponerade medel.

Tab. 2. Sammandrag av rapporterna om

1		2	3	4	5	6	7
O m r å d e n		Vid förrättning prövade	Icke inskrivna				Summa icke inskrivna
			Frikallade	Erhållet uppskov med inskrivningen		S u m m a	
				På grund av halsoskäl	På grund av familjöska		
20-åriga.							
1	I. arméfördelningsområdet	8 903	481	841	51	892	1 373
2	II. ,	7 092	319	796	57	853	1 172
3	III. ,	7 723	378	652	77	729	1 107
4	IV. ,	8 575	415	679	59	738	1 153
5	V. ,	7 866	334	1 174	164	1 338	1 672
6	VI. ,	9 599	517	1 231	200	1 431	1 948
7	Gottlands militärområde	383	18	33	—	33	51
Summa		50 141	2 462	5 406	608	6 014	8 476
Överåriga.							
8	I. arméfördelningsområdet	2 195	179	250	99	349	528
9	II. ,	1 819	126	291	168	459	585
10	III. ,	1 773	158	305	175	480	638
11	IV. ,	2 152	204	300	131	431	635
12	V. ,	3 219	140	597	400	997	1 137
13	VI. ,	2 774	237	540	420	960	1 197
14	Gottlands militärområde	61	9	6	1	7	16
Summa		13 993	1 053	2 289	1 394	3 683	4 736
Underåriga.							
15	I. arméfördelningsområdet	139	—	—	—	—	—
16	II. ,	54	—	—	—	—	—
17	III. ,	79	—	—	—	—	—
18	IV. ,	185	—	—	—	—	—
19	V. ,	75	—	—	—	—	—
20	VI. ,	60	—	—	—	—	—
21	Gottlands militärområde	1	—	—	—	—	—
Summa		593	—	—	—	—	—
20-åriga, över- och underåriga.							
22	I. arméfördelningsområdet	11 237	660	1 091	150	1 241	1 901
23	II. ,	8 965	445	1 087	225	1 312	1 757
24	III. ,	9 575	536	957	252	1 209	1 745
25	IV. ,	10 912	619	979	190	1 169	1 788
26	V. ,	11 160	474	1 771	564	2 335	2 809
27	VI. ,	12 433	754	1 771	620	2 391	3 145
28	Gottlands militärområde	445	27	39	1	40	67
Summa		64 727	3 515	7 695	2 002	9 697	13 212

Anm. Rörande ändringar i förut inskrivnas värnpliktsförhållanden, se Tab. 5.

läkarbesiktningarna å värnpliktiga år 1921.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Inskrivna				På 100 prövade blevo								
Vapenföra		Icke vapenföra	Summa inskrivna	icke inskrivna			inskrivna				Summa	
i all vapentjänst	i viss vapentjänst			Frikallade	Uppskov	I allt	Vapenföra		Icke vapenföra	I allt		
							i all vapentjänst	i viss vapentjänst				
6 236	544	750	7 530	5·40	10·02	15·42	70·05	6·11	8·42	84·58	100·00	1
5 044	442	434	5 920	4·50	12·03	16·53	71·12	6·28	6·12	83·47	100·00	2
5 819	266	531	6 616	4·89	9·44	14·33	75·35	3·44	6·88	85·67	100·00	3
6 208	512	702	7 422	4·84	8·61	13·45	72·39	5·97	8·19	86·55	100·00	4
5 431	345	418	6 194	4·25	17·02	21·27	69·02	4·39	5·82	78·73	100·00	5
6 469	481	701	7 651	5·39	14·90	20·29	67·40	5·01	7·30	79·71	100·00	6
296	—	36	332	4·70	8·62	13·32	77·28	—	9·40	86·68	100·00	7
35 503	2 590	3 572	41 665	4·91	12·00	16·91	70·80	5·17	7·12	88·09	100·00	
1 033	215	419	1 667	8·15	15·90	24·05	47·07	9·79	19·09	75·95	100·00	8
823	140	271	1 234	6·98	25·28	32·16	45·24	7·70	14·90	67·84	100·00	9
827	46	262	1 135	8·91	27·07	35·98	46·65	2·59	14·78	64·02	100·00	10
957	151	409	1 517	9·48	20·03	29·51	44·46	7·02	19·01	70·49	100·00	11
1 566	171	345	2 082	4·35	30·97	35·32	48·65	5·31	10·72	64·68	100·00	12
1 159	104	314	1 577	8·54	34·61	43·15	41·78	3·75	11·32	56·85	100·00	13
33	—	12	45	14·75	11·48	26·23	54·10	—	19·67	73·77	100·00	14
6 398	827	2 032	9 257	7·53	26·32	33·85	45·72	5·91	14·52	66·15	100·00	
137	2	—	139	—	—	—	98·66	1·44	—	100·00	100·00	15
51	2	1	54	—	—	—	94·45	3·70	1·85	100·00	100·00	16
79	—	—	79	—	—	—	100·00	—	—	100·00	100·00	17
182	2	1	185	—	—	—	98·38	1·08	0·54	100·00	100·00	18
73	2	—	75	—	—	—	97·33	2·67	—	100·00	100·00	19
59	—	1	60	—	—	—	98·83	—	1·67	100·00	100·00	20
1	—	—	1	—	—	—	100·00	—	—	100·00	100·00	21
582	8	3	593	—	—	—	98·15	1·35	0·50	100·00	100·00	
7 406	761	1 169	9 336	5·87	11·05	16·92	65·91	6·77	10·40	83·08	100·00	22
5 918	584	706	7 208	4·96	14·64	19·60	66·01	6·51	7·88	80·40	100·00	23
6 725	312	793	7 830	5·60	12·62	18·22	70·24	3·26	8·28	81·78	100·00	24
7 347	665	1 112	9 124	5·67	10·72	16·39	67·33	6·09	10·19	83·61	100·00	25
7 070	518	763	8 351	4·25	20·92	25·17	63·35	4·64	6·84	74·83	100·00	26
7 687	585	1 016	9 288	6·06	19·23	25·29	61·88	4·71	8·17	74·71	100·00	27
330	—	48	378	6·07	8·99	15·06	74·15	—	10·79	84·94	100·00	28
42 483	3 425	5 607	51 515	5·48	14·98	20·41	65·64	5·29	8·66	79·59	100·00	

Tab. 3. Översikt av kassationsorsaker vid läkarbesiktningarna å 20-åriga värnpliktiga år 1921.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Inskrivningsområden	Vid förrättning pröva- de	Frikallade på grund av kroppsfel eller sjukdom																			
		Bildnings- och utvecklingsfel		Infektions-sjukdomar		Ännesomsättnings- och blodsjukdomar	Sinnesrubningar	Nervsystemets sjukd.	Öronsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältningsorganens sjukdomar	Urin- och könsorganens sjukdomar	Benstyemens sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	Svulster	Summa			
		Övriga bildningsfel	Övriga bildningsfel	Tuberkel-sjukdom	Övriga infek-tionsjukdomar																
		Övriga bildningsfel	Övriga bildningsfel	Övriga bildningsfel	Övriga bildningsfel																
Malmöhus södra inskr:sområde	2 126	5	—	4	10	3	1	15	2	2	9	—	4	11	6	2	23	—	—	—	100
Malmöhus norra	1 899	2	3	1	14	—	—	11	2	3	6	—	3	6	1	—	20	5	—	—	78
Hallands	1 820	—	—	2	23	1	1	14	8	5	4	—	7	12	3	—	39	—	—	—	125
Blekinge	1 474	—	1	—	23	—	—	9	5	1	2	2	2	13	4	—	27	1	—	—	92
Kronobergs	1 584	6	4	1	8	—	—	11	3	7	9	1	2	4	3	—	22	3	—	—	86
Kalmar	1 831	—	—	—	15	—	1	12	5	4	3	1	4	2	—	—	24	—	—	—	72
Jönköpings	1 858	1	—	1	9	5	—	16	4	5	7	1	8	6	3	2	27	2	2	—	99
Östergötlands västra	1 751	2	3	2	13	2	—	15	6	5	6	2	2	2	3	1	11	1	—	—	76
Östergötlands östra	1 652	—	4	1	11	2	2	13	2	6	3	—	2	4	—	4	16	—	—	—	72
Göteborgs och Bohus	2 645	1	6	4	31	1	—	11	3	5	8	3	4	10	4	3	25	2	—	—	121
Älvsborgs södra	1 722	—	1	—	15	1	—	11	—	4	9	—	6	3	6	3	31	1	—	—	93
Älvsborgs norra	1 693	3	5	—	12	1	1	18	1	5	7	2	2	20	2	1	17	1	—	—	103
Skaraborgs	1 663	—	—	2	7	—	—	11	6	3	1	1	1	8	1	5	15	2	—	—	61
Örebro	1 940	5	—	—	12	2	1	18	3	4	3	—	7	20	2	2	28	—	—	—	108
Södermanlands	1 804	—	3	1	13	—	—	18	5	2	—	3	8	—	—	—	22	1	—	—	80
Stockholms	4 831	17	8	3	58	3	—	10	8	13	11	4	7	29	3	2	39	2	1	—	227
Värmlands	1 956	1	1	3	7	1	1	8	2	10	2	1	—	8	1	2	14	2	—	—	64
Västmanlands	1 973	9	2	1	15	1	—	17	3	1	2	—	2	6	3	3	23	1	1	—	90
Uppsala	1 864	—	1	1	22	2	—	16	4	3	5	1	2	—	1	—	18	—	—	—	76
Kopparbergs	2 073	1	3	—	21	1	—	24	5	4	12	1	5	3	3	1	19	—	1	—	104
Gävleborgs	1 744	—	—	1	9	—	—	8	5	3	12	1	6	12	2	4	12	1	—	—	76
Jämtlands	1 789	1	2	—	25	2	—	13	3	5	12	—	3	5	2	—	21	—	—	—	94
Västernorrlands	2 466	6	3	—	27	1	—	12	2	1	6	—	3	8	2	1	31	2	—	—	107
Västerbottens	1 824	10	—	2	30	2	—	22	3	3	10	1	6	21	4	—	30	2	—	—	149
Norrbottnens	1 776	4	2	3	30	1	—	12	5	—	6	1	2	—	—	—	21	2	—	—	91
Gottlands	383	—	—	—	3	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	18
Summa	50 141	74	52	34	463	32	8	354	95	102	157	23	95	223	63	20	50	581	31	5	2 462
Frikallade i varje grupp																					
på 100 av samtl. kasserade		3.01	2.11	1.38	18.80	1.80	0.33	14.38	3.86	4.14	6.38	0.93	3.86	9.06	2.56	0.81	2.03	23.60	1.26	0.20	100.00
på 1 000 ”																					

Tab. 4. Översikt av kassationsorsaker vid läkarbesiktningarna å *överbåriga* värnpliktiga år 1921.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Inskrivningsområden	Vid för- rätt- ning pröva- de	Frikallade på grund av kroppsfel eller sjukdom																			
		Bildnings- och utvecklingsfel	Infektions- sjukdomar	Amnesomsätt- nings- och blodsjukdomar	Sinnesrubningar	Nervsystem- ets sjukd.		Ögonsjukdomar	Öronsjuk- domar	Cirkulations- organens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Ben- systemets sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	Svulster	Summa				
						Övriga infek- tionssjukdomar	Tuberkel- sjukdom.											Övr. sjukd. i nervsystemet	Fallandesot	Dövt o. övr. öronsjukdomar	Dörsinnhet
Malmöhus södra inskr.sområde	525	9	4	—	12	—	—	3	—	1	1	—	1	8	4	5	2	8	1	—	59
Malmöhus norra	370	2	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	13
Hallands	385	1	—	—	8	2	—	3	1	1	—	—	—	6	1	—	—	4	—	—	83
Blekinge	404	8	1	—	8	1	—	3	1	2	—	—	1	6	1	—	3	8	2	—	45
Kronobergs	511	2	2	1	4	1	—	3	2	1	2	—	—	5	1	—	2	3	—	—	29
Kalmar	634	1	—	1	17	1	—	4	5	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	38
Jönköpings	487	3	—	—	7	3	—	4	4	2	2	—	—	2	3	2	—	2	1	1	87
Östergötlands västra	359	2	—	—	9	2	—	7	—	3	2	—	—	2	—	—	1	7	—	1	86
Östergötlands östra	339	—	1	—	6	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	15
Göteborgs och Bohus	563	4	3	2	10	—	—	6	—	2	2	—	—	3	3	4	1	5	—	—	46
Älvsborgs södra	379	6	2	—	6	—	1	6	—	4	2	—	—	3	1	2	3	2	—	—	40
Älvsborgs norra	409	2	2	—	10	1	1	2	1	3	5	—	—	5	1	—	—	—	—	—	46
Skaraborgs	422	1	—	—	9	2	—	3	1	2	—	—	—	4	1	—	3	—	—	—	26
Örebro	459	21	—	—	6	—	—	7	—	2	2	—	2	5	2	3	1	3	3	—	57
Södermanlands	298	5	—	—	7	1	—	2	1	1	1	—	—	—	—	1	1	3	—	—	26
Stockholms	1 395	14	2	1	34	1	1	10	1	4	6	—	5	14	7	3	2	15	—	1	121
Värmlands	901	1	—	—	5	—	1	6	1	1	1	1	—	7	2	—	2	3	—	—	31
Västmanlands	928	4	2	1	7	1	—	5	1	1	2	—	1	4	—	1	2	4	—	1	37
Uppsala	538	4	—	—	4	1	—	4	—	1	3	—	—	2	2	—	1	3	—	—	25
Kopparbergs	852	3	2	—	18	4	—	10	1	1	2	—	1	1	—	—	2	1	—	1	47
Gävleborgs	442	—	—	—	4	—	—	2	—	1	1	—	—	2	—	—	—	5	—	—	15
Jämtlands	726	8	—	—	25	—	—	4	3	4	1	—	1	4	1	2	—	3	—	—	56
Västernorrlands	683	4	—	—	13	—	—	7	—	1	2	—	1	5	1	2	1	9	1	—	47
Västerbottens	439	9	—	—	28	—	—	7	2	—	—	—	3	12	2	2	4	1	—	—	71
Norrbottnens	534	1	4	—	26	1	—	3	4	—	—	—	1	3	1	—	1	3	—	—	48
Gottlands	61	—	—	—	2	—	—	2	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	9
Summa	18 908	115	24	6	288	23	4	116	29	89	89	1	27	109	85	81	84	117	10	6	1 058
Frikallade i varje grupp																					
på 100 av samtliga kasserade		10.92	2.28	0.57	27.35	2.18	0.88	11.02	2.76	3.70	3.70	0.10	2.56	10.85	3.32	2.95	3.23	11.11	0.95	0.57	100.00
på 1 000 "																					

Tab. 5. Översikt av ändringar i förut inskrivnas värnpliktsförhållanden inom olika inskrivningsområden år 1921.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Inskrivningsområden	Frikallade					Icke vapenföra				
	Inskrivna 1920	Inskrivna 1919	Inskrivna 1918	Inskrivna före 1918	Summa	Inskrivna 1920	Inskrivna 1919	Inskrivna 1918	Inskrivna före 1918	Summa
Malmöhus södra	21	41	40	12	114	25	62	7	—	94
Malmöhus norra	11	25	9	13	58	15	31	10	7	63
Hallands	26	30	9	9	74	24	66	3	3	96
Blekinge	20	21	10	18	69	19	31	4	6	60
Kronobergs	30	36	10	7	83	10	29	9	2	50
Kalmar	37	35	16	12	100	60	67	12	9	148
Jönköpings	17	28	11	14	70	23	38	9	14	84
Östergötlands västra	13	39	10	17	79	19	35	4	13	71
Östergötlands östra	22	22	5	8	57	20	30	7	4	61
Göteborgs och Bohus	37	34	25	37	133	51	29	16	23	119
Älvsborgs södra	19	32	10	20	81	19	33	2	3	57
Älvsborgs norra	24	25	20	21	90	9	13	20	11	53
Skaraborgs	9	17	14	8	48	10	25	4	7	46
Örebro	16	42	14	13	85	13	34	2	8	57
Södermanlands	14	30	15	21	80	6	23	6	7	42
Stockholms	57	96	48	99	300	34	60	28	35	157
Värmlands	18	39	10	15	82	38	63	10	11	122
Västmanlands	7	29	9	15	60	19	103	6	10	138
Uppsala	17	30	15	14	76	12	40	9	4	65
Kopparbergs	27	22	18	21	88	45	42	16	8	111
Gävleborgs	10	28	8	10	56	10	22	10	5	47
Jämtlands	18	26	21	19	84	15	26	11	12	64
Västernorrlands	21	51	17	20	109	21	50	9	15	95
Västerbottens	23	35	11	21	90	28	36	—	9	73
Norrbottnens	13	33	11	11	68	12	17	2	6	37
Gottlands	3	12	1	11	27	—	12	2	6	20
<i>Sammandrag.</i>										
I. arméfördelningen	108	153	78	59	398	93	219	33	18	363
II. ,	89	124	42	51	306	122	170	32	40	364
III. ,	89	108	69	86	352	89	100	42	44	275
IV. ,	87	168	77	133	465	53	117	36	50	256
V. ,	69	120	52	65	306	114	248	41	33	436
VI. ,	85	173	68	81	407	86	151	32	47	316
Gottlands trupper	3	12	1	11	27	—	12	2	6	20
Summa	590	858	387	486	2 261	557	1 017	218	238	2 090

Anm. Under hela året företogs av olika anledningar efterbesiktningar av förut prövade värnpliktiga, varvid en del av de å Tab. 2 de föregående åren huvudsakligen under rubriken »Icke vapenföra» anförda frikallats och av gruppen »Vapenföra» en mindre del överförts till gruppen »Icke vapenföra». — Bland »Icke vapenföra» även medräknade »Vapenföra i viss vapentjänst». — Kassationsorsaker för de i denna tabell anförda frikallade äro procentiskt fördelade i Tab. 6.

Tab. 6. Olika kassationsorsakers procentiska andel av samtliga kassationer hos förut inskrivna värnpliktiga år 1921.

1	2	1	2
Sjukdomar	Frikallade i % av samtl.	Sjukdomar	Frikallade i % av samtl.
Bildnings- och utvecklingsfel		Ögonsjukdomar	2.70
fortfarande allmän svaghet	3.18	Öronsjukdomar	2.83
otillräcklig kroppslängd	—	Cirkulationsorganens sjukdomar	
övriga bildnings- och utvecklingsfel	0.44	organiskt hjärtfel	10.97
Kroniska infektionssjukdomar		övriga cirkulationsorganens sjukd. .	0.31
tuberkelsjukdom	31.76	Andningsorganens sjukdomar	6.15
övriga kroniska infektionssjukdomar	5.98	Matsmältningsorganens sjukdomar . .	4.66
Ämnesomsättnings- o. blodsjukdomar	0.80	Urin- och könsorganens sjukdomar . .	4.95
Sinnessjukdomar	9.20	Bensystemets o. rörelseorg. sjukdomar	7.65
Nervsjukdomar		Hudsjukd. och sjukd. i bindväven . .	0.71
fallandesot	2.34	Svulster	0.26
övriga sjukdomar i nervsystemet . .	5.26	Summa	100.00

Tab. 7. På grund av kroppsfel eller sjukdom frikallade i % av prövade inom olika inskrivningsområden år 1921 jämfört med perioden 1916—1920.

1		2		1		2	
Inskrivningsområden		% frikallade		Inskrivningsområden		% frikallade	
		1916—20	1921			1916—20	1921
20-åriga.				Överåriga.			
1. Gottlands	5.25	4.70	1. Värmlands	5.89	3.44		
2. Västernorrlands	5.30	4.34	2. Västmanlands	6.21	8.99		
3. Malmöhus norra	5.37	4.11	3. Kopparbergs	6.31	5.52		
4. Älvsborgs norra	5.39	6.08	4. Västernorrlands	6.61	7.42		
5. Östergötlands östra . . .	5.40	4.36	5. Gävleborgs	6.63	3.89		
6. Blekinge	5.46	6.24	6. Östergötlands västra . .	6.82	10.08		
7. Västmanlands	5.58	4.56	7. Uppsala	7.10	4.65		
8. Skaraborgs	5.61	3.67	8. Jönköpings	7.74	7.60		
9. Älvsborgs södra	5.63	5.40	9. Östergötlands östra . .	7.79	4.40		
10. Uppsala	5.71	4.08	10. Örebro	8.18	12.42		
11. Malmöhus södra	5.74	4.70	11. Skaraborgs	8.25	6.16		
12. Södermanlands	5.74	4.43	12. Kalmar	8.26	5.99		
13. Östergötlands västra . .	5.76	4.34	13. Jämtlands	8.28	7.71		
14. Stockholms	5.82	4.70	14. Älvsborgs södra	8.69	10.55		
15. Göteborgs o. Bohus . . .	5.87	4.57	15. Älvsborgs norra	9.03	11.25		
16. Kalmar	5.95	3.83	16. Blekinge	9.41	11.14		
17. Värmlands	6.20	3.27	17. Kronobergs	9.41	5.68		
18. Örebro	6.60	5.57	18. Västerbottens	9.83	16.17		
19. Jönköpings	6.66	5.33	19. Göteborgs o. Bohus . . .	10.37	8.17		
20. Gävleborgs	6.80	4.36	20. Norrbottens	10.47	8.99		
21. Kopparbergs	6.83	5.02	21. Hallands	11.14	8.57		
22. Kronobergs	6.99	5.43	22. Malmöhus norra	11.18	3.51		
23. Norrbottens	7.13	5.12	23. Stockholms	11.89	8.67		
24. Hallands	7.37	6.87	24. Södermanlands	12.54	8.72		
25. Västerbottens	7.55	8.17	25. Malmöhus södra	12.86	11.28		
26. Jämtlands	7.73	5.25	26. Gottlands	21.82	14.75		
Medeltal	6.13	4.91	Medeltal	8.84	7.58		

Anm. Tabellen grundad på tabell 3 och 4. — Inskrivningsområdena äro ordnade efter kassationsprocenten för perioden 1916—20 (kol. 2). — Les taux sont fondés sur les tableaux 3 et 4.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Truppförband och förläggningssort	Sammanlagda antalet tjänstgöringsdagar	Kvarligg. från 1920	Under året								
			Ålder			Mån					
			Under 20 år	20—25 år	Över 25 år	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
I. arméfördelningen.											
1 Karlskrona grenadjärreg. (Karlskrona)	279 086	4	36	996	17	37	76	64	94	77	144
2 Kronobergs regemente (Wäxjö)	255 112	9	41	1 300	22	91	103	79	143	87	109
3 Hallands regemente (Halmstad)	259 714	17	31	1 004	21	112	143	119	77	41	55
4 Norra skånska inf.regementet ²	241 006	2	294	501	11	72	59	41	25	32	70
5 Södra „	269 729	4	40	856	33	77	87	95	71	64	93
6 Skånska } I. bat. (Hälsingborg)	165 372	4	180	416	9	44	49	70	111	56	36
7 husarreg. } II. „ (Landskrona)	85 030	1	74	224	1	14	26	35	38	31	19
8 Skånska dragonreg. (Ystad)	285 736	4	180	477	6	69	49	63	86	59	74
9 Kronprinsens husarreg. (Malmö)	160 220	3	127	270	10	43	33	39	62	34	33
10 Wendes artillerireg. (Kristianstad)	276 747	3	93	369	4	55	19	27	67	35	12
11 Göta ing.-kår, 5. k. (Karlskrona) ⁴	—	—	18	114	1	8	14	18	37	14	10
12 Skånska trängkåren (Hässleholm)	73 542	1	22	187	4	10	11	16	9	13	30
II. arméfördelningen.											
1 Första livgrenadjärregementet ⁵	297 790	5	14	1 210	4	53	47	71	97	62	120
2 Andra „	297 430	—	27	658	14	26	30	36	55	38	80
3 Jönköpings regemente (Jönköping)	234 273	12	34	1 253	26	127	102	111	108	65	75
4 Kalmar „ (Eksjö)	232 536	10	22	1 224	6	110	100	41	74	109	101
5 Militärskolan i Norrköping ⁶	—	—	42	236	1	13	13	25	18	14	16
6 Smålands husarregemente (Eksjö) ⁷	183 016	4	92	323	7	21	20	41	86	37	13
7 Smålands artillerireg. (Jönköping)	225 598	14	104	991	11	95	87	91	162	115	82
8 Östgöta trängkår (Linköping)	86 724	1	98	487	4	39	13	40	63	40	40
9 Artilleriets skjutskola (Skillingaryd)	—	—	18	54	2	—	—	—	—	—	—
III. arméfördelningen.											
1 Västgöta regemente (Vänersborg)	220 539	10	38	1 019	37	99	155	51	63	44	107
2 Skaraborgs „ (Skövde)	254 253	3	44	1 247	16	55	64	178	88	97	283
3 Älvsborgs „ (Borås)	275 158	2	32	762	33	79	94	57	57	40	58
4 Bohusläns „ (Uddevalla)	266 254	12	72	667	23	61	149	82	85	19	34
5 Infanteriets skolor å Karlsborg	74 359	1	22	121	32	11	21	16	20	7	7
6 Livregementets husarer (Skövde)	145 989	1	180	507	4	24	36	67	167	93	74
7 Göta artilleriregemente (Göteborg)	209 100	4	53	752	10	48	50	111	167	64	24
8 Karlsborgs art.-kår (Karlsborg)	98 446	—	37	374	10	23	36	43	56	29	20
9 Göta ing.-kår, 1.—4. k. (Karlsborg) ⁴	186 206	2	151	520	6	27	28	63	101	75	46
10 Göta trängkår (Skövde)	99 750	2	41	320	3	32	32	32	17	16	30
11 Intendenturkompaniet å Karlsborg	33 574	—	1	133	6	8	14	10	12	8	12
IV. arméfördelningen.											
1 Svea livgarde (Stockholm)	390 416	19	188	1 433	3	144	291	113	234	98	129
2 Göta „	413 207	5	220	1 382	29	62	249	86	236	141	172
3 Livregementets grenadjärer (Örebro)	309 714	18	76	1 488	32	222	176	122	77	85	91
4 Södermanlands regemente ⁸	176 014	1	37	768	15	12	5	4	—	15	110
5 Vaxholms grenadjärregemente ⁹	239 717	—	12	775	16	55	45	97	154	58	55
6 Livgardet till häst (Stockholm)	178 022	7	94	298	6	21	15	21	47	110	35
7 Svea artilleriregemente (Stockholm)	276 848	13	112	1 412	5	96	97	104	310	100	46
8 Positionsartillerireg. (Stockholm) ¹⁰	186 535	3	167	574	1	46	59	73	144	58	35

¹ Bland samtliga vårdade ingå även de från föreg. år kvarliggande: kol. 22 sölunda = kol. 3 t. o. m. ren Revinge, under vintermånaderna en bat. vid Revinge, två bat. i Lund. — ⁴ Göta ingenjörkårs 5. komp.

⁶ Antal tjänstgöringsdagar fört å Andra livgrenadjärreg. — ⁷ Jämte skola för kavalleriofficersaspiranter. — uppslag, not 4.

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
insjuknade						Samtliga vårdade ¹				Avförda				Kvarige. till 1922	Sjukdagens antal	Sjukdagar i % av tjänstgöringsdagar
n a d						vid truppen	å militär- sjukhus	å civilt sjukhus	Summa	Dugliga till fortsatt krigs- tjänstgöring	Dugliga till fortsatt krigs- tjänstgöring	Döda				
Juli	Augusti	September	Oktober	November	December											
67	99	170	70	105	46	254	773	26	1 058	1 016	33	2	2	7 047	2 53	1
61	71	348	74	87	110	658	693	21	1 372	1 354	9	—	9	8 892	3 46	2
93	94	181	58	62	21	434	596	43	1 078	1 049	19	1	4	10 135	3 90	3
73	84	262	8	33	47	381	404	23	808	791	16	—	1	6 275	2 60	4
60	66	205	8	70	33	639	263	31	933	892	28	—	13	9 068	3 36	5
24	28	40	23	77	47	82	497	30	609	597	7	3	2	5 506	3 33	6
23	16	32	17	24	24	40	246	14	300	297	2	—	1	2 663	3 13	7
45	11	50	31	78	48	3	634	30	667	646	4	1	16	8 664	2 38	8
33	11	33	13	42	31	389	—	21	410	402	3	1	4	3 905	2 44	9
35	33	74	21	32	56	118	293	58	469	454	8	3	4	6 807	2 46	10
3	4	15	4	5	1	114	19	—	133	132	—	1	—	1 083	4 12	11
11	21	35	19	20	18	10	198	6	214	206	6	—	2	2 008	2 73	12
172	172	251	72	78	33	598	609	26	1 233	1 213	18	—	2	9 687	3 25	1
75	110	173	25	30	21	256	435	8	699	685	7	1	6	5 989	2 61	2
132	111	271	83	73	55	357	942	26	1 325	1 297	21	5	2	12 422	5 30	3
81	92	348	59	82	55	533	642	87	1 262	1 218	38	2	4	13 573	5 84	4
40	15	28	42	35	20	258	—	21	279	274	5	—	—	1 759	2 61	5
27	23	36	29	49	40	319	68	39	426	404	14	—	8	5 360	2 93	6
58	80	113	69	102	52	763	281	76	1 120	1 088	19	5	8	13 506	5 55	7
44	53	100	44	62	51	259	318	13	590	580	5	—	5	4 563	5 25	8
36	38	—	—	—	—	43	31	—	74	74	—	—	—	456	—	9
43	75	219	59	57	122	324	724	56	1 104	988	56	3	57	9 494	4 31	1
125	111	118	31	106	51	1 194	114	2	1 310	1 293	2	12	3	13 562	5 33	2
79	67	175	51	44	26	251	542	36	829	818	9	—	2	7 560	2 75	3
28	29	169	40	37	29	307	451	16	774	760	5	4	5	6 463	2 43	4
13	4	6	17	38	15	144	32	—	176	176	—	—	—	1 198	1 61	5
44	47	50	24	39	26	653	30	9	692	681	7	1	3	4 983	3 41	6
59	53	68	63	61	47	297	456	66	819	800	10	2	7	10 571	5 06	7
19	17	84	31	35	28	295	124	2	421	415	5	—	1	3 930	3 99	8
37	38	105	55	53	49	408	269	2	679	668	2	3	6	6 593	4 12	9
41	27	73	13	36	15	308	57	1	366	364	2	—	—	3 897	3 41	10
3	13	28	16	8	8	108	32	—	140	137	3	—	—	1 104	3 29	11
112	90	112	92	99	110	1 241	394	8	1 643	1 615	3	9	16	12 073	3 09	1
99	89	188	128	93	88	1 220	398	18	1 636	1 607	11	4	14	13 539	3 28	2
65	138	361	88	106	65	700	877	37	1 614	1 577	22	3	12	14 743	4 76	3
98	122	204	62	107	81	1 199	530	92	821	790	21	—	10	7 146	4 06	4
53	47	143	34	38	24	750	52	1	808	782	15	3	8	6 617	2 76	5
19	24	46	17	24	19	280	110	15	405	389	3	8	5	4 826	2 71	6
96	74	256	97	137	116	1 215	258	69	1 542	1 491	22	14	15	11 110	4 01	7
40	44	92	48	60	43	506	182	57	745	727	6	2	10	6 671	4 67	8

6 = 3 + 7 t. o. m. 18 = kol. 19 t. o. m. 21 = kol. 23 t. o. m. 26. — ¹ Kristianstad. — ² Under sommaren i Karlskrona för kol. 28 sammanförd med dess 1.—4. komp. & Karlsborg. — ³ Linköping och Malmen. — ⁴ I Örebro, Strängnäs och Malma hed. — ⁵ Å Vaxholms och Oscar Fredriksborgs fästning. — ¹⁰ Se nästa

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Anm. För några smärre förband ingår antalet tjänstgöringsdagar (kol. 2) i siffran för annat för-

¹ Se not 1 å föreg. uppslag. — ² I Stockholm. Hela Svea ing.kår i kol. 2 och 28 räknas såsom & Positionsartillerireg. — ⁵ Skånska husarregementets detachement i Uppsala och Upplands art.-reg. sam-

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
insjuknade						Samtliga vårdade ¹			Avförda				Kvarligg. till 1922	Sjukdagens antal	Sjukdagar i % av tjänstgöringsdagar
n a d						vid truppen	å militär-sjukhus	å civil sjukhus	Summa	Dagliga till fortsatt krigstjänstgöring	Dagliga till fortsatt krigstjänstgöring	Döda			
Juli	Augusti	September	Oktober	November	December										
31	71	80	15	49	80	473	243	6	722	709	7	2	4	6 131	3 91
13	15	12	7	5	7	58	66	—	124	122	—	—	2	1 115	3 91
38	33	71	63	69	34	558	188	18	764	753	5	3	3	5 975	3 17
45	54	139	44	56	22	187	404	14	605	582	23	—	—	5 115	6 94
8	14	—	10	23	12	94	57	3	154	154	—	—	—	1 375	4 13
26	12	23	16	18	13	179	77	4	260	252	2	2	4	2 041	4 67
91	92	134	55	63	73	259	743	31	1 063	1 022	8	1	2	8 224	2 54
65	47	158	68	47	19	101	614	12	727	713	9	—	5	6 089	2 60
177	76	229	47	55	41	1 040	157	8	1 205	1 191	6	2	6	11 498	4 57
102	83	328	67	40	71	503	744	41	1 288	1 271	9	3	5	11 672	4 67
20	8	1	2	—	—	54	8	1	63	63	—	—	—	410	1 76
64	49	77	53	69	53	760	115	23	898	871	13	4	10	9 858	5 79
17	18	43	22	17	14	97	213	13	323	319	3	1	—	3 445	4 76
49	46	76	78	78	92	433	587	43	1 063	1 026	26	4	7	9 851	4 76
48	35	67	36	41	41	407	33	17	457	452	—	1	4	3 501	4 80
44	38	99	26	58	38	—	557	15	572	561	10	1	—	4 687	1 80
93	46	176	34	100	50	290	701	53	1 044	995	38	1	10	9 068	3 74
72	112	248	92	141	152	691	840	26	1 557	1 535	15	—	7	12 040	4 09
62	52	215	35	118	100	80	1 133	68	1 281	1 223	40	4	14	13 118	4 87
35	20	54	32	44	22	46	378	66	490	468	11	2	9	6 646	4 81
38	49	76	44	41	21	—	773	24	797	782	5	3	7	8 497	4 61
13	35	56	24	32	12	11	302	24	337	322	8	2	5	3 056	3 94
61	78	264	316	363	271	1 968	903	1	2 872	2 799	13	9	51	23 760	5 21
5	11	29	17	26	10	132	121	—	253	245	—	2	6	2 687	3 99
32	39	45	31	51	45	300	201	1	502	475	9	—	18	8 441	5 72
10	19	29	18	47	28	204	102	—	306	292	2	—	12	4 570	4 97
3	6	10	8	14	11	26	97	—	123	122	1	—	—	1 160	3 29
133	100	121	63	60	42	155	654	15	824	805	13	1	5	7 943	4 41
21	15	33	13	30	18	187	156	6	290	289	2	1	7	3 518	5 40
528	538	1 445	346	635	482	3 122	4 616	303	8 041	7 836	135	12	58	71 983	8 06
665	694	1 320	423	511	327	3 386	3 326	296	7 008	6 833	127	13	35	66 304	4 26
491	481	1 095	400	514	416	4 289	2 831	190	7 810	7 100	101	25	84	68 855	3 69
743	827	1 727	721	884	714	7 660	3 836	342	11 888	11 550	140	50	98	98 477	3 71
633	454	1 113	428	410	404	3 654	3 214	189	7 037	6 928	74	16	39	64 548	4 02
357	352	924	287	534	395	1 118	4 684	276	6 078	5 886	127	13	52	57 112	3 91
111	153	377	390	501	365	2 630	1 424	2	4 056	3 933	25	11	87	40 618	5 09
154	115	154	76	90	60	292	810	21	1 123	1 094	15	2	12	11 461	4 67
8 682	3 614	8 155	3 071	4 079	3 163	26 151	24 741	1 619	52 511	51 160	744	142	465	479 358	3 82

band; de hava då i kol. 28 räknats såsom en enhet (se noter). Rörande döda se Tab. 12.

en enhet. — ³ Vaxholm och Oscar Fredriksborgs; se även not 2. — ⁴ Siffran för tjänstgöringsdagar medräknad manförda i kol. 2 och 28. — ⁵ I Östersund.

Tab. 9. Sjukdomar bland manskapet

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
		II. Akuta infektions-																	
		Plasmenka, Parotitis epidemica	Difteri, Strepptika, Diphtheria, Group	Halsdus, Angina tonsillaritis	Akut ledgångsreumatism, Rheumat. articularis acutus	Blodförgiftning, Varicel, Septicæmia, Pyæmia	Septisk järnfäder och järnf-korall inflammation ¹	Los, Erysipela	Stekkramp, Tetanus	Bödsot, Dysenteria	Intenmak kolera, Cholera nostras	Asiatisk kolera, Cholera asiatica	Tarmtyfus, Febria typhoides	Fläcktyfus, Typhus exanthematicus	Rash, Rubella	Mässling, Morbilli	Scharlakansfeber, Scarlatina	Vattenkoppor, Varicella	Smittkoppor, Variola, Variola
Truppförband																			
I. arméfördelningen		—	—	5	38	24	94	—	7	—	—	—	17	212	1	93	1598	138	197
1	Karlskrona grenadjärreg.	—	—	—	—	1	—	7	—	—	—	—	3	7	—	20	172	19	2
2	Kronobergs regemente	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	1	66	—	—	231	3	1
3	Hallands	—	—	1	3	—	1	—	—	—	—	—	3	42	—	9	129	20	31
4	Norra skånska infanterireg.	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	3	53	—	7	232	2	—
5	Södra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	4	151	1	2
6	Skånska husarreg., I. bat.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	9	68
7	„ „ II.	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	4	—	12	59	—	—
8	Skånska dragonregt.	—	—	—	31	2	60	—	—	—	—	—	4	—	—	16	175	71	43
9	Kronprinsens husarreg.	—	—	—	—	8	2	—	—	—	—	—	—	3	1	2	140	—	—
10	Wendes artilleriregemente	—	—	2	—	5	26	—	—	—	—	—	2	12	—	16	87	13	50
11	Göta ingenjörkår, 5. komp.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	13	—	—
12	Skånska trängkåren	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	2	59	—	—
II. arméfördelningen		1	—	6	8	11	—	—	—	—	—	—	8	129	5	68	1216	124	526
1	Första livgrenadjärreg.	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	1	5	146	6	76
2	Andra	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	23	1	4	122	2	25
3	Jönköpings regemente	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—	3	11	1	18	162	5	110
4	Kalmar regemente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	11	—	13	242	30	71
5	Militärskolan i Norrköping	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	79	12	9
6	Smålands husarregemente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	2	5	87	18	82
7	Smålands artillerireg.	1	—	—	3	10	—	—	—	—	—	—	3	56	—	6	235	43	106
8	Östgöta trängkår	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	132	8	44
9	Artilleriets skjutskola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	3
III. arméfördelningen		2	—	8	97	24	4	—	—	—	—	—	23	189	1	111	1348	89	238
1	Västgöta regemente	—	—	6	34	16	1	—	—	—	—	—	4	20	—	17	126	5	58
2	Skaraborgs	—	—	—	20	6	1	—	—	—	—	—	—	81	—	16	199	7	3
3	Älvsborgs	2	—	1	7	—	—	—	—	—	—	—	6	21	—	13	138	3	60
4	Bohusläns	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	7	—	5	125	2	65
5	Inf. skolor & Karlsborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	36	—	—
6	Livregementets husarer	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	3	—	15	232	3	—
7	Göta artilleriregemente	—	—	1	23	—	—	—	—	—	—	—	1	12	—	12	157	7	1
8	Karlsborgs artillerikår	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	7	—	4	101	—	12
9	Göta ingenjörkår, 1.—4. k.	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	2	21	1	4	105	8	28
10	Göta trängkår	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	9	112	4	11
11	Intend.-komp. & Karlsborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	15	17	—	—
IV. arméfördelningen		1	—	11	70	26	7	—	1	—	—	—	7	170	1	144	2193	163	384
1	Svea livgarde	—	—	1	6	—	2	—	—	—	—	—	1	10	—	5	407	1	55
2	Göta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—	19	351	9	122
3	Livregementets grenadjärer	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	—	26	216	27	4
4	Södermanlands regemente	—	—	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	3	164	29	11
5	Vaxholms grenadjärreg.	—	—	—	2	4	1	—	1	—	—	—	—	—	—	9	95	—	—
6	Livgardet till häst	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	4	4	1	23	86	15	26
7	Svea artilleriregemente	—	—	2	4	13	—	—	—	—	—	—	1	24	—	26	239	49	95

¹ Dessutom 3 samtidigt vårdade för scarlatina.

	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54a	54b	55	56	57	58	59	
	VI. Kron- förgiftn.- sjukd.			VIII. Nervsystemets sjukdomar										IX. Ögonsjukdomar						
Truppförband	Andra kroniska förgiftningssjukdomar. Kronisk alkoholförgiftning. Alkoholism chron.			VII. Sinnessjukdomar.	Nervinfektion. Polioencephalitis	Nervsmärta. Neuralgia.	Perifer förlämnung. Ixodid. Paralys	Fallandeseot. Epilepsia	Nervsvaghet. Neuroasthenia	Hygmnärskinfektion. Meningitis cerebri.	Hygmnärskinfektion. Meningitis cerebri.	Hygmnärskinfektion. Meningitis cerebri.	Andra sjukdomar i nervsystemet. Hjärnblödning. Hemorrhagia cerebri.	Conjunctivitis catarrhalis	Conjunctivitis phlyctenulosa	Keratitis	Iritis	Phenophthalmia	Refraktionsanomalier.	Andra ögonsjukdomar.
I. arméfördelningen	—	—	7	7	57	1	6	42	—	2	1	13	58	2	10	2	—	—	—	18
1 Karlskrona grenadjärreg.	—	—	3	—	3	—	1	15	—	—	—	3	8	—	2	1	—	—	—	4
2 Kronobergs regemente	—	—	2	—	10	—	—	3	—	—	—	2	26	—	—	1	—	—	—	2
3 Hallands	—	—	—	—	3	—	—	6	—	—	—	3	7	—	—	—	—	—	—	3
4 Norra skånska infanterireg.	—	—	—	—	1	—	1	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
5 Södra	—	—	—	—	1	—	1	6	—	1	—	3	3	—	2	—	—	—	—	4
6 Skånska husarreg. I. bat.	—	—	—	—	39	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	1
7 , II.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
8 Skånska dragonregt.	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	3	1	4	—	—	—	—	—
9 Kronprinsens husarreg.	—	—	1	—	—	—	—	3	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—
10 Wendes artilleriregemente	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—
11 Göta ingenjörkår, 5. komp.	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1
12 Skånska trängkåren	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. arméfördelningen	—	—	11	12	31	6	3	23	—	—	—	3	43	2	1	—	—	—	—	7
1 Första livgrenadjärreg.	—	—	1	—	8	2	1	3	—	—	—	1	23	—	—	—	—	—	—	1
2 Andra	—	—	2	—	5	4	—	4	—	—	—	—	6	1	1	—	—	—	—	—
3 Jönköpings regemente	—	—	1	—	5	2	—	12	—	—	—	1	8	—	—	—	—	—	—	2
4 Kalmar	—	—	4	—	2	7	—	1	2	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
5 Militärskolan i Norrköping	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
6 Smålands husarregemente	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Smålands artillerireg.	—	—	2	—	4	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2
8 Östgöta trängkår	—	—	1	—	3	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
9 Artilleriets skjutskola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
III. arméfördelningen	—	—	5	1	24	1	2	26	—	1	1	5	20	1	3	—	—	—	—	5
1 Västgöta regemente.	—	—	4	—	5	1	—	7	—	—	—	—	7	1	—	—	—	—	—	1
2 Skaraborgs	—	—	1	—	2	—	1	2	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	1
3 Älvsborgs	—	—	—	—	4	—	—	6	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	1
4 Bohusläns	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Infis skolor å Karlsborg	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Livregementets husarer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
7 Göta artilleriregemente	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	2	5	—	—	—	—	—	—	—
8 Karlsborgs artillerikår	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Göta ingenjörkår, 1.—4. k.	—	—	—	—	5	—	—	4	—	—	—	1	3	—	1	—	—	—	—	—
10 Göta trängkår	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
11 Intend.-komp. å Karlsborg	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
IV. arméfördelningen	—	—	4	4	28	6	7	21	—	1	—	25	25	4	1	2	—	—	—	14
1 Svea livgarde	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—
2 Göta	—	—	—	—	1	2	—	6	—	1	—	7	2	1	—	—	—	—	—	—
3 Livregementets grenadjärer	—	—	—	—	3	1	1	2	—	—	—	6	7	—	—	—	—	—	—	5
4 Södermanlands regemente	—	—	1	—	—	—	2	4	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	3
5 Vaxholms grenadjärreg.	—	—	—	—	9	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—
6 Livgardet till häst	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Svea artilleriregemente	—	—	2	—	9	2	1	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	3

60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84
X. Öronsjukdomar				XI. Cirkulationsorganens sjukdomar										XII. Andningsorganens sjukdomar										
Inflammation i örat, etc. etc.	Vattinflammation i mellanörat.	Örta med purpur.	Katar i mellanörat.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.	Katar i öronskåpan.
15	14	121	1	4	45	10	17	21	40	2	2	2	2	18	226	1	602	5	1	2	21	22	62	4
3	1	17	1	2	7	1	12	1	8	5	4	7	5	3	14	—	72	1	1	—	—	5	7	1
5	2	20	—	—	1	—	2	6	5	—	—	—	—	6	276	—	64	—	—	—	—	4	4	2
4	1	11	—	—	22	—	2	1	4	—	—	—	—	2	7	—	97	—	—	—	2	6	3	3
2	—	35	—	—	5	—	1	1	7	—	—	—	—	1	2	—	44	—	—	—	4	10	1	5
—	4	1	—	—	7	—	2	18	5	—	—	—	—	2	8	—	65	—	—	—	2	—	—	6
—	1	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	92	—	—	—	2	—	—	7
—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	58	—	—	—	3	6	7	8
—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	19	—	—	—	1	17	1	9
—	3	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	32	—	—	—	2	5	10	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—	15	—	—	—	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—
11	16	53	6	3	24	2	14	2	32	1	2	2	2	11	82	—	806	1	1	2	23	15	27	—
—	10	4	—	—	5	—	7	1	6	—	—	—	—	1	10	—	118	—	—	1	6	1	6	1
—	3	11	—	—	—	—	3	1	4	—	—	—	—	1	2	—	71	—	—	—	5	7	—	2
—	2	7	—	—	3	—	1	—	6	—	—	—	—	4	24	—	109	—	—	1	4	5	13	3
—	3	20	—	—	7	—	—	—	5	—	—	—	—	1	14	—	277	—	—	—	5	2	6	4
—	3	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	59	—	—	—	—	1	—	5
—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	17	—	60	—	—	—	4	5	2	6
—	—	4	—	—	2	—	—	—	3	—	—	—	—	2	10	—	80	—	—	—	1	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
12	5	48	—	4	10	2	16	2	23	1	2	1	1	18	75	—	1138	2	—	—	21	22	51	3
2	—	6	—	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	2	7	—	204	—	—	—	2	—	7	1
—	—	10	—	—	1	—	2	—	4	—	—	—	—	1	38	—	104	—	—	—	6	—	10	2
—	—	11	—	—	4	—	1	1	2	—	—	—	—	1	2	—	205	—	—	—	2	15	4	3
—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	8	—	68	—	—	—	1	1	8	4
—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	40	—	—	—	—	—	1	5
—	—	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	22	—	—	—	—	1	3	1
—	3	2	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	1	2	—	155	—	—	—	4	5	6	2
—	1	3	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	—	124	—	—	—	2	2	4	8
—	—	—	—	—	2	—	2	—	5	—	—	—	—	1	5	—	110	—	—	—	4	2	6	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	2	5	—	80	—	—	—	1	1	—	10
—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	24	—	—	—	—	—	—	11
5	3	124	12	2	35	—	14	1	98	2	2	14	2	53	200	—	982	6	1	2	102	49	58	12
—	—	14	—	—	6	—	1	—	16	—	—	—	—	5	11	—	80	—	—	—	27	4	13	4
—	—	24	3	—	2	—	—	—	13	—	—	—	—	12	7	—	82	—	—	—	8	4	5	2
—	—	28	—	—	3	—	3	—	5	—	—	—	—	4	117	—	154	—	—	—	7	4	8	3
—	—	7	8	—	15	—	4	—	8	—	—	—	—	2	2	—	36	—	—	—	3	—	—	4
—	—	5	—	—	2	—	1	—	10	—	—	—	—	1	3	—	93	—	—	—	—	2	1	5
—	—	5	—	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	3	1	—	19	—	—	—	9	—	1	6
—	—	19	—	—	3	—	2	—	11	—	—	—	—	2	18	—	86	—	—	—	8	25	3	7

85 86 87 a 87 b 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102																					
XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar																					
Truppförband	Andra sjukdomar i matsmältningsorganen.	Gallen.	Cholelithiasis	Gulbot. <i>Icterus catarrhalis</i>	bukhineinfektion.	Peritonitis	Andfarnspletta, kont. akt. <i>Fistula, contractura ani</i>	Infiamm. kring hindertarmen. <i>Periproctitis. Prolaps ani</i>	Förskoppning. <i>Obstruktio</i>	Brick. <i>Hemita</i>	Tarmhinder. <i>Tarverred. Iliaca. Volvulus. Intussusception</i>	Mundtarmsinflammation. <i>Appendicitis</i>	Tarmkatarr. <i>Enteritis</i>	Magsmäckatarr. <i>Gastroenteritis</i>	Utdigning av matsäcken. <i>Intussusception ventriculi</i>	Magsår. <i>Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni</i>	Funktionell magsjukdom. <i>Neurosis ventriculi</i>	Kronisk magskatarr. <i>Gastritis chronica</i>	Akut magskatarr. <i>Gastritis acuta</i>	Infiamm. i svelg o. munnstrupe. <i>Pharyngitis. Oesophagitis</i>	Infiammation i mun o. tunga. <i>Stomatitis. Glossitis</i>
I. arméfördelningen	6	48	99	14	3	18	3	30	117	44	—	34	14	7	—	—	5	1	26		
1 Karlskrona grenadjärreg.	2	6	10	2	1	2	3	3	11	—	—	2	6	3	—	—	—	—	—	18	
2 Kronobergs regemente	1	4	8	—	—	1	—	6	31	5	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	
3 Hallands	—	3	11	1	—	—	—	6	16	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
4 Norra skånska infanterireg.	1	4	12	—	—	1	—	3	13	4	—	4	—	—	—	—	2	—	—	1	
5 Södra	—	—	4	—	—	5	—	9	21	2	—	6	6	3	—	—	1	—	—	5	
6 Skånska husarreg., I. bat.	—	—	21	7	—	—	—	3	7	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	
7 Skånska, II.	1	31	12	—	1	—	—	1	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
8 Skånska dragonreg.tet	—	—	1	—	—	—	—	3	5	—	12	—	—	—	—	—	3	—	—	—	
9 Kronprinsens husarreg.	—	—	—	—	—	2	—	2	7	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
10 Wendes artilleriregemente	1	—	2	3	—	3	—	—	7	5	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	
11 Göta ingenjörkår, 5. k.	—	—	3	—	1	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
12 Skånska trängkåren	—	—	15	1	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
II. arméfördelningen	5	1	88	6	2	12	—	91	112	47	—	35	5	3	—	—	3	1	2		
1 Första livgrenadjärreg.	—	—	42	4	—	2	—	5	15	7	—	8	3	—	—	—	—	—	—	—	
2 Andra	—	—	3	—	1	6	—	15	8	6	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	
3 Jönköpings regemente	3	—	4	—	1	1	—	4	44	7	—	4	1	1	—	—	2	—	—	—	
4 Kalmar	—	—	7	—	—	3	—	41	2	8	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	
5 Militärskolan i Norrköping	—	—	11	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6 Smålands husarregemente	1	—	3	1	—	—	—	20	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	
7 Smålands artillerireg.	—	—	7	—	—	—	—	6	27	11	—	5	1	—	—	—	1	1	—	—	
8 Östgöta trängkår	1	—	11	1	—	—	—	—	5	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	
9 Artilleriets skjutskola	—	1	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
III. arméfördelningen	—	68	91	5	2	11	—	14	129	61	—	39	6	1	—	—	2	—	4		
1 Västgöta regemente	—	65	12	—	—	2	—	—	22	15	—	9	1	—	—	—	—	—	—	2	
2 Skaraborgs	—	—	1	—	—	1	—	5	34	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
3 Älvsborgs	—	—	8	2	—	2	—	2	19	6	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	
4 Bohusläns	—	1	3	—	—	1	—	—	3	11	—	8	1	—	—	—	—	—	—	2	
5 Infis skolor å Karlsborg	—	—	4	3	—	—	—	—	7	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	
6 Livregementets husarer	—	—	23	—	—	2	—	—	2	11	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
7 Göta artilleriregemente	—	—	1	—	—	—	—	4	15	5	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	
8 Karlsborgs artillerikår	—	1	13	—	—	—	—	—	4	3	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	
9 Göta ingenjörkår, 1.—4. k.	—	1	12	—	2	1	—	2	10	3	—	3	—	—	—	—	2	—	—	—	
10 Göta trängkår	—	—	10	—	1	1	—	1	12	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
11 Intend.-komp. å Karlsborg	—	—	4	—	—	1	—	—	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV. arméfördelningen	5	71	128	12	—	23	—	87	164	73	1	64	9	5	3	—	19	1	29		
1 Svea livgarde	1	1	13	4	—	3	—	13	9	16	—	12	—	4	1	—	—	1	2		
2 Göta	2	19	1	—	—	1	—	5	4	10	—	7	—	—	—	—	5	—	1		
3 Livregementets grenadjärer	—	2	12	1	—	4	—	18	26	9	—	4	1	—	—	—	4	—	6		
4 Södermanlands regemente	—	—	19	5	—	5	—	8	19	3	—	4	—	—	—	—	2	—	11		
5 Vaxholms grenadjärreg.	1	47	29	—	—	1	—	7	8	9	1	4	—	—	—	—	1	—	1		
6 Livgardet till häst	—	—	—	—	—	1	—	1	—	4	—	2	3	—	—	—	1	—	—		
7 Svea artilleriregemente	—	2	2	1	—	—	—	14	21	4	—	9	1	—	1	—	—	—	—		

		130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144
		XVI. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven														
Truppförband		<i>Erythema multiforme et nodosum</i>	<i>Urticaria</i>	<i>Herpes zoster</i>	<i>Psoriasis</i>	<i>Eczema</i>	<i>Impetigo. Ecthyma</i>	<i>Favus</i>	<i>Herpes tonsurans. Syphilis</i>	<i>Nagelträng. Ungula incarnata. Paronychia</i>	<i>Bindvävsinflammation. Dift. nat. Phlegmone. Abscessus</i>	<i>Bödd. Paronychia. Carbunculus</i>	<i>Hälskr. Ulcus</i>	<i>Drand. Gangrena</i>	<i>Andra sjukdomar i huden eller bindväven</i>	<i>XVII. Svulster. Tumores</i>
I. arméfördelningen . . .		4	9	16	10	72	10	2	—	16	227	287	18	—	34	11
1	Karlskrona grenadjärreg.	—	2	4	5	8	1	1	—	4	65	21	3	—	3	1
2	Kronobergs regemente	—	—	6	—	8	—	—	—	3	5	85	2	—	2	—
3	Hallands	—	2	1	—	6	3	—	—	6	19	55	—	—	2	1
4	Norra skånska infanterireg.	1	1	—	2	11	2	—	—	—	3	39	—	—	—	—
5	Södra	—	1	1	—	13	1	—	—	1	12	47	—	—	16	7
6	Skånska husarreg. I. bat.	2	—	1	—	2	—	1	—	—	49	—	—	—	1	—
2	„ „ II. „	1	—	1	—	1	—	—	—	—	15	3	—	—	2	—
8	Skånska dragonreg:et	—	1	—	—	4	1	—	—	—	25	7	11	—	7	1
9	Kronprinsens husarreg.	—	2	1	—	4	1	—	—	—	8	13	—	—	1	—
10	Wendes artilleriregemente	—	—	—	—	10	—	—	—	1	11	7	2	—	—	—
11	Göta ingenjörkår, 5. k.	—	—	—	3	3	—	—	—	1	10	—	—	—	—	—
12	Skånska trängkåren	—	—	1	—	2	—	—	—	—	5	10	—	—	—	—
II. arméfördelningen . . .		8	10	11	8	44	12	—	2	12	169	312	2	—	27	7
1	Första livgrenadjärreg.	3	—	5	2	8	5	—	—	2	39	84	1	—	3	4
2	Andra	2	2	1	—	14	1	—	—	—	11	44	—	—	—	1
3	Jönköpings regemente	—	3	4	—	7	1	—	1	2	21	55	1	—	—	1
4	Kalmar	1	—	1	—	3	—	—	—	3	43	39	—	—	—	—
5	Militärskolan i Norrköping	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	9	—	—	—	1
6	Smålands husarregemente	—	1	—	—	5	—	—	1	1	7	11	—	—	—	—
7	Smålands artillerireg.	2	2	—	1	2	5	—	—	1	26	31	—	—	9	—
8	Östgöta trängkår	—	1	—	—	5	—	—	—	1	20	31	—	—	14	—
9	Artilleriets skjutskola	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	8	—	—	1	—
III. arméfördelningen . . .		10	7	10	9	34	4	—	2	10	124	203	5	—	19	7
1	Västgöta regemente	—	1	2	1	9	—	—	—	1	4	46	—	—	—	2
2	Skaraborgs	1	1	—	1	4	1	—	—	—	77	15	—	—	1	1
3	Älvsborgs	—	—	—	3	9	—	—	—	2	9	19	—	—	—	—
4	Bohusläns	2	1	1	—	6	1	—	—	2	2	9	—	—	11	—
5	Inf:s skolor å Karlsborg	1	1	—	1	—	—	—	—	1	2	4	—	—	—	—
6	Livregementets husarer	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	16	—	—	—	1
7	Göta artilleriregemente	—	1	2	—	2	—	—	—	1	5	26	4	—	3	—
8	Karlsborgs artillerikår	2	1	1	1	1	—	—	2	2	2	11	—	—	4	1
9	Göta ingenjörkår, 1.—4. k.	2	1	3	2	1	1	—	—	—	15	54	1	—	—	—
10	Göta trängkår	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	1
11	Intend.-komp. å Karlsborg	1	—	—	—	—	1	—	—	1	4	3	—	—	—	1
IV. arméfördelningen . . .		15	9	9	20	61	6	—	10	38	167	489	9	1	38	31
1	Svea livgarde	—	4	—	5	12	1	—	1	10	11	33	—	—	17	5
2	Göta	5	1	—	1	13	1	—	3	2	25	40	2	—	7	3
3	Livregementets grenadjärer	6	—	5	2	6	1	—	—	10	25	105	—	1	5	1
4	Södermanlands regemente	—	—	—	1	2	—	—	—	4	2	23	—	—	2	—
5	Vaxholms grenadjärreg.	—	1	—	2	3	—	—	—	—	2	23	3	—	2	3
6	Livgardet till häst	—	—	1	—	2	—	—	1	—	—	28	2	—	—	1
7	Svea artilleriregemente	—	1	1	2	1	2	—	—	2	19	118	2	—	1	2

145	146	147	148	149	150	151a	151b	151c	152	153	154a	154bc	155	156	157	158	159	160	161	
XVIII. Genom våld eller olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftn.																				
																				Summa
																				Observationspatienter
																				Sjukdom av obeständ art
																				Självmord. Självmordsförsök
																				Andra skador
																				Akut förgiftning
																				Solsjuga. Värmslag
																				Kylskada
																				Skada, orsakad av förbränning eller explosion
																				2. och 3. graden
																				1. graden
																				Ridsår
																				Skottskår, Skavsår eller skibbning e. d.
																				Skottskår, intrång.
																				Skottskår, komplic.
																				Skottskår, enkelt
																				Sår av skapet eller spetsigt vapen
																				Svårt och krossning. Krossar
																				Benbrott
																				Luxation
																				Ledtröttnad
																				Muskelspänning. Genbristning. Sensträckning
13	246	4	43	329	112	7	1	—	212	—	11	17	1	1	6	3	—	16	240	7 989
2	35	1	3	36	46	2	—	—	20	—	—	5	—	—	—	1	—	7	25	1 049
2	69	—	3	40	8	—	—	—	69	—	—	4	—	—	—	—	—	56	56	1 363
2	46	1	4	21	21	2	—	—	56	—	—	—	—	—	—	—	—	33	33	1 056
2	28	—	4	23	5	2	—	—	20	—	—	2	—	—	—	—	—	11	11	806
3	16	—	4	31	17	1	—	—	40	—	—	1	—	—	—	—	—	59	59	929
—	10	—	3	57	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	12	12	605
—	13	—	—	15	7	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	299
—	1	—	3	22	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	15	15	663
2	4	1	6	39	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	13	13	407
—	8	—	11	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	16	466
—	7	1	2	6	2	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	133
—	9	—	—	19	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	213
81	117	5	33	319	135	2	—	—	397	17	9	18	1	—	—	—	—	1	185	6 962
35	14	1	2	52	37	—	—	—	77	—	1	2	—	—	—	—	—	—	7	1 228
—	13	1	7	27	18	2	—	—	31	—	2	—	—	—	—	—	—	—	9	699
13	12	—	3	24	16	—	—	—	101	—	4	3	—	—	—	—	—	87	87	1 313
12	13	—	2	41	27	—	—	—	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 252
18	5	1	1	6	6	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	279
—	12	1	3	29	7	—	—	—	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	4	422
—	21	1	13	84	4	—	—	—	35	12	—	12	—	—	—	—	—	62	62	1 106
3	24	—	2	52	17	—	—	—	53	4	—	1	—	—	—	—	—	1	11	589
—	3	—	—	9	3	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	3	3	74
30	209	12	45	229	87	6	—	1	136	16	6	8	—	1	—	5	—	5	149	7 273
7	21	2	4	25	10	—	—	—	30	—	1	—	—	—	—	2	—	—	18	1 094
3	32	1	15	29	9	1	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 307
3	32	—	4	16	16	2	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	45	45	827
6	27	1	2	7	13	1	—	—	8	—	—	—	—	—	—	2	—	29	29	762
1	10	—	1	6	2	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	175
1	17	—	3	28	—	1	—	—	9	12	2	—	—	—	—	—	—	4	11	691
4	12	3	8	49	15	—	—	—	14	4	—	4	—	—	—	1	—	1	10	815
2	5	—	2	10	2	—	—	—	6	—	—	1	—	—	—	—	—	6	6	421
2	43	5	3	45	16	—	—	—	24	—	3	1	—	—	—	—	—	16	16	677
—	5	—	2	12	—	1	—	—	4	—	—	2	—	—	—	—	—	4	4	364
1	5	—	1	2	4	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	8	8	140
65	370	11	110	398	129	6	—	1	291	12	17	9	3	—	2	26	4	17	534	11 760
9	12	2	40	15	6	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	90	1 624
6	36	—	29	43	10	2	—	—	36	—	—	—	—	—	—	6	—	—	12	1 631
8	59	2	4	57	33	—	—	—	56	1	7	—	—	—	—	—	—	—	110	1 596
13	32	1	2	16	30	—	—	—	12	—	2	—	—	—	—	—	—	—	11	820
12	30	—	4	17	12	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	803
—	20	—	1	4	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	398
—	50	1	9	109	2	—	—	—	88	11	—	2	—	—	—	—	—	—	23	1 529

[illegible]

	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54a	54b	55	56	57	58	59
Truppförband	VI. Kron- förgiftu- sjukd.	VII. Sinnessjukdomar.		VIII. Nervsystemets sjukdomar										IX. Ögonsjukdomar					
	Kronisk alkoholförgiftning, <i>Alcoholismus chronicus</i> .	Andra kroniska förgiftnings- sjukdomar.		Nervinflammation, <i>Neuritis</i> , <i>Polioneuritis</i> .	Nervsmitta, <i>Neuridgia</i> .	Kvitter förmamning, <i>Paralys</i> .	Fallandeool, <i>Epilepsia</i> .	Nervsvaghet, <i>Neurodilexia</i> .	Byggnadskräktsinflammation, <i>Myelitis</i> .	Hjärnhinneinflammation, <i>Meningitis cerebialis</i> .	Hjärnhinneinflammation, <i>Cerebri</i> .	Hjärnhinneinflammation, <i>Hemorrhagis cerebri</i> .	Andra sjukdomar i nerv- systemet.	<i>Conjunctivitis oedematosa</i> .	<i>Conjunctivitis phlyctenulosa</i> .	<i>Iritis</i> .	<i>Keratitis</i> .	<i>Phosphoritis</i> .	Andra ögonsjukdomar, Refraktionsanomalier.
8 Positionsartilleriregementet	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	7	—	—	—	—	1
9 Svea ingenjörkår, 1.—4. k.	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 Svea „ 5. komp.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11 Fälttelegrafkåren	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
12 Svea trängkår	—	—	—	—	2	1	—	3	—	—	—	—	3	1	2	—	1	—	1
13 Krigsskolan	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
14 Intend.-komp. i Stockholm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
V. armefordelningen	—	—	7	5	5	1	12	8	—	—	—	—	5	31	—	5	2	—	5
1 Upplands infanterireg.	—	—	2	—	1	—	3	1	—	—	—	—	1	2	—	1	—	—	1
2 Dalregementet	—	—	1	—	—	—	—	3	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—
3 Västmanlands regemente	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	9	—	1	—	—	1
4 Värmlands „	—	—	1	3	4	—	—	2	—	—	—	—	1	2	—	1	—	—	1
5 Infanteriskjutskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Livregementets dragoner	—	—	2	1	—	1	—	1	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	2
7 Skånska husarreg. tets det.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
8 Upplands artillerireg.	—	—	1	1	—	—	4	1	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—
9 Västmanlands trängkår	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—
VI. armefordelningen	—	—	13	4	23	2	2	11	—	—	—	—	2	20	2	—	2	1	5
1 Hälsinge regemente	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
2 Västerbottens regemente	—	—	5	—	3	1	1	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	2
3 Jämtlands fältjägarreg.	—	—	1	3	12	—	1	2	—	—	—	—	—	8	—	—	1	—	—
4 Västernorrlands regemente	—	—	4	—	8	—	—	8	—	—	—	—	—	6	—	—	—	1	1
5 Norrlands dragonregemente	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
6 Norrlands art.-reg., I. o. II. div.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
7 Norrlands trängkår	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	1
Bodens trupper	—	—	3	4	2	1	—	—	—	—	—	—	—	34	6	—	—	—	2
1 Norrbottens regemente	—	—	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—	—	—	—	—
2 Norrlands art.-reg:s det.	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Bodens artilleriregemente	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—
4 Bodens ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
5 Intendenturskolan i Boden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Gottlands trupper	—	—	—	1	4	1	1	3	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	2
1 Gottlands infanterireg.	—	—	—	—	2	1	1	2	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	2
2 Gottlands artillerikår	—	—	—	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Samma summam	—	—	50	88	174	19	33	134	—	4	2	54	232	19	20	8	1	1	58

60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84
X. Öronsjukdomar				XI. Cirkulationsorganens sjukdomar										XII. Andningsorganens sjukdomar										
Andra sjukdomar i andningsorganen.				Andra sjukdomar i cirkulationsorganen.										Andra sjukdomar i andningsorganen.										
Lungsjukdomar.				Lungsjukdomar.										Lungsjukdomar.										
Krupps lunginflammation.				Krupps lunginflammation.										Krupps lunginflammation.										
Pneumonia crassa sine lob.				Pneumonia crassa sine lob.										Pneumonia crassa sine lob.										
Kak. lunginflammation. Broncho-pneumonia. Pneum. lobul.				Kak. lunginflammation. Broncho-pneumonia. Pneum. lobul.										Kak. lunginflammation. Broncho-pneumonia. Pneum. lobul.										
Lungblödning.				Lungblödning.										Lungblödning.										
Lungemjæm. Empyema pleuronicum.				Lungemjæm. Empyema pleuronicum.										Lungemjæm. Empyema pleuronicum.										
Aetna. Asthma bronchiale.				Aetna. Asthma bronchiale.										Aetna. Asthma bronchiale.										
Akut o. kron. luftrörskatarr.				Akut o. kron. luftrörskatarr.										Akut o. kron. luftrörskatarr.										
Bronchitis chr. et ac.				Bronchitis chr. et ac.										Bronchitis chr. et ac.										
Ödem i struphuvudet.				Ödem i struphuvudet.										Ödem i struphuvudet.										
Oedema laryngis, glottidis.				Oedema laryngis, glottidis.										Oedema laryngis, glottidis.										
Strupphvatt. Laryngitis.				Strupphvatt. Laryngitis.										Strupphvatt. Laryngitis.										
Tracheitis.				Tracheitis.										Tracheitis.										
Sjukdomar i näsan och dess bihålor.				Sjukdomar i näsan och dess bihålor.										Sjukdomar i näsan och dess bihålor.										
Andra sjukdomar i cirkulationsorganen.				Andra sjukdomar i cirkulationsorganen.										Andra sjukdomar i cirkulationsorganen.										
Blodpropp. Thrombosis.				Blodpropp. Thrombosis.										Blodpropp. Thrombosis.										
Embolia.				Embolia.										Embolia.										
Blodåterinfektion.				Blodåterinfektion.										Blodåterinfektion.										
Phlebitis. Pyrophlebitis.				Phlebitis. Pyrophlebitis.										Phlebitis. Pyrophlebitis.										
Blodåterbäck. Varic.				Blodåterbäck. Varic.										Blodåterbäck. Varic.										
Ak. atheroskillet hos hjärtat.				Ak. atheroskillet hos hjärtat.										Ak. atheroskillet hos hjärtat.										
Inflammation cord. ac.				Inflammation cord. ac.										Inflammation cord. ac.										
Norris hjärtsjukdom.				Norris hjärtsjukdom.										Norris hjärtsjukdom.										
Nervosit cordis.				Nervosit cordis.										Nervosit cordis.										
Hjärtapertori. Hyperthrophia cordis.				Hjärtapertori. Hyperthrophia cordis.										Hjärtapertori. Hyperthrophia cordis.										
Organiskt hjärtfel. Vitium organicum cordis.				Organiskt hjärtfel. Vitium organicum cordis.										Organiskt hjärtfel. Vitium organicum cordis.										
Inflammation i hjärtat.				Inflammation i hjärtat.										Inflammation i hjärtat.										
Myocarditis. Endocarditis.				Myocarditis. Endocarditis.										Myocarditis. Endocarditis.										
Inflammation i hjärtsäckten.				Inflammation i hjärtsäckten.										Inflammation i hjärtsäckten.										
Pericarditis.				Pericarditis.										Pericarditis.										
Andra öronsjukdomar.				Andra öronsjukdomar.										Andra öronsjukdomar.										
Varic. inflammation i mellanörat.				Varic. inflammation i mellanörat.										Varic. inflammation i mellanörat.										
Otitis media purulenta.				Otitis media purulenta.										Otitis media purulenta.										
Katar i mellanörat.				Katar i mellanörat.										Katar i mellanörat.										
Otitis externa cat. tympani.				Otitis externa cat. tympani.										Otitis externa cat. tympani.										
Inflamm. hörd i hörsels. Otit. ext. diff. Furunc. mast. aud.				Inflamm. hörd i hörsels. Otit. ext. diff. Furunc. mast. aud.										Inflamm. hörd i hörsels. Otit. ext. diff. Furunc. mast. aud.										
8				1										1										
9				2										2										
10				3										3										
11				4										4										
12				5										5										
13				6										6										
14				7										7										
15				8										8										
16				9										9										
17				10										10										
18				11										11										
19				12										12										
20				13										13										
21				14										14										
22				15										15										
23				16										16										
24				17										17										
25				18										18										
26				19										19										
27				20										20										
28				21										21										
29				22										22										
30				23										23										
31				24										24										
32				25										25										
33				26										26										
34				27										27										
35				28										28										
36				29										29										
37				30										30										
38				31										31										
39				32										32										
40				33										33										
41				34										34										
42				35										35										
43				36										36										
44				37										37										
45				38										38										
46				39										39										
47				40										40										
48				41										41										
49				42										42										
50				43										43										
51				44										44										
52				45										45										
53				46										46										
54				47										47										
55				48										48										
56				49										49										
57				50										50										
58				51										51										
59				52										52										
60				53										53										
61				54										54										
62				55										55										
63				56										56										
64				57										57										
65				58										58										
66				59										59										
67				60										60										
68				61										61										
69				62										62										
70				63										63										
71				64										64										
72				65										65										
73				66										66										
74				67										67										
75				68										68										
76				69										69										
77				70										70										
78				71										71										
79				72										72										
80				73										73										
81				74										74										
82				75										75										
83				76										76										
84				77										77										
85				78										78										
86				79										79										
87				80										80										
88				81										81										
89				82										82										
90				83										83										
91				84										84										
92				85										85										
93				86										86										
94				87										87										
95				88										88										
96				89										89										
97				90										90										
98				91										91										
99				92										92										
100				93										93										
101				94										94										
102				95										95										
103				96										96										
104				97										97										
105				98										98										
106				99										99										
107				100										100										
108				101										101										
109				102										102										
110				103										103										
111				104										104										
112				105										105										
113				106										106										
114				107										107										
115				108										108										
116				109										109										
117				110										110										
118				111										111										
119				112										112										
120				113										113										
121				114										114										
122				115										115										
123				116										116										
124				117										117										
125				118										118										
126				119										119										
127				120										120										
128				121										121										
129				122										122										
130				123										123										
131				124										124										
132				125										125										
133				126										126										
134				127										127										
135				128										128										
136				129										129										
137				130										130										
138				131										131										
139				132										132										
140				133										133										
141				134										134										
142				135										135										
143				136										136										
144				137										137										
145				138										138										
146				139										139										
147				140										140										
148				141										141										
149				142										142										
150				143										143										
151				144										144										
152				145										145										
153				146										146										
154				147										147										
155				148										148										
156				149										149										
157				150										150										
158				151										151										
159				152										152										
160				153										153										
161				154										154										
162				155										155										
163				156										156										
164				157										157										
165				158										158										
166				159										159										
167				160										160										
168				161										161										
169				162										162										
170				163										163										
171				164										164										
172				165										165										
173				166										166										
174				167										167										
175				168										168										
176				169										169										
177				170										170										
178				171										171										
179				172										172										
180				173										173										
181				174										174										
182				175										175										
183				176										176										
184				177										177										
185				178										178										
186				179										179										
187				180										180										
188				181										181										
189				182										182										
190				183										183										
191				184										184										
192				185										185										
193				186										186										
194				187										187										
195				188										188										
196				189										189										
197				190										190										
198				191										191										
199				192										192										
200				193										193										
201				194										194										
202				195										195										
203				196										196										
204				197										197										
205				198										198										
206				199										199										
207				200										200										
208				201										201										
209				202										202										
210				203										203										
211				204										204										
212				205										205										
213				206										206										
214				207										207										
215				208										208										
216				209										209										
217				210										210										
218				211										211										
219				212										212										
220				213										213										
221				214										214										
222				215										215										
223				216										216										
224				217										217										
225				218										218										
226				219										219										
227				220										220										
228				221										221										
229				222										222										
230				223										223										
231				224										224										
232				225										225										
233				226										226										
234				227										227										
235				228										228										
236				229										229										
237				230										230										
238				231										231										
239				232										232										
240				233										233										
241				234										234										
242				235										235										
243				236										236										
244				237										237										
245				238										238										
246				239										239										
247				240										240										
248				241										241										
249				242										242										
250				243										243										
251				244										244										
252				245										245										
253				246										246										
254				247										247										
255				248										248										
256				249										249										
257				250										250										
258				251										251										
259				252										252										
260				253										253										
261				254										254										
262				255										255										
263				256										256										
264				257										257										
265				258										258										
266				259										259										
267				260										260										
268				261										261										
269				262										262										
270				263										263										
271				264										264										
272				265										265										
273																								

103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129			
XIV. Urin- och könsorganens sjukdomar												XV. Rörelseorganens och bencystemetets sjukdomar																	
Njurinflammation.	Njursten.	Åkretlein.	Katarr.	Blåsa.	Uterus.	Prostat.	Blåsa.	Uterus.	Prostat.	Blåsa.	Uterus.	Muskelinflammation.	Senkorta.	Induration.	Induration.	Induration.	Induration.	Induration.	Induration.	Induration.	Induration.	Induration.	Induration.	Induration.	Induration.	Induration.			
2	1	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
9	1	21	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
1	2	13	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
1	1	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
13	29	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
1	2	6	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2			
8	7	3	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7			
1	1	7	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			
2	14	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
1	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2			
3	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
2	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
93	8	197	22	13	1	2	24	84	37	61	30	623	664	5	97	15	25	551	61	18	30	134	27	669	53	149			

	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144
XIV. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven															
Truppförband	<i>Pringlea multiforme et nodosum</i>	<i>Tricharia</i>	<i>Herpes zoster</i>	<i>Psoriasis</i>	<i>Eczema</i>	<i>Impetigo, Ecthyma</i>	<i>Furca</i>	<i>Herpes tonsurans, Syccosis</i>	<i>Nagelsvamp, Tunga-tuor-ader, Pseudopili</i>	<i>Bindvävsinflammation, Injund, Phlegmon, Abscessus</i>	<i>Rödd, Furunkul, Carbunculus</i>	<i>Hudskär, Ulcus</i>	<i>Brand, Gangrena</i>	<i>Andra sjukdomar i huden eller bindväven.</i>	XVII. Svulst, Tumor
8 Positionartilleriregementet	1	—	—	1	7	—	—	4	—	40	23	—	—	1	2
9 Svea ingenjörkår. 1.—4. k.	—	1	2	2	2	—	—	—	4	3	17	—	—	2	3
10 Svea 5. komp.	—	—	—	—	4	—	—	—	—	7	3	—	—	—	—
11 Fälttelegrafkåren	1	1	—	1	5	1	—	1	4	9	11	—	—	—	8
12 Svea trängkår	—	—	—	—	2	—	—	—	2	6	55	—	—	—	—
13 Krigsskolan	1	—	—	—	1	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—
14 Intend.-komp. i Stockholm	1	—	—	3	1	—	—	—	—	2	10	—	—	1	1
V. arméfördelningen	3	4	9	2	30	3	—	—	10	185	554	44	—	15	8
1 Upplands infanterireg.	—	—	2	—	6	—	—	—	2	39	77	—	—	—	—
2 Dalregementet	—	2	1	1	3	—	—	—	—	4	15	—	—	5	2
3 Västmanlands regemente	—	—	2	1	7	3	—	—	2	78	72	—	—	—	2
4 Värmlands	1	1	1	—	5	—	—	—	—	39	71	—	—	2	2
5 Infanteriskjutskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	10	—	—	—	—
6 Livregementets dragoner	2	1	2	—	4	—	—	—	4	5	73	1	—	1	1
7 Skånska husarreg. det. Uppsala	—	—	—	—	2	—	—	—	1	9	45	—	—	—	—
8 Upplands artillerireg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	149	43	—	—	—
9 Västmanlands trängkår	—	—	1	—	3	—	—	—	1	2	42	—	—	—	—
VI. arméfördelningen	2	7	7	10	33	10	1	1	9	53	264	5	—	4	7
1 Hälsinge regemente	—	—	—	—	3	—	—	—	—	2	11	—	—	1	1
2 Västerbottens regemente	—	—	—	3	11	4	—	—	3	7	47	—	—	2	2
3 Jämtlands fältjägarreg.	1	4	2	3	3	2	—	—	1	—	98	1	—	—	1
4 Västernorrlands regemente	1	1	2	3	5	4	1	—	5	11	49	4	—	—	3
5 Norrlands dragonregemente	—	2	2	1	2	—	—	—	—	1	15	—	—	—	—
6 Norrlands artilleriregemente, I. och II. div.	—	—	—	—	8	—	—	—	—	16	38	—	—	—	—
7 Norrlands trängkår	—	—	1	—	1	—	—	1	—	16	6	—	—	1	—
Bodens trupper	2	1	3	4	20	8	—	—	14	195	37	1	—	2	4
1 Norrbottens regemente	—	—	1	2	9	3	—	—	5	160	—	—	—	—	1
2 Norrlands art.-reg. det.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	10	1	—	—	1
3 Bodens artilleriregemente	2	—	2	—	6	5	—	—	5	30	17	—	—	—	2
4 Bodens ingenjörkår	—	1	—	1	3	—	—	—	4	4	10	—	—	—	—
5 Intendenturkomp. i Boden	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Gottlands trupper	2	3	1	—	10	—	—	—	13	13	32	1	—	—	1
1 Gottlands infanterireg.	1	3	1	—	6	—	—	—	7	6	24	—	—	—	1
2 Gottlands artillerikår	1	—	—	—	4	—	—	—	6	7	8	1	—	—	—
Summa summam	46	50	66	58	304	53	3	15	122	1133	2178	85	1	139	76

Anm. Tabellen avser under året inträffade sjukdomsfall. — Kolonnernas nummer i denna tabell

[illegible]

motsvara numren i rapportformulärens sjukdomsnomenklatur.

Tab. 10. Vissa epidemiska sjukdomar månadsvis år 1921.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Smittkoppor.													
<i>I. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>II. „</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>III. „</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>IV. „</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>V. „</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>VI. „</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Bodens trupper</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Gottlands trupper</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scharlakansfeber.													
<i>I. arméfördelningen</i>	—	—	1	—	—	1	—	—	5	1	23	7	38
Kronobergs regemente	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hallands regemente	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	3
Södra skånska inf.-reg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Skånska dragonreg.	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	21	4	31
Skånska trängkåren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
<i>II. arméfördelningen</i>	—	—	—	2	—	1	1	1	1	1	1	—	8
Andra livgrenadjärreg.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Jönköpings reg.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Smålands art.-reg.	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	3
Östgöta trängkår	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2
<i>III. arméfördelningen</i>	4	2	11	18	11	5	1	3	7	8	1	31	97
Västgöta regemente	—	—	—	1	—	—	—	2	1	—	1	29	34
Skaraborgs „	—	—	3	7	3	3	1	—	2	1	—	—	20
Älvsborgs „	1	1	—	1	—	1	—	—	1	1	—	1	7
Göta artilleriregemente	3	1	8	4	6	1	—	—	—	—	—	—	23
Göta ingenjörkår	—	—	—	5	2	—	—	—	—	—	—	—	7
Göta trängkår	—	—	—	—	—	—	—	1	3	1	—	1	6
<i>IV. arméfördelningen</i>	2	3	3	27	9	5	—	2	6	1	5	7	70
Svea livgarde	—	—	—	4	1	1	—	—	—	—	—	—	6
Södermanlands regemente	—	—	—	—	—	1	—	1	6	—	4	3	15
Vaxholms grenadjärreg.	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Svea artilleriregemente	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Positionsartilleriet	—	—	—	17	8	1	—	—	—	—	1	4	31
Svea ingenjörkår, 1.-4. k.	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Fälttelegrafkåren	—	—	1	3	—	2	—	1	—	—	—	—	7
Krigsskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Intendenturkomp.	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
<i>V. arméfördelningen</i>	2	4	1	2	—	1	1	—	1	—	—	—	12
Upplands infanterireg.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Dalregementet	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Västmanlands regemente	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Värmlands regemente	1	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	6

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Sum- ma
VI. arméfördelningen	1	3	2	—	1	—	4	—	—	—	—	—	11
Hälsinge regemente . . .	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Jämtlands regemente . . .	—	3	1	—	1	—	4	—	—	—	—	—	9
Bodens trupper . .	10	20	11	4	4	5	8	3	2	3	1	4	75
Norrbottens regemente . .	9	18	7	—	2	4	—	—	—	3	1	4	48
Norrlands artillerireg. det.	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Bodens artillerireg. . . .	1	—	3	4	2	1	8	3	2	—	—	—	24
Gottlands trupper .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mässling.													
I. arméfördelningen .	10	1	8	3	—	2	—	—	—	—	—	—	24
Kronobergs regemente . .	—	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Norra skånska inf.-reg. . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Skånska husarreg., II. bat.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Skånska dragonregementet .	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Kronprinsens husarer . . .	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
Wendes artilleriregemente .	1	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Skånska trängkåren	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
II. arméfördelningen	6	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	11
Jönköpings regemente . . .	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Smålands artillerireg. . . .	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
III. arméfördelningen	1	14	2	2	4	1	—	—	—	—	—	—	24
Västgöta regemente	—	14	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
Skaraborgs regemente . . .	1	—	—	1	3	1	—	—	—	—	—	—	6
Livregementets husarer . . .	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2
IV. arméfördelningen	4	—	2	7	8	4	1	—	—	—	—	—	26
Vaxholms grenadjärreg. . .	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Livgardet till häst	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Svea artilleriregemente . . .	—	—	—	5	8	—	—	—	—	—	—	—	13
Fälttelegrafkåren	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Svea trängkår	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	5
V. arméfördelningen	—	—	3	2	1	7	5	2	—	—	—	—	20
Upplands inf.-reg.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Västmanlands regemente . .	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Värmlands	—	—	—	—	1	7	4	—	—	—	—	—	12
Upplands art.-reg.	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	3
VI. arméfördelningen	7	1	3	21	12	16	1	—	—	—	—	—	61
Västerbottens regemente . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Jämtlands fältjägerreg. . .	—	1	2	4	1	—	1	—	—	—	—	—	9
Västerbottens regemente . .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Norrlands dragonreg. . . .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Norrlands artillerireg., Ö.	—	—	1	17	10	16	—	—	—	—	—	—	44
Bodens trupper . .	5	3	—	—	1	1	—	4	—	—	—	—	14
Norrbottens regemente . . .	2	3	—	—	1	1	—	4	—	—	—	—	11
Norrlands art.-reg.-det. . .	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Gottlands trupper . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Nervfeber (med paratyfus).													
<i>I. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	5	—	—	—	1	1	—	7
Karlskrona regemente . .	—	—	—	—	—	5	—	—	—	1	1	—	7
<i>II. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>III. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>IV. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Vaxholms grenadjärreg. .	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
<i>V. arméfördelningen</i>	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	3
Dalregementet	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Värmlands regemente . .	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Livregementets dragoner .	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
<i>VI. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Bodens trupper</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Gottlands trupper</i> . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Difteri.													
<i>I. arméfördelningen</i>	—	14	10	8	20	24	24	2	8	6	15	7	138
Karlskrona grenadjärreg. .	—	—	2	—	—	—	1	—	2	2	11	1	19
Kronobergs regemente . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	3
Hallands regemente . . .	—	11	4	—	1	2	1	—	1	—	—	—	20
Norra Skånska inf.-reg. . .	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Södra skånska inf.-reg. . .	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Skånska husarreg., I. bat. .	—	—	1	5	2	—	—	—	1	—	—	—	9
Skånska dragonregementet .	—	—	3	3	17	22	21	—	2	2	1	—	71
Wendes artilleriregemente .	—	1	—	—	—	—	1	1	1	2	3	4	13
<i>II. arméfördelningen</i>	8	12	12	35	14	6	4	10	8	7	5	3	124
Första livgrenadjärreg. .	1	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	6
Andra "	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2
Jönköpings regemente . .	—	—	1	—	—	—	—	1	2	1	—	—	5
Kalmar regemente	5	8	—	5	3	—	—	2	1	4	2	—	30
Militärsk. i Norrköping . .	—	1	6	1	2	1	—	—	—	1	—	—	12
Smålands husarregemente .	—	—	—	6	2	—	1	1	3	—	3	2	18
Smålands artillerireg. . .	1	3	5	19	7	4	—	1	2	1	—	—	43
Östgöta trängkår	1	—	—	4	—	1	—	2	—	—	—	—	8
<i>III. arméfördelningen</i>	4	5	1	2	3	1	2	4	7	1	3	6	39
Västgöta regemente	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	1	5
Skaraborgs "	3	—	1	—	—	—	2	1	—	—	—	—	7
Älvsborgs regemente . . .	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	3
Bohusläns "	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Livregementets husarer . .	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3
Göta artilleriregemente . .	—	2	—	—	2	1	—	1	1	—	—	—	7
Göta ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5	8
Göta trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4
<i>IV. arméfördelningen</i>	12	12	23	26	23	16	3	8	16	7	16	1	163
Svea livgarde	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Göta "	1	1	—	1	4	—	1	—	—	—	—	1	9

¹ Dessutom 3 som samtidigt vårdats för scarlatina (trol. i nov.).

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Livregementets grenadjärer	7	5	4	2	6	—	—	2	—	—	1	—	27
Södermanlands regemente	—	—	—	—	—	—	—	1	10	5	13	—	29
Livgardet till häst	—	—	—	3	4	4	—	1	2	—	1	—	15
Svea artilleriregemente . . .	2	1	12	17	5	4	—	3	3	2	—	—	49
Positionsartillerireg.	1	3	5	2	—	6	1	1	1	—	—	—	20
Svea ingenjörkår, 1.-4. k.	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	4
Fälttelegrafkåren	1	1	1	—	2	2	—	—	—	—	—	—	7
Svea trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Intend.-komp. i Stockholm	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
<i>V. arméfördelningen</i>	—	1	3	—	3	1	5	—	5	—	1	2	21
Upplands infanterireg.	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
Västmanlands inf.-reg.	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Värmlands regemente	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Livregementets dragoner	—	—	3	—	2	1	5	—	1	—	1	1	14
Upplands artillerireg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
<i>VI. arméfördelningen</i>	1	2	5	27	31	13	14	14	—	3	6	6	122
Hälsinge regemente	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	3
Västerbottens regemente	—	—	—	4	3	—	2	8	—	2	—	—	19
Jämtlands fältjagarreg.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Västernorrlands reg.	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	3
Norrlands dragonreg.	—	1	4	23	26	10	11	3	—	1	3	4	86
Norrlands art.-reg., I. o. II. d.	—	—	1	—	—	3	1	3	—	—	—	1	9
<i>Bodens trupper</i>	4	4	3	3	4	—	—	—	5	2	1	5	31
Norrbottnens regemente	1	4	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3	10
Norrlands art.-regs det.	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	1	2	6
Bodens artilleriregemente	—	—	—	2	3	—	—	—	1	—	—	—	6
Bodens ingenjörkår	2	—	2	—	—	—	—	—	3	1	—	—	8
Intendenturskolan	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
<i>Gottlands trupper</i>	—	—	1	2	10	7	7	1	6	2	—	—	36
Gottlands infanterireg.	—	—	1	2	9	5	7	1	6	1	—	—	32
Gottlands artillerikår	—	—	—	—	1	2	—	—	—	1	—	—	4
<i>Påssjuka.</i>													
<i>I. arméfördelningen</i>	18	9	16	48	45	14	17	12	17	—	—	1	197
Karlskrona regemente	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Kronobergs	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Hallands	17	2	2	1	—	—	2	5	2	—	—	—	31
Södra skånska inf.-reg.	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2
Skånska husarreg. I.	1	7	14	26	20	—	—	—	—	—	—	—	68
Skånska dragonreg.	—	—	—	7	15	11	5	—	4	—	—	1	43
Wendes artillerireg.	—	—	—	14	10	1	9	6	10	—	—	—	50
<i>II. arméfördelningen</i>	23	46	84	102	102	42	36	12	35	19	15	10	526
Första livgrenadjärreg.	3	13	6	10	8	12	19	1	4	—	—	—	76
Andra	1	8	3	8	1	1	2	—	—	—	—	—	25
Jönköpings regemente	5	7	31	22	10	3	2	4	17	6	2	1	110
Kalmar	—	—	—	—	26	3	3	4	13	9	9	4	71
Militärsk. i Norrköping	—	—	—	—	—	—	5	—	1	1	1	1	9
Smålands husarreg.	1	2	16	46	17	—	—	—	—	—	—	—	82
Smålands artillerireg.	6	12	18	9	30	23	5	3	—	—	—	—	106
Östgöta trängkår	7	4	10	7	10	—	—	—	—	—	2	4	44
Artilleriets skjutskola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	3

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
III. arméfördelningen	61	43	34	12	8	12	26	17	13	5	5	2	238
Västgöta regemente	45	12	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	58
Skaraborgs ,	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	3
Älvsborgs ,	—	—	—	1	5	8	24	12	7	3	—	—	60
Bohusläns ,	13	20	12	2	1	3	2	4	5	2	—	1	65
Göta artilleriregemente . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Karlsborgs artillerikår . .	1	9	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
Göta ingenjörkår	1	—	16	5	2	1	—	—	—	—	3	—	28
Göta trängkår	—	2	3	4	—	—	—	1	—	—	—	1	11
IV. arméfördelningen	42	62	38	57	71	35	28	9	9	8	5	20	384
Svea livgarde	15	32	6	—	1	—	—	—	—	1	—	—	55
Göta ,	—	—	1	8	30	20	17	7	7	7	5	20	122
Livregementets grenadjärer	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Södermanlands regemente .	2	—	—	—	—	1	8	—	—	—	—	—	11
Livgardet till häst	—	—	2	6	10	6	2	—	—	—	—	—	26
Svea artilleriregemente . .	8	19	13	26	22	4	1	1	1	—	—	—	95
Positionsartillerireg. . . .	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3
Svea ingenjörkår, 1.-4. k. .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
, , 5. ,	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Fälttelegrafkåren	9	3	10	14	8	4	—	—	—	—	—	—	48
Intend.-komp. i Stockholm	8	5	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	18
V. arméfördelningen	5	60	30	23	11	4	5	3	26	11	3	1	182
Upplands infanterireg. . . .	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	4
Dalregementet	2	15	13	4	1	—	1	—	—	—	—	—	36
Värmlands regemente	2	45	16	6	1	1	3	2	26	11	3	1	117
Livregementets dragoner . .	—	—	—	2	7	3	1	1	—	—	—	—	14
Skånska husarregts det. U. .	—	—	—	9	1	—	—	—	—	—	—	—	10
Upplands artillerireg. . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
VI. arméfördelningen	3	7	25	6	2	5	4	3	—	1	—	1	57
Västerbottens regemente . .	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Jämtlands ,	3	7	24	6	—	—	—	—	—	1	—	—	41
Västernorrlands ,	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Norrlands dragonreg.	—	—	—	—	2	4	4	3	—	—	—	—	13
Norrlands artillerireg. . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Bodens trupper	1	1	13	3	8	7	5	2	—	—	—	—	40
Norrbottnens regemente . .	1	1	12	3	3	7	5	2	—	—	—	—	34
Bodens ingenjörkår	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	5
Intendenturskolan	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Gottlands trupper	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kikhosta.													
I. arméfördelningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. arméfördelningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. arméfördelningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. arméfördelningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V. arméfördelningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI. arméfördelningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Sam- ma
<i>Bodens trupper</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Gottlands trupper</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Influensa.													
<i>I. arméfördelningen</i>	—	—	3	23	16	—	—	—	1	—	—	—	43
Karlskrona grenadjärreg.	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	16
Hallands regemente	—	—	1	4	—	—	—	—	1	—	—	—	6
Skånska husarreg., I. bat.	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Göta ingenjörkår, 5. k.	—	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—	—	19
<i>II. arméfördelningen</i>	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Jönköpings regemente	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Militärsk. i Norrköping.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
<i>III. arméfördelningen</i>	—	—	240	175	61	229	—	—	—	—	—	—	705
Västgöta regemente	—	—	64	4	—	—	—	—	—	—	—	—	68
Skaraborgs	—	—	127	—	43	229	—	—	—	—	—	—	399
Livregementets husarer	—	—	—	120	11	—	—	—	—	—	—	—	131
Göta artilleriregemente	—	—	48	51	7	—	—	—	—	—	—	—	106
Göta trängkår	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
<i>IV. arméfördelningen</i>	6	227	43	588	102	3	—	—	—	—	15	65	1 049
Svea livgarde	—	117	—	126	10	—	—	—	—	—	15	26	294
Göta	—	105	35	165	15	—	—	—	—	—	—	—	320
Livregementets grenadjärer	6	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Vaxholms grenadjärreg.	—	—	1	73	9	—	—	—	—	—	—	—	83
Livgardet till häst	—	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	32
Svea artilleriregemente	—	—	2	180	15	—	—	—	—	—	—	—	197
Positionsartillerireg.	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	—	32
Svea ingenjörkår, 1.-4. k.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	—	39
Svea 5. komp.	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Fälttelegrafkåren	—	3	2	12	21	3	—	—	—	—	—	—	41
<i>V. arméfördelningen</i>	7	48	45	32	1	5	137	3	—	—	—	—	278
Upplands infanterireg.	—	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	11
Dalregementet	1	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	5
Västmanlands regemente	—	—	—	—	—	—	92	—	—	—	—	—	92
Värmlands	6	6	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	26
Livregementets dragoner	—	41	31	—	—	—	—	1	—	—	—	—	73
Västmanlands trängkår	—	—	13	22	1	4	30	1	—	—	—	—	71
<i>VI. arméfördelningen</i>	—	—	—	57	26	26	—	—	—	2	—	—	111
Norrl. art.-reg., I. o. II. div.	—	—	—	57	26	26	—	—	—	—	—	—	100
Norrlands trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
<i>Bodens trupper</i>	2	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	8
Bodens artilleriregemente	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Bodens ingenjörkår	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	5
Indenturskolan	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
<i>Gottlands trupper</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Barnförlamning.													
<i>I. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>II. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Sum- ma
<i>III. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>IV. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>V. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>VI. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Bodens trupper</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Gottlands trupper</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Epidemisk hjärnfeber.													
<i>I. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>II. arméfördelningen</i>	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Jönköpings regemente	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Smålands husarreg.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
<i>III. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>IV. arméfördelningen</i>	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Göta livgarde	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Livregementets grenadjärer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
<i>V. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Västmanlands trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
<i>VI. arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Bodens trupper</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Gottlands trupper</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Slutsummor.													
Smittkoppor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scharlakansfeber	19	32	29	53	25	18	15	9	22	9	31	49	311
Mässling	33	23	18	35	26	31	8	6	—	—	—	—	180
Tarmtyfus (m. paratyfus)	—	1	—	—	1	7	—	—	—	1	1	—	11
Difteri	29	50	58	103	108	68	59	39	55	28	47	30	674
Påssjuka	153	228	240	251	247	119	121	58	100	44	28	35	1 624
Kikhosta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Influensa	15	275	333	875	212	263	137	3	1	2	15	66	2 197
Akut barnförlamning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Epidemisk hjärnfeber	—	—	—	2	—	—	1	—	1	—	—	1	5

Anm. Tabellen upptager de under varje månad nyinsjuknade fallen.

Tab. 11. Smittsamma könssjukdomar bland fast anställda och värnpliktiga inom armén år 1921.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21			
Dröppel (<i>Gonorrhoea</i>) med följsjukdomar						Enkelt veneriskt sår (<i>Ulcus molle, chancre</i>) med följsjukd.					Nyförfärad syfilis (<i>Syphilis recens</i>)					Recidiverande syfilis (<i>Syphilis recidivans.</i>)							
Behäftade med sjuk- domen vid inställelsen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänst- göringstiden	Summa insjuknade	Smittrade utom förlegnings- orten	Smittrade inom förlegnings- orten	Sammanlagt antal sjukdagar	Behäftade med sjuk- domen vid inställelsen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänst- göringstiden	Summa insjuknade	Smittrade utom förlegnings- orten	Smittrade inom förlegnings- orten	Sammanlagt antal sjukdagar	Behäftade med sjuk- domen vid inställelsen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänst- göringstiden	Summa insjuknade	Smittrade utom förlegnings- orten	Smittrade inom förlegnings- orten	Sammanlagt antal sjukdagar	Behäftade med sjuk- domen vid inställelsen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänst- göringstiden	Summa insjuknade	Smittrade utom förlegnings- orten	Smittrade inom förlegnings- orten	Sammanlagt antal sjukdagar
Fast anställda och värnpliktiga.																							
I. arméfördelningen . .	59	36	13	108	3 303	1	4	2	7	29	8	1	2	11	317	2	—	—	2	3			
II. ,	28	19	3	50	1 393	—	1	—	1	13	4	2	6	85	—	—	—	—	—	—			
III. ,	32	22	8	62	1 375	—	—	—	—	—	2	—	2	4	14	1	—	—	1	4			
IV. ,	95	101	19	215	2 031	3	15	3	21	372	5	7	3	15	287	17	1	—	18	124			
V. ,	18	44	2	64	1 070	—	3	—	3	12	2	3	—	5	100	1	—	—	1	22			
VI. ,	49	16	8	73	1 920	2	—	—	—	35	5	1	—	6	43	—	—	—	—	—			
Bodens trupper	17	9	5	31	1 541	—	—	—	—	—	2	—	—	2	30	—	—	—	—	—			
Gottlands trupper	1	12	2	15	702	—	—	—	—	—	1	—	—	1	38	1	—	—	1	47			
Summa	290	250	60	618	13 835	6	23	5	34	461	29	14	7	50	914	22	1	—	23	200			
Därav																							
Värnpliktiga.																							
I. arméfördelningen . .	59	12	9	80	—	1	1	2	4	—	8	—	1	9	—	2	—	—	2	3			
II. ,	27	5	3	35	—	—	1	—	1	13	4	1	—	5	—	—	—	—	—	—			
III. ,	31	12	6	49	—	—	—	—	—	—	3	—	1	4	14	1	—	—	1	4			
IV. ,	91	43	16	150	—	3	8	1	12	—	3	3	3	9	—	16	—	—	16	—			
V. ,	17	22	2	41	—	—	2	—	2	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—			
VI. ,	49	9	5	63	—	2	—	—	2	35	5	—	—	5	—	—	—	—	—	—			
Bodens trupper	17	8	5	30	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—			
Gottlands trupper	1	8	2	11	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	38	1	—	—	1	47			
Summa	292	119	48	459	—	6	12	3	21	—	27	4	5	36	—	20	—	—	20	—			

Anm. Här angivna siffror avvika en smula från de i Tab. 9 meddelade. — Bland sjukdagar ingå även på året belöpande sjukdagar för de från föregående år kvarliggande sjuka.

¹ Krigsskolans kadetter medräknas.

Tab. 13. Revaccination av manskap vid armén år 1921.

Truppförband	Antal revacci- nerade	Resultat		
		Gott	Osäkert	Intet
Karlskrona grenadjärregemente	1 442	1 222	39	181
Kronobergs regemente	1 421	1 372	—	49
Hallands regemente	1 387	1 177	—	210
Norra skånska infanteriregementet	962	901	1	80
Södra skånska infanteriregementet	1 032	964	16	52
Skånska husarregementet, I. bat.	423	279	—	144
Skånska husarregementet, II. bat.	110	78	—	32
Skånska dragonregementet	733	595	—	138
Kronprinsens husarregemente	394	278	—	116
Wendes artilleriregemente	874	843	6	25
Göta ingenjörkår, 5 komp.	64	41	—	23
Skånska trängkåren	332	280	—	52
Första livgrenadjärregementet	1 064	867	23	174
Andra livgrenadjärregementet	957	794	6	157
Jönköpings regemente	919	786	32	101
Kalmar regemente	960	697	—	263
Militärskolan i Norrköping	157	151	—	6
Smålands husarregemente	277	209	3	65
Smålands artilleriregemente	748	497	13	238
Östgöta trängkår	364	282	5	77
Västgöta regemente	920	797	—	123
Skaraborgs regemente	980	848	—	132
Älvsborgs regemente	962	802	—	160
Bohusläns regemente	1 150	1 078	—	72
Infanteriets skolor å Karlsborg	91	53	—	38
Livregementets husarer	314	286	—	28
Göta artilleriregemente	731	380	103	248
Karlsborgs artilleribataljon	362	224	—	138
Göta ingenjörkår	582	287	5	290
Göta trängkår	415	403	—	12
Intendenturkompaniet å Karlsborg	173	155	4	14
Svea livgarde	1 540	1 446	8	86
Göta livgarde	2 135	1 778	147	210
Livregementets grenadjärer	1 372	1 131	—	241
Södermanlands regemente	1 005	936	—	69
Vaxholms grenadjärregemente	1 208	1 204	—	4
Livgardet till häst	412	391	—	21
Svea artilleriregemente	457	357	35	65
Positionsartilleriregementet	459	407	—	52
Svea ingenjörkår, 1.—4. och 6. komp.	520	459	15	46
„ „ 5. komp.	113	113	—	—
Fälttelegrafkåren	351	305	12	34
Svea trängkår	318	238	10	70
Intendenturkompaniet i Stockholm	177	138	—	39
Krigsskolan	—	—	—	—
Upplands infanteriregemente	1 040	948	—	92
Dalregementet	980	848	—	132
Västmanlands regemente	1 185	1 064	—	121
Värmlands regemente	1 191	827	—	364
Infanteriskjutskolan å Rosersberg	—	—	—	—
Livregementets dragoner	457	256	—	201
Skånska husarregementets detachement i Uppsala	129	92	3	34
Upplands artilleriregemente	724	612	—	112
Västmanlands trängkår	338	231	20	87

Truppförband	Antal revacci- nerade	Resultat		
		Gott	Osäkert	Intet
Hälsinge regemente	996	666	29	241
Västerbottens regemente	1 014	856	30	128
Jämtlands fältjägarregemente	1 225	883	107	235
Västernorrlands regemente	1 181	938	—	243
Norrlands dragonregemente	417	278	6	133
Norrlands artilleriregemente	764	609	—	155
Norrlands trängkår	343	280	13	50
Norrbottnens regemente	1 886	1 183	—	653
Norrlands artilleriregementes detachement i Boden	240	180	—	60
Bodens artilleribataljon	557	377	—	180
Bodens ingenjörkår	251	171	4	76
Intendenturkompaniet i Boden	89	27	—	62
Gottlands infanteriregemente	888	751	—	137
Gottlands artillerikår	216	169	—	47
Summa	47 388	38 775	695	7 918
På 100 revaccinerade var resultatet	100.0	81.8	1.5	16.7

Tab. 14. Å garnisonssjukhusen vårdade sjuka år 1921.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Sjukhus	Kvarliggande från föreg. år	Intagna				Summa	Summa vårdade	Utskrivna				Summa	Kvarliggande vid årets slut	Antal underhållsdagar
		Under 20 år	20—25 år	26—40 år	Över 40 år			Döda	Överflyttade till annan sjukvårdsanstalt	Ödugliga till fortsatt krigstjänst	Dugliga till fortsatt krigstjänst			
Stockholm	47	430	2 920	243	124	3 717	3 764	3 590	9	26	66	3 691	73	53 725
Medic. avd.	20	174	1 111	100	49	1 434	1 454	1 353	—	26	47	1 426	28	21 908
Kirurg.	15	222	1 285	116	69	1 692	1 707	1 645	9	—	19	1 673	34	23 140
Avd. f. smitts. könssj.	12	34	524	27	6	591	603	592	—	—	—	592	11	8 677
Karlsborg	2	83	572	19	14	488	490	471	6	6	3	486	4	7 024
Boden ²	67	67	1 409	39	3	1 518	1 585	1 532	1	—	12	1 545	40	23 821
Skövde	7	42	171	23	16	252	259	234	—	4	16	254	5	6 500
Visborgs slätt (Visby)	7	72	777	12	3	864	871	825	15	18	3	861	10	8 302
Tillfälligt sjukhus ¹	5	46	835	11	—	892	897	856	19	12	1	888	9	9 734
Summa ²	135	740	6 484	317	160	7 731	7 866	7 508	50	66	101	7 725	141	109 106

¹ I Örebro. — ² Dessutom 135 civila patienter vårdade å sjukhuset i Boden med 3 261 vård-dagar.

Tab. 15. Å garnisonssjukhusen vårdade sjukdomsfall år 1921.

Nr	Sjukdomar	1	2	3	4	5	6	7	8
		Garnisonssjukhuset i						Tillfalligt sjukhus (Örebro)	Summa sjukdomsfall
		Stockholm	Karlsborg	Boden ¹	Skövde	Visby			
I. Bildningsfel och medfödda sjukdomar									
		12	—	1	—	—	—	—	13
II. Akuta infektionssjukdomar.									
1	Smittkoppor. <i>Variola</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Vattenkoppor. <i>Varicellæ</i>	3	—	—	—	1	4	—	8
3	Scharlakansfeber. <i>Scarlatina</i>	7	7	78	27	—	—	—	119
4	Mässling. <i>Morbilli</i>	30	—	17	5	—	—	—	52
5	Rash. <i>Rubeola</i>	2	1	—	2	2	—	—	7
6	Fläcktyfus. <i>Typhus exanthematicus</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Tarmtyfus. <i>Febris typhoides</i>	2	—	—	—	—	—	—	2
8	Asiatisk kolera. <i>Cholera asiatica</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Inhemsk kolera. <i>Cholera nostras</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Rödsot. <i>Dysenteria</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Stelkramp. <i>Tetanus</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Ros. <i>Erysipelas</i>	19	2	3	1	—	—	—	25
13	Septisk lymfåder- o. lymfkörtelinflammation. <i>Lymphangitis et lymphadenitis septica</i>	27	7	26	3	36	15	—	114
14	Blodförgiftning. Varfeber. <i>Septicæmia. Pyæmia</i>	2	1	1	—	—	—	—	4
15	Akut ledgångsreumat. <i>Rheumat. artic. ac.</i>	1	8	18	12	10	17	—	66
16	Halsfluss. <i>Angina tonsillaris</i>	78	70	323	4	242	160	—	877
17	Difteri. <i>Diphtheria</i>	21	7	35	16	44	25	—	148
18	Påssjuka. <i>Parotitis epidemica</i>	85	34	36	—	—	4	—	159
19	Kikhosta. <i>Pertussis</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Influensa. <i>Influenza epidemica</i>	63	—	9	51	—	7	—	130
21	Ak. barnförlämning. <i>Poliomyelitis ant. ac.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Epid. hjärnhinneinfl. <i>Mening. cerebrosp. epid.</i>	—	—	—	—	—	1	—	1
23	Dröppel. <i>Gonorrhoea</i>								
	a. <i>Urethritis gonorrhoeica</i>	98	—	41	4	15	22	—	180
	b. <i>Prostatitis gonorrhoeica</i>	15	—	—	—	—	—	—	15
	c. <i>Cystitis gonorrhoeica</i>	1	—	—	—	—	—	—	1
	d. <i>Epididymitis gonorrhoeica</i>	42	1	—	1	—	—	—	44
	e. <i>Conjunctivitis gonorrhoeica</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
	f. <i>Rheumatismus gonorrhoeicus</i>	3	—	—	—	—	—	—	3
24	Enkelt vener. sår. <i>Ulcus molle</i> (o. följsjukdom.)	32	—	1	—	—	2	—	35
25	Feber av obestämd art. <i>Febric. Febr. ephem.</i>	8	13	127	—	51	43	—	242
26	Andra akuta infektionssjukdomar	23	—	1	1	1	—	—	26
III. Zooparasitära sjukdomar.									
27	Trikinsjukdom. <i>Trichinosis</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Masksjukdom. <i>Helminthiasis</i>	—	—	2	—	—	—	—	2
29	Skabb. <i>Scabies</i>	251	19	99	9	19	6	—	408
30	Andra zooparasitära sjukdomar	1	—	2	—	—	—	—	3

Anm. Denna tabell avser endast under året inträffade sjukdomsfall; rörande antalet under året insjuknade personer se Tab. 14.

¹ Å garnisonssjukhuset i Boden hava dessutom under året vårdats 135 civila patienter med ialles 3 261 sjukhusdagar. — ² Sömnjsjuka. — ³ Se not 2.

		1	2	3	4	5	6	7	8
		Garnisonssjukhuset i						Tillfalligt sjukhus (Örebro)	Summa sjukdomsfall
Nr	Sjukdomar	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Visby			
IV. Kroniska infektionssjukdomar.									
31	Tuberkelsjukdom. <i>Tuberculosis</i> .								
	a. Lungtuberkul. <i>Tuberculosis pulmonum</i>	68	7	17	1	4	9	106	
	b. Körteltub. <i>Tbc. glandul. lymphat.</i>	18	1	1	1	—	1	22	
	c. Ben- o. ledgångstub. <i>Tbc. ossium et artic.</i>	12	—	1	—	—	—	13	
	d. Hudtuberkulos. <i>Tuberculosis cutis</i>	1	—	—	—	—	—	1	
	e. <i>Lupus vulgaris</i>	—	—	—	—	—	—	—	
	f. Urogenitaltub. <i>Tbc. urogenitalis</i>	2	—	2	—	—	—	4	
	g. Hjärn- o. hjärnhinnetub. <i>Tbc. cerebri.</i> <i>Meningitis tuberculosa</i>	—	—	—	—	—	—	—	
	h. Allmän tub. <i>Tbc. univ. Tbc. mil. ac.</i>	—	—	—	—	1	—	1	
	i. Andra former av tuberkulos	3	—	—	—	—	—	3	
32	Trakom. <i>Conjunctivitis trachomatosa</i>	—	—	—	—	—	—	—	
33	Syfilis.								
	a. Nyförvärad. <i>Syphilis recens</i>	10	—	1	—	—	—	11	
	b. Recidiverande. <i>Syphilis recidivans</i>	10	2	3	—	1	—	16	
34	Andra kroniska infektionssjukdomar	1	—	—	—	—	—	1	
V. Ämnesomsättnings- och blod-sjukdomar.									
35	Bleksot. Blodbrist. <i>Chlorosis. Anæmia</i>	2	—	—	—	—	2	4	
36	Blodfläcksjuka. <i>Morbus maculosus Werlhofii</i>	—	—	—	1	1	—	2	
37	Skörbjugg. <i>Scorbutus</i>	—	—	—	—	—	—	—	
38	Blödaresjuka. <i>Hæmophilia</i>	1	—	—	—	—	—	1	
39	Gikt. <i>Arthritis vera sive urica</i>	—	—	—	—	—	—	—	
40	Sockersjuka. <i>Diabetes mellitus</i>	4	—	—	1	—	—	5	
41	Andra ämnesomsättnings- o. blodsjukdomar	1	—	—	—	—	—	1	
VI. Kroniska förgiftnings-sjukdomar.									
42	Kronisk alkoholförg. <i>Alcoholismus chron.</i>	—	1	—	—	—	—	1	
43	Andra kroniska förgiftningsjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	
VII. Sinnessjukdomar.									
44	Sinnessjukdom	10	—	4	1	—	—	15	
VIII. Nervsystemets sjukdomar.									
45	Nervinflammation. <i>Neuritis. Polyneuritis</i>	33	—	4	—	—	—	37	
46	Nervsmärta. <i>Neuralgia</i>	1	7	—	—	3	3	14	
47	Perifer förlamning. <i>Paresis. Paralysis</i>	10	—	—	—	1	1	12	
48	Fallandesot. <i>Epilepsia</i>	2	—	1	—	1	2	6	
49	Nervsvaghet. <i>Neurasthenia</i>	48	4	4	1	3	3	63	
50	Ryggmärgsinflammation. <i>Myelitis</i>	—	1	—	—	—	—	1	
51	Hjärnhinneinflamm. <i>Meningitis cerebri.</i>	3	—	—	—	—	—	3	
52	Hjärnblödning. <i>Hæmorrhagia cerebri</i>	2	—	—	1	—	—	3	
53	Andra sjukdomar i nervsystemet	7	—	—	2	1	4	14	

1		2	3	4	5	6	7	8
N:r	Sjukdomar.	Garnisonssjukhuset i					Tillfälligt sjukhus (Örebro)	Summa sjukdomsfall
		Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Vishy		
IX. Ögonsjukdomar.								
54	Conjunctivitis catarrhalis	2	—	3	—	1	2	8

Nr	Sjukdomar	Garnisonssjukhuset i						Summa sjukdomsfall
		Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Vishy	Trilliljet sjukhus (Oreuro)	
83	Lungsäcksinflammation. <i>Pleuritis</i> .							
	a. Torr. <i>Pleuritis sicca sive fibrinosa</i>	31	4	2	—	6	2	45
	b. serös. <i>Pleuritis serosa</i>	34	6	8	6	1	2	57
	c. Varig. <i>Empyema pleuræ</i>	35	—	—	—	6	1	42
84	Andra sjukdomar i andningsorganen	2	3	1	—	—	1	7
XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar.								
85	Inflammation i mun och tunga. <i>Stomatitis</i> .							
	<i>Glossitis</i>	4	—	1	1	—	—	6
86	Inflammation i svalg och matstrupe. <i>Pharyngitis</i> .							
	<i>Oesophagitis</i>	51	—	2	—	—	—	53
87	Magkatarr. <i>Gastritis</i> .							
	a. Akut. <i>Gastritis acuta</i>	24	18	10	2	22	10	86
	b. Kronisk. <i>Gastritis chronica</i>	18	1	3	—	1	1	24
88	Funktion. magsäckssjukd. <i>Neurosis ventric.</i>	2	1	—	—	—	—	3
89	Magsår. <i>Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni</i>	—	1	13	1	—	3	18
90	Utvridning av magsäcken. Sänkning av magsäcken. <i>Dilatatio ventriculi. Gastroptosis</i>	—	—	—	—	—	—	—
91	Mag-tarmkatarr. <i>Gastro-enteritis</i>	6	1	5	—	10	17	39
92	Tarmkatarr. <i>Enteritis. Colitis</i> etc.							
	a. Akut. <i>Enteritis etc. acuta</i>	14	5	21	3	15	19	77
	b. Kronisk. <i>Enteritis etc. chronica</i>	11	1	—	—	—	—	12
93	Blindtarmsinflammation. <i>Appendicitis</i>	101	10	21	3	14	8	157
94	Tarmhinder. Tarmvred. <i>Ileus. Volvulus. Invaginatio</i>	30	—	1	—	—	—	31
95	Bräck. <i>Hernia</i> .							
	a. Rörligt. <i>Hernia mobilis</i>	79	7	25	5	1	5	122
	b. Inklämt. <i>Hernia incarcerata</i>	2	—	—	—	—	—	2
96	Förstopning. <i>Obstipatio</i>	1	1	—	—	—	2	4
97	Inflammation kring ändtarmen. Ändtarmsfistel. <i>Periproctitis. Fistula ani</i>	6	3	—	1	—	—	10
98	Ändtarmsspricka. Ändtarmskontraktur. <i>Fissura. Contractura ani</i>	3	—	—	—	—	—	3
99	Bukhinneinflammation. <i>Peritonitis</i>	—	—	2	—	—	—	2
100	Gulsot. <i>Icterus catarrhalis</i>	15	1	3	—	1	3	23
101	Gallsten. <i>Cholelithiasis</i>	2	—	—	—	—	—	2
102	Andra sjukdomar i matsmältningsorganen	16	—	—	—	1	3	20
XIV. Urin- och könsorganens sjukdomar.								
103	Njurinflammation. <i>Nephritis</i> .							
	a. Akut. <i>Nephritis acuta</i>	14	—	5	—	2	—	21
	b. Kronisk. <i>Nephritis chronica</i>	10	—	1	—	—	4	15
104	Njursten. <i>Lithiasis renalis</i>	6	—	—	—	—	—	6
105	Äggviteurin. <i>Albuminuria</i>	20	8	15	1	6	9	59
106	Katarr, inflammation i urinblåsan. <i>Cystitis</i>	1	2	2	—	1	1	7
107	Funktionel blåssjukdom. <i>Neurosis vesicæ urinariæ. Enuresis nocturna</i>	15	—	—	—	1	—	16
108	Blåskörtelsinflammation. <i>Prostatitis. Abscessus prostaticæ</i>	—	—	—	—	—	—	—

Nr	Sjukdomar	2	3	4	5	6	7	8
		Garnisonssjukhuset i					Tillfalligt sjukhus (Örebro)	Samma sjukdomsfall
		Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Visby		
109	Urinrörsförträngning. <i>Strictura urethrae</i> . .	5	—	—	2	1	—	8
110	Förträngning av förhuden. <i>Phimosis. Paraphimosis</i>	15	—	2	2	—	1	20
111	Testikelinflamm. <i>Epididymitis. Orchitis</i> . .	3	—	3	—	1	1	8
112	Vattenbräck. Pungsvullnad. <i>Hydrocele. Haematocoele. Pyocoele</i>	20	1	5	1	—	—	27
113	Pungåderbräck. <i>Varicocele</i>	38	3	13	—	2	1	57
114	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen . .	13	3	4	—	—	2	23
XV. Rörelseorganens och benvävnads sjukdomar.								
115	Muskelinflammation. Muskelreumatism.							
	a. Akut. <i>Myitis ac. Rheumat. muscul. ac.</i> . .	6	4	7	—	20	12	49
	b. Kronisk. <i>Myitis chr. Rheumat. muscul. chr.</i> . .	—	2	—	—	—	—	2
116	Inflammation i senskida. <i>Tendovaginitis</i> . .	1	1	3	1	10	6	22
117	Senknuta. <i>Ganglion</i>	3	—	—	—	—	—	3
118	Inflammation i slemhäls. <i>Bursitis. Hygroma</i> . .	12	—	2	1	—	1	16
119	Falsk ledställning. <i>Scoliosis. Genu valgum. Pes varus. Hallux valgus etc.</i>	27	—	1	1	—	1	30
120	Ledstyvhets. <i>Anchyllosis</i>	1	—	—	—	—	—	1
121	Inflammation i ledgång. <i>Synovitis. Arthrit. Arthralgia</i> . .	97	5	13	5	17	20	157
122	Kronisk ledgångsreum. <i>Rheumat. artic. chr.</i> . .	4	—	—	3	1	2	10
123	Ledmus. <i>Mus artic. Corpus mob. in artic.</i> . .	14	—	2	—	—	1	17
124	Ben- och benmärgsinflammation. <i>Osteitis. Osteomyelitis</i>	7	1	2	1	—	—	11
125	Benhinneinflammation. <i>Periostitis</i>	6	5	4	1	1	3	20
126	Fotödem. <i>Oedema pedis</i>	—	—	—	—	—	—	—
127	Marschsvulst. <i>Syndesmitis metatarsae</i>	2	1	—	—	20	24	47
128	Ansträngningsperiostit. <i>Periostitis tibiae ab exercitio</i>	2	—	—	—	1	2	5
129	Andra sjukd. i rörelseorg. och benvävnaden . .	20	—	1	1	2	7	31
XVI. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven.								
130	<i>Erythema multiforme et nodosum</i>	6	1	2	—	2	5	16
131	<i>Urticaria</i>	1	1	2	—	3	—	7
132	<i>Herpes zoster</i>	3	2	1	—	1	5	12
133	<i>Psoriasis</i>	29	5	2	—	—	2	38
134	<i>Eczema</i>	60	3	6	1	4	4	78
135	<i>Impetigo. Ecthyma</i>	13	1	3	—	—	—	17
136	<i>Favus</i>	—	—	—	—	—	—	—
137	<i>Herpes tonsurans. Syphilis</i>	—	2	—	—	—	—	2
138	Nagelträng. <i>Unguis incarnatus. Paronychia</i> . .	31	5	19	—	7	8	70
139	Bindvävsinflamm. Bultad. <i>Plegmone. Abscess.</i> . .	150	9	9	10	9	7	194
140	Böld. <i>Furunculus. Carbunculus</i>	49	13	7	1	16	28	114
141	Rötsår. <i>Ulcus</i>	26	1	—	—	1	—	28
142	Brand. <i>Gangraena</i>	—	—	—	—	—	—	—
143	Andra sjukdomar i huden eller bindväven . .	41	3	—	2	—	3	49

1		2	3	4	5	6	7	8
N:r	Sjukdomar	Garnisonssjukhuset i					Totalt sjukhus (Örebro)	Summa sjukdomsfall
		Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Visby		
XVII. Svulster.								
144	Svulst. <i>Tumor</i>	27	2	1	3	1	—	34
XVIII. Genom våld el. olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgifningar.								
145	Muskelbristning. Senbristn. Sensträckning . .	8	—	13	—	2	2	25
146	Ledvrickning	89	10	—	2	10	18	129
147	Luxation. a. Enkel	24	1	8	—	1	—	34
	b. Komplicerad	3	2	1	—	—	—	6
148	Benbrott. a. Enkelt	139	7	—	8	4	4	162
	b. Komplicerat	15	—	—	—	—	—	15
149	Stöt och krossning. Krossår	107	17	23	4	18	25	194
150	Sår av skarpt eller spetsigt vapen	25	6	8	1	6	4	50
151	Skottsår. a. Enkelt. Skottsår i mjukdelarna .	9	1	2	2	1	—	15
	b. Komplicerat. Skottfraktur	2	—	—	2	—	—	4
	c. Inträngande	2	—	—	—	—	—	2
152	Skoskav. Skavsår efter skidbindning e. d. .	2	2	—	—	10	4	18
153	Ridsår	—	—	—	—	—	—	—
154	Skada, orsakad av förbränning el. explosion.	—	—	—	—	—	—	—
	a. 1. gradens förbränning	1	1	—	—	3	1	6
	b. 2. gradens förbränning	2	1	—	—	—	—	3
	c. 3. gradens förbränning	—	—	—	—	—	—	—
155	Kylskada. a. 1. gradens förfrysning	—	—	3	—	—	1	4
	b. 2. gradens förfrysning	—	—	3	—	—	—	3
	c. 3. gradens förfrysning	—	—	—	—	—	—	—
156	Solstyng. Värmeslag	—	—	—	—	—	—	—
157	Akut förgiftning.	—	—	—	—	—	—	—
	a. Av alkohol	—	—	1	—	—	—	1
	b. Av narkotiska ämnen	—	—	—	—	—	—	—
	c. Av kolos eller lysgas	—	—	—	—	—	—	—
	d. Av metallsalter	—	—	—	—	—	—	—
	e. Av syror eller alkalier	—	—	—	—	—	—	—
	f. Av födoämnen	—	—	—	—	—	—	—
	g. Av andra gifter	—	—	—	—	—	—	—
158	Andra skador	6	—	4	3	—	4	17
159	Själv-mord. Själv-mordsförsök	4	—	2	—	—	—	6
160	Sjukdom av obestämd art	—	—	—	—	—	—	—
161	Observationspat., simulanter, konvalescenter .	330	28	180	1	48	76	663

Tab. 16. Å garnisonssjukhuset i Stockholm operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* patienter år 1921.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr. rad	död
I.					
Vulnus sclopet. cranii perf. cerebri (conamen suicid.)	1	Sår revision	—	—	1
Abscess. cerebri	1	Anthrotomi + punktion av cerebrum.	—	—	1
Fract. compl. oss. zygomat.	1	Reposition + suturer	1	—	—
Lipo-angioma cavernos. region. temp.	2	Exstirpation	2	—	—
Fibroma region. retroauric.	1	Exstirpation	1	—	—
Progeni	1	Op. enl. Aleman	1	—	—
II.					
Strabism. converg.	1	Strabism op.	1	—	—
» diverg.	3	» »	3	—	—
Corp. alien. in irid. oculi	1	Magnetextraction	1	—	—
» » conjunct. bulbi	2	Extraction	2	—	—
Iridocyclit. subac. + Ablatio retinae	1	Enucleation	1	—	—
Dachryocystit. catarrh.	1	Revision enl. Toti	1	—	—
» » chron.	3	Op. enl. West	3	—	—
Chalazion	1	Exstirpation	1	—	—
Chataract. senil.	1	Komb. starretract.	1	—	—
» »	1	Discission	1	—	—
Tumor conjunct.	1	Excision	1	—	—
Atresia sacci lacrymal. et dacryocyst. cat. amb.	2	Op. enl. Toti + silbensutrymning	2	—	—
III.					
Otitis extern.	6	Incision	6	—	—
Othämatom	1	» + excochleation	1	—	—
Otitis med. ac.	57	Paracentes	57	—	—
Mastoiditis ac.	55	Anthrotomia	55	—	—
Otitis med. ac. supp. + paresis n. facialis	1	Radikaloperation	1	—	—
Otitis med. ac. supp. c. mastoidit. et labyrinth. sero-p.	1	Radikalop. + labyrinthutrymning enl. Hinsberg	1	—	—
Otitis med. ac. supp. c. mastoidit. et meningit. sero-purulent.	2	Radikalop. + meningealdrainage	1	—	1
Otitis med. chron. c. fist. labyrinth.	1	Radikalop. enl. Zaufal	—	—	1
Otitis med. chron. c. labyrinth. diff. supp.	1	Op. enl. Neumann	1	—	—
Otitis med. chron. c. polyp.	1	Evulsio polyp.	1	—	—
Thrombos. sin. sigmoid.	1	Avtamp. av sinus + underbindning av v. jugular	1	—	—
Mastoidit. ac.	7	Revision + sekundär suturer	7	—	—
» »	4	Plastik	4	—	—
Otoscleros	2	Lumbal punktion	—	2	—
Suspicio meningit.	10	» »	10	—	—

¹ Samma patient som föreg. — ² En patient.

1	2	3	4		
			Pat. utskriven		
Sjukdom	An- tal fall	Operation	fisk el. förbättr.	oförbät- rad	död
IV.					
Sphenoiditis	4	Sphenotomi	4	—	—
Sinnsittis frontal.	4	Resect. part. conch. med.	4	—	—
„ „	3	Endonasal trepanation	3	—	—
„ maxillar.	27	„ „	27	—	—
„ „	57	Punktion	57	—	—
Ethmoiditis	24	Ethmoidektomia	24	—	—
Rhinitis hypertroph.	72	Chonchotomi	72	—	—
Deviatio septi nasi	46	Submucös septum resection	46	—	—
Polypi cavi nasi	3	Evulsion	3	—	—
Fract. oss. nasal.	1	Reposition	1	—	—
Synæchia cavi nasi	1	Synecholysis	1	—	—
Nasus sellar.	2	Transplantation av tibiaspång till näsryggen	2	—	—
Deviatio nasi externa	1	Percutan osteotomi + chondrotomi av sept + reposition	1	—	—
Epistaxis	2	Kromsyrebränning	2	—	—
Hämatoma infect. sept. nasi	1	Incision	1	—	—
V.					
Peritonsillit. ac.	58	Incision	58	—	—
Tbc. glottidis	1	Epiglottidotomi	1	—	—
„ laryngis	1	Endolaryngeal. excision	1	—	—
„ „	1	Alcohol injection	1	—	—
Tonsillitis chron.	101	Tonsillektomi	101	—	—
Vegetationes adenoid.	23	Abrasio	23	—	—
Angina Ludovici	3	Incision + Drainage	2	—	1
Periostitis alveolar. supp.	21	Incision	21	—	—
Periodontit. chron. granulosa c. fistul.	1	Rotspets resection	1	—	—
Cysta dentis maxill.	1	Excision	1	—	—
Adamantinoma mandib.	1	Utmejsling	1	—	—
Fibroma buccæ	1	Extirpation	1	—	—
Sialolithiasis + sialoadenit. supp.	2	Incision + extraction	2	—	—
VI.					
Actinomyces colli	1	Incisioner	1	—	—
Lymphomata tbc. supp. colli	7	Incision	7	—	—
Lymphomata tbc. colli	3	Extirpation	3	—	—
VII.					
Struma colloides	1	Strumektomi	1	—	—
„ Basedow.	1	Resectio lobi dxt et isthmi	1	—	—
VIII.					
Suspicio corporis alien. trach.	1	Bronchoscope	1	—	—
Pleuritis exsud.	3	Punktion	3	—	—
Empyema ac. pleuræ	23	Thoracotomi + revbensresection	18	—	5
Empyema ac. pleuræ c. abscess. sub- cutan.	1	Incision + thoracotomi + revbens- resection	—	—	1
Bronchiectasia	1	Thoracoplastik	—	—	1
XI.					
Cholecystitis	1	Cholecystektomi	1	—	—

1 Därav 3 kvarliggande.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättrad	död
XIV.					
Ulcus ventriculi	1	G. E. retrocolic. post.	1	—	—
» duodeni	1	Resectio ventriculi + G. E. retrocol. p.	1	—	—
Cancer oesophagi	1	Gastrostomi enl. Witzel	1	—	—
» ventriculi suspect.	1	Laparotomia explorat.	1	—	—
XV.					
Peritonitis tbc.	1	Laparotomia explor.	—	—	1
Ileus chron.	1	Laparotomi + lösning av adherenser	1	—	—
Vulnus sclopet. perfor. abdominis (Con. suicidii)	1	Gastroraphi + Hepatoraphi . . .	—	—	1
Vulnus sclopet. perfor. abdominis (Con. suicidii)	1	Laparotomi + framlägg. av tarm	—	—	1
Vulnus sclopet. abdominis (träplugg)	1	Laparotomi + Resectio intestini .	—	—	1
XVI.					
Appendicitis ac.	45	Appendektomi	45	—	—
Appendicitis ac. c. abscess.	11	Appendektomi + Drainage	¹ 11	—	—
Appendicitis ac. c. peritonit. liber.	3	»	¹ 2	—	1
Appendicitis ac. recidiv.	22	Appendektomi	22	—	—
Appendicitis chron.	4	»	¹ 4	—	—
Frisk appendix	1	» (en passant)	1	—	—
XVII.					
Hernia inguinal.	53	Radikalop. enl. Bassini-Schultén .	53	—	—
»	1	» Girard	1	—	—
» congenit.	18	» Bassini-Schultén .	18	—	—
» recidiv.	2	»	2	—	—
» incarcerat	2	»	2	—	—
» in cicatrice post laparatom.	3	Radikaloperation	3	—	—
» epigastrica	1	»	1	—	—
» intraperitonæalis incarcerat.	1	Laparotomi + herniotomi	1	—	—
» cruralis	1	Radikalop. enl. Fabricius	1	—	—
XVIII.					
Tumores hæmorrhoidal.	12	Exstirpation + dilatation forcée .	12	—	—
» c. thrombos.	6	Incision + excochleation	6	—	—
Abscess. ad anum	3	Incision	3	—	—
» c. fistula	1	Radikalop.	1	—	—
Fissura ani	2	Dilatation forcée	2	—	—
Fistula ad anum	5	» + spaltning av fisteln	5	—	—
Prolaps. ani	1	Dilatation forcée	1	—	—
Cancer recti	1	Resectio recto-sigmoid (komb. metod)	² 1	—	—
XX.					
Nephrolithiasis	1	Nephrolithotomi	1	—	—
XXI.					
Lithiasis vesicæ urinaria.	1	Epicystotomi + extraction	—	—	1
Ruptura uretræ c. fract. pelvis	1	Uretroraphia	1	—	—

¹ Därav 1 kvarliggande. — ² Kvarliggande.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättrad	död
Contractura dig. man.	1	Exartikulation	1	—	—
Osteomyelit. chron. dig. ped.	1	„	1	—	—
Arthritis deform. dig. ped.	2	Arthrotomi + plastik	2	—	—
Vulnus sclopet. perfor. cruris	1	Muskelsuturer	1	—	—
Ruptura tendinis m. tricipitis	1	Sensuturer	1	—	—
„ „ flexor. dig. III	1	„	1	—	—
Contract. dig. man.	1	Osteotomi + tenotomi	1	—	—
Chondroma phalang	1	Exstirpation + osteotomi	1	—	—
Hallux valg.	7	Schede-op.	7	—	—
„ „ „	1	„ + tenotomi	1	—	—
Dig. malleus ped.	7	Exartikulation	7	—	—
„ „ „	1	Plastisk op.	1	—	—
Abscisio tendinis	3	Sensuturer	3	—	—
Exostosis	6	Avmejsling	6	—	—
Unguis incarnat. ped.	20	Radikalop. enl. König	20	—	—
„ „ „	4	Evulsio unguis	4	—	—
Laceratio phalang.	1	Osteotomi + suturer	1	—	—
Fractura claviculae c. dislocatione	1	Reposition + osteosyntes	1	—	—
„ complic. phal.	2	Exartikulation av phalanger	2	—	—
„ diaphys. radii et ulnae	1	Reposition + gips	1	—	—
„ oss. navicularis non sanata	1	Arthrotomi + excision av benstycke	1	—	—
„ tibiae et fibulae c. dislocat.	2	Reposition + gips	2	—	—
„ patellae	1	Osteosyntes	1	—	—
„ capitul. tali c. dislocat.	1	Plastisk op. + gips	1	—	—
Luxatio humeri	4	Reposition	4	—	—
„ post. antibrachii	2	„	2	—	—
„ complic. dig.	1	„ + suturer	1	—	—
„ patellae	1	Kapselrynkning	1	—	—
Amputatio traumat. dig.	4	Revision + suturer	—	—	—
Pes equin-aquisit.	2	Tenoplastik enl. Bayer	2	—	—
„ plan.-valg. contract.	4	Redressement forcée + gips	4	—	—
Luxatio gen. + fract. condyl. lat. femoris	1	Arthrotomi + reposition	1	—	—
Ruptura menisc. med. gen.	11	Arthrotomi + meniscectomi	11	—	—
„ „ lateral. gen.	1	„	1	—	—
Corp. mob. gen. (Torquatio plicae alar. med.)	1	„ + excision	1	—	—
Corp. mob. gen. suspect.	3	Arthrotomia explorat.	3	—	—
Ruptura menisc. med. gen. suspect.	2	„	2	—	—
Corpus liberum artic.	3	Arthrotomi + extraction	3	—	—
Ulcus i amputationsstump	1	Reamputatio	1	—	—
XXVIII.					
Vulnus	17	Suturer	17	—	—
„ „	10	Revision + suturer	10	—	—
„ infect.	7	Incision	7	—	—
„ sclopet.	4	Revision	4	—	—
Phlegmone	22	Incision	22	—	—
Abscessus	39	„	39	—	—
Carbunculus	7	„	7	—	—
Furunculus	24	„	24	—	—
Keloid	1	Excision	1	—	—
Atheroma	20	Exstirpation	20	—	—
„ infect.	12	Incision + utskrapning	12	—	—
Nævus	1	Exstirpation	1	—	—
Verrucae	11	Excochleation	11	—	—

¹ Därav 1 kvarliggande. — ² En patient. — ³ Därav 3 kvarliggande — ⁴ Därav 1 d.o.

Sjukdom	An- tal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr. död	död
Corp. alien.	6	Incision + extraction	6	—	—
'	1	Profincision	1	—	—
Cicatrix	6	Excision	6	—	—
Abscess. subcut. tbc.	1	Incision + excochleation	1	—	—
Fract. comminut. colli humeri sin. c. compression. et dislocat. . . .	1	Reponering + sträck	1	—	—
Summa	1497		1476	3	18

Tab. 17. Å garnisonssjukhuset vid Karlsborg operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* patienter år 1921.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr. död	död
III.					
Mastoidit. ac.	1	Antrotomi	1	—	—
V.					
Angina phlegmon.	7	Incision	7	—	—
Hypertrophia tonsill.	1	Tonsillotomi	1	—	—

¹ Kvarligger. — ² Därav 15 kvarliggande.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättrad	död
XXVII.					
Deformerad tå	1	Exarticulation	1	—	—
Synovitis genu	1	Ledpunktion	1	—	—
Unguis incarnat.	3	Radikalop.	3	—	—
Varices crur. et anticur.	4	Underbindning + excisioner	4	—	—
„ „ „	1	Excisioner	1	—	—
Luxatio humeri.	1	Reposition enl. Kocher	1	—	—
Kompl. luxation i fingerled	1	Reposition	1	—	—
Hæmarthrosis genu	2	Ledpunktion + spolning	2	—	—
Vuln. sclopetar. (skuldertrakten)	1	Extraktion av metallsplittra	1	—	—
XXVIII.					
Suturering	3	Vulnus iucis.	3	—	—
Furunculus	4	Incision	4	—	—
Carbunculus	1	Utbränning med Paquelin	1	—	—
Phlegmone, abscessus	6	Incision	6	—	—
Atheroma	2	Extirpation	2	—	—
Summa	61		61	—	—

 Tab. 18. Å garnisonssjukhuset i Boden operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* patienter år 1921.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättrad	död
I.					
Meningitis ex otit. + abscessus cerebelli	1	Lumbalpunktion	—	—	1
Meningitis cerebrospinalis	1	„	1	—	—
II.					
Chalazion	6	Extirpation	6	—	—
Ulcus serpens corneæ	1	Thermocauter	1	—	—
Corpus alien. corneæ	2	Extraction	2	—	—
III.					
Otit. med. ac. supp.	6	Paracentes	6	—	—
Otit. med. ac. c. mastoid.	13	Antrotomia	2	—	—
Mastoiditis ac.	2	„	2	—	—
IV.					
Crista septi nasi	1	Excision	1	—	—
Deviatio septi nasi	2	Submucos septum-resection	2	—	—

1 Därav 1 kvarliggande.

Sjukdom	An- tal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk o. förbättr.	oförbättr. död	död
Polypi cavi nasi	3	Evulsio	3	—	—
Corpus alien. cavi nasi	1	Extractio	1	—	—
Hypertrophia conchæ	1	Conchotomia	1	—	—
Epistaxis	1	Åtsning med kromsyra	1	—	—
V.					
Hypertrophia tonsillæ	23	Tonsillotomia	23	—	—
Angina phlegmonos.	21	Incision	21	—	—
Croup (difteri)	2	Thraceotomia	2	—	—
Corpus alien. laryng. post selopetar	1	„ + extraction	1	—	—
Abscessus retropharyng.	3	Incision	3	—	—
Vegetationes adenoid.	1	Abrasio	1	—	—
Glossitis ac.	1	Incision	1	—	—
Periostitis alveolaris	4	Incisio + extraction av tandrötter	4	—	—
Tandfistel	1	Extraction av tandrötter + skrap- ning	1	—	—
Epulis	1	Exstirpatio	1	—	—
VI.					
Lymphaoma tbc colli	2	Exstirpatio	2	—	—
„ „ inguin.	1	„	1	—	—
VII.					
Pleuritis exsudat.	13	Thoracocentes	11	—	—
Empyema pleuræ	4	Thoracotomia + Resectio costæ . .	3	—	1
Abscessus pulm.	1	Resectio costæ + thoracotomia + drainage	1	—	—
Hæmatoma pleuræ	2	Thoracocentes	2	—	—
IX.					
Mastitis supp. ac.	1	Incisio	1	—	—
XIV.					
Metrorrhagia	1	Abrasio	1	—	—
Abortus	8	„	8	—	—
Placenta prævia	1	Tångextraction	1	—	—
XVI.					
Appendicitis ac.	12	Appendectomy	11	—	—
Appendicitis subac. c. abscessus + ileus	1	Laparotomia + Appendect. + lös- ning och tömning av tarmen . .	1	—	—
Appendicitis ac. gangræn.	9	Appendectomy + drainage	8	—	—
„ catarrh.	7	„	7	—	—
„ ac. gang. + peritonit. diffus. + ileus	1	„ + drainage	—	—	1
„ subac. c. abscess.	1	Incision av abscessen + drainage .	—	—	—
Ileus post appendectomiam	1	Witzels fistel	1	—	—

¹ Därav 2 kvarliggande. — ² Därav 1 kvarligg. — ³ Kvarligger.

1	2	3	4		
Sjukdom	An- tal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbät- rad	död
XVII.					
Hernia inguinal. mob.	21	Radikalop. enl. Bassini-Schultén .	21	—	—
" " cong.	5	" " " " " "	5	—	—
" " mob. recid.	12	Radikaloperation	1	—	—
" crural. incarc. + gang. intest.	1	Radikalop. + tarmresektion . . .	—	—	1
XVIII.					
Tumor. hæmorrhoidales	4	Dilatation forcée + Extirpatio . .	4	—	—
Abscessus ad. anum	2	Incision + drainage	2	—	—
Atresia ani	1	Neddragning av rectum	1	—	—
XXIII.					
Phimosis	2	Schloffers operat.	2	—	—
Condylomata accuminat	2	Abrasio	2	—	—
XXIV.					
Ectopia testis	1	Nedtagning	1	—	—
Epididymitis tbc.	1	Ablatio epididymis	1	—	—
Varicocele testis	11	Extirpatio enl. Nilsson	11	—	—
Hydrocele testis	5	Punktion	5	—	—
Spermatocele funiculi	2	" " " " " "	2	—	—
XXVII.					
Lymphadenitis ac. supp.	11	Incision + drainage	11	—	—
Lymphangitis ac. supp.	4	" " " " " "	3	—	—
Tendovaginitis ac. supp.	7	" " " " " "	7	—	—
Panaritium	8	Incisio	8	—	—
Hæmartrosis genu.	3	Punktion + spolning.	3	—	—
Bursitis præpatellaris	4	" " " " " "	4	—	—
Synovitis genu.	6	Punktion	6	—	—
Varices crur. et. anticrur.	11	Extirpatio + hög underbindning .	11	—	—
Varices anticruris	5	Extirpatio	5	—	—
Laceratio halluc.	1	Amputatio	1	—	—
Fistula region. lumbal.	1	Skrapning + drainage	1	—	—
Abscisio musc. + tend.	1	Muskel och sensatur	1	—	—
Pseudarthros. phalang 1. poll. dxt.	1	Osteosyntesis + sutur	1	—	—
Corpus alien. ped.	1	Incisio + extractio	1	—	—
" " man.	3	" " " " " "	3	—	—
Arthritis septic. carpi	1	Arthrotomi	1	—	—
Deformerad lilltå	1	Exarticulatio	1	—	—
Polydactylia	1	" " " " " "	1	—	—
Hæmatoma anticrur.	1	Incision + drainage	1	—	—
Amputatio dig.	2	Amputatio	2	—	—
Ung. incarnat. ped.	21	Radikalop. enl. König	20	—	—
Congelatio halluc. dxt.	1	Amputatio	—	—	—
Congelatio dig. II—V m. dxt.	1	" " " " " "	—	—	—
Luxatio humeri	6	Reposition under narkos	6	—	—
" " man. + fractura proc. sty- " " loid. ulnæ	1	Reposition + spjälfbd.	1	—	—

1 Kvarliggande. — 2 1 kvarligger.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven			
			frisk el. förbättr.	oförbättr. rad	död	
Fractura complic. cranii	1	Sutur	1	—	—	
» femoris	4	Reposition + sträckfbd.	4	—	—	
» tibiæ et. fibul.	6	Reposition + gipsfbd	6	—	—	
» tibiæ	4	»	4	—	—	
» complic. fib.	1	»	1	—	—	
» humeri	3	»	3	—	—	
» coll. anat. humeri	2	Fixationsfbd.	2	—	—	
» radii	4	Reposition + gipsfbd	4	—	—	
» radii et ulnæ	4	»	4	—	—	
» olecrani	1	»	1	—	—	
» pollicis	1	Spjålfbd.	2	—	—	
Fractura dig. III phalang. man. sin.	1	»	1	—	—	
» claviculæ	2	Fixationsfbd.	2	—	—	
Ruptura musc. antibr. dxt.	1	Muskelsutur	1	—	—	
XXVIII.						
Abscessus	22	Incisio + drainage	22	—	—	
Phlegmone	6	»	6	—	—	
Furunculus	19	»	8	—	—	
Carbunculus	2	Incisio + drainage	2	—	—	
Vulnus	41	Suturer	41	—	—	
» sclopet. oss. front.	1	Revisio + suturer	1	—	—	
» sclopet halluc.	1	»	1	—	—	
» cont. halluc.	1	» + Sequestrotomi	1	—	—	
» infect.	2	Incision	2	—	—	
Ulcus anticururis	1	Abrasio	1	—	—	
Fibroma	1	Exstirpatio	1	—	—	
Atheroma	2	»	2	—	—	
Verrucæ	2	»	2	—	—	
Ganglion	2	»	2	—	—	
Clavus	1	Excisio	1	—	—	
Summa			448	432	—	4

¹ Därav 1 kvarligg. — ² Därav 12 kvarliggande.

Tab. 19. Uppgift från militärsjukhuset i Skövde för år 1921 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* patienter.

1 Sjukdom	2 Antal fall	3 Operation	4 Pat. utskrivna		
			frisk el. förskr.	oförskr. rad	död
I.					
Vulnus sclopetar. cranii	1	Trepanation + avlägsnande av projektil.	1	—	—
II.					
Cataracta secund.	1	Discission	1	—	—
Corpus alien. bulb. c. iridocycl.	1	Enucleatio bulbi.	1	—	—
Staphyloma corn. rupt.	1	Evisceratio bulbi.	1	—	—
III.					
Otit. med. supp. c. mastoid.	1	Uppmejsling + anthrotomi	1	—	—
VI.					
Lymfadenitis supp. colli.	3	Incision	3	—	—
VIII.					
Pleuritis exsudat.	14	Thoracocenthes	12	—	2
Empyema pleuræ	4	Refbensresektion + thoracotomi.	2	—	2
XVI.					
Appendicit. gangr. c. peritonit. diffusa	1	Appendectomi + uttorkning.	1	—	—
Appendicit. gangr. c. perit. circumscr.	2	Appendectomi + dränage	2	—	—
XVII.					
Hernia inguinal. lib.	5	Radikaloperation	5	—	—
Hernia in cicatric.	1	Radikaloperation	1	—	—
XVIII.					
Periproctit. supp.	1	Dilatation forcée + incision	1	—	—
XXIII.					
Phimosis	2	Dorsalklyvning	2	—	—
XXIV.					
Tuberculos. epididym.	1	Ablatio—testis	1	—	—
Hydrocele testis	1	Radikalop. enl. Winkelmann	1	—	—
XXV.					
Endometrit. hæmorrh.	2	Abrasio mucos. uteri.	2	—	—
Myoma (intrauterin.).	1	Enucleatio per. cervic.	1	—	—
XXVII.					
Exostos. pedis	1	Bortmejsling	1	—	—
Abcisio tendin.	1	Sensatur	1	—	—
Vuln. sclopet. ped.	1	Incision + avlägsnande av projektilen	1	—	—
Hæmarthrosis gen.	2	Punktion	2	—	—
Gonitis exsud.	2	Punktion	2	—	—

Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr. rad	död
Bursitis	1	Exstirpation	1	—	—
Osteitis supp.	1	Sequestrotomi	1	—	—
Tendovaginitis supp.	1	Incision	1	—	—
Lymfadenitis supp.	3	Incision	3	—	—
Osteosarcoma femor.	1	Profexcision	1	—	—
Varices anticr.	20	Underbindning + excision	20	—	—
XXVIII.					
Abscess. phlegmon.	13	Incision och dränage	11	—	2
Atherom	2	Exstirpation	2	—	—
Summa	92		86	—	6

Tab. 20. Rapport över å garnisonssjukhuset å Visborgs slätt operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* patienter år 1921.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr. död	död
I.					
Meningismus	2	Lumbalpunktion	2	—	—
V.					
Angina phlegmonosa c. oedema laryngis	1	Incision, tracheotomi	—	—	1
Fractura mandibul. compl.	1	Reposition, suturer	1	—	—
VIII.					
Empyema pleura	1	Thoracotomi + revbensresektion	—	—	—
XVII.					
Hernia inguinalis	1	Radikalop. enl. Bassini	1	—	—
XVIII.					
Abscessus ad anum	3	Incision	3	—	—
XXVII.					
Lymphadenitis ac. supp.	1	Incision	—	—	—
Digitus malleus pedis	1	Exartikulation	1	—	—
Unguis incarnat. ped.	11	Radikalop. enl. König	11	—	—
Fractura fibulae	1	Reposition + gips	1	—	—
Fractura oss. metatars.	2	Gips	2	—	—
Abscessus	4	Incision	4	—	—
Summa	29		26	—	1

¹ Kvarligger. — ² Därav 2 kvarligg.

Tab. 21. Å militärsjukhuset i Örebro operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer år 1921.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr. död	död
V.					
Angina phlegmonosa	2	Incisio	2	—	—
Hypertrophia tonsill.	1	Tonsillotomi	1	—	—
Hämorrhagia pharyngis	1	Suturer	1	—	—
VII.					
Pleuritis exsud. (Empyema)	1	Thoracocentes	—	1	—
XVII.					
Abscessus ad anum	1	Incisio	1	—	—
XXIII.					
Phimosis	1	Dorsalklyvning	1	—	—
XXIV.					
Hydrocele testis	1	Punctio	1	—	—
XXVII.					
Panaritium	1	Incisio	1	—	—
Unguis incarnat. ped.	5	Op. enl. König	5	—	—
Fractura radii	1	Repositio + skena	1	—	—
" fibulæ	1	" + gips	1	—	—
Fissura oss. metatars.	1	Gips	1	—	—
Synovitis genu	1	" 	1	—	—
Bursitis olecrani	1	Punctio	1	—	—
Corpus liberum	1	Incisio + Extractio	1	—	—
XXVIII.					
Furunculus	2	Incisio	2	—	—
Abscessus	4	" 	4	—	—
Atheroma	3	Extirpatio	3	—	—
Atheroma infect.	2	Incisio	2	—	—
Bubo inguin.	1	" 	1	—	—
Summa	32	Summa	31	1	—

Tab. 22. Tabla över trupp-

1	2	3	4	5	6	7
D e b e t						
	Reserva- tion från år 1920 kronor	1921 års anslag kronor	Uppbörd kronor	Extra anvis- ningar kronor	Summa kronor	Brist till år 1922 kronor
I. arméfördelningen.						
1 Karlskrona grenadjärregementet	—	379·82	500·00	1 103·30	1 983·12	668·64 1
2 Kronobergs regemente	—	322·09	52·86	730·81	1 105·76	665·19 2
3 Hallands regemente	—	442·83	—	534·03	976·86	774·25 3
4 Norra skånska infanteriregementet	37·52	337·47	30·00	—	404·99	353·98 4
5 Södra skånska infanteriregementet	—	319·92	57·51	566·35	943·78	1 345·51 5
6 Skånska husarregementet	—	5 793·93	329·55	11 361·58	17 485·06	1 167·75 6
7 Skånska h:regts avd. i Landskrona	—	3 343·50	116·80	3 146·50	6 606·80	— 7
8 Skånska dragonregementet	33·23	9 282·36	517·40	3 402·08	13 235·07	— 8
9 Kronprinsens Husarregemente	—	5 518·23	5 575·35	7 617·23	18 710·81	2 355·09 9
10 Wendes artilleriregemente	1 231·10	6 195·29	537·35	109·39	8 073·13	2 121·44 10
11 Skånska trängkåren	—	696·50	—	1 403·21	2 099·71	403·71 11
II. arméfördelningen.						
12 Första livgrenadjärregementet	—	233·52	—	466·77	700·29	510·68 12
13 Andra livgrenadjärregementet	—	342·23	—	506·69	848·92	773·47 13
14 Jönköpings regemente	—	—	—	—	—	— 14
15 Kalmar regemente	613·57	236·89	—	—	850·46	434·85 15
16 Smålands husarregemente	—	7 242·24	2 555·59	3 094·49	12 892·32	1 930·73 16
17 Smålands artilleriregemente	—	5 329·93	935·48	4 986·00	11 251·41	6 303·20 17
18 Östgöta trängkår	—	766·47	233·05	306·91	1 306·43	579·16 18
III. arméfördelningen.						
19 Västgöta regemente	—	353·54	262·60	767·71	1 383·85	686·80 19
20 Skaraborgs regemente	—	507·74	—	810·16	1 317·90	988·57 20
21 Älvsborgs regemente	—	405·62	—	1 052·63	1 458·25	780·81 21
22 Bohusläns regemente	—	355·46	—	810·98	1 166·44	461·24 22
23 Livregementets husarer	—	5 719·65	3 671·09	5 095·07	14 485·81	8 537·01 23
24 Göta artilleriregemente	—	4 869·97	351·61	4 124·88	9 345·56	6 899·57 24
25 Karlsborgs artillerikår	—	650·99	—	159·15	810·14	450·01 25
26 Göta ingenjörkår	—	1 270·91	19·70	2 160·94	3 451·55	3 220·21 26
27 Göta trängkår	—	1 278·96	22·35	1 886·02	3 187·33	— 27
IV. arméfördelningen.						
28 Svea livgarde	—	433·55	109·00	1 796·70	2 339·25	1 393·74 28
29 Göta livgarde	—	271·91	114·47	705·33	1 091·91	1 722·37 29
30 Livregementets grenadjärer	—	435·18	13·55	1 111·37	1 560·10	435·64 30
31 Södermanlands regemente	—	337·67	—	400·88	738·55	656·09 31
32 Vaxholms grenadjärregemente	—	342·42	—	1 256·59	1 599·01	405·19 32

veterinärvårdsanslaget 1921.

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
K r e d i t					Kostnad pr häst och dag i öre										
	Brist från år 1920 kronor	Utgifter kronor	Summa kronor	Reservat-ion till år 1922 kronor	Antal häst-tjänst-görings-dagar	Naturvärden	Material för skoning	Medikamenter	Förbruknings-materiel	Nyanskaffning	Underhåll	Transport-kostnader	Diverse	Utgifter för epizooter	Summa kostnad
1	1 103·30	1 548·46	2 651·76	—	12 758	0·61	9·37	1·48	0·52	0·15	—	0·01	—	—	12·14
2	730·81	1 040·14	1 770·95	—	12 809	1·17	5·54	0·78	0·24	0·23	—	0·16	—	—	8·12
3	414·61	1 336·50	1 751·11	—	15 406	1·13	6·61	0·55	0·37	—	—	0·02	—	—	8·68
4	—	758·97	758·97	—	12 760	—	4·54	0·26	0·41	—	—	0·74	—	—	5·95
5	266·35	2 022·94	2 289·29	—	13 141	0·60	9·03	5·41	0·15	0·05	—	0·15	—	—	15·39
6	10 236·34	8 416·47	18 652·81	—	204 472	0·43	2·07	0·64	0·63	0·19	0·14	0·01	—	—	4·11
7	1 911·86	3 928·41	5 840·27	766·53	116 712	0·22	1·79	0·51	0·16	0·25	0·40	0·04	—	—	3·37
8	—	8 789·46	8 789·46	4 495·61	391 257	0·51	0·22	0·22	0·85	0·20	0·22	0·01	—	—	2·23
9	7 617·23	13 448·67	21 065·90	—	201 667	0·53	2·15	0·15	0·81	0·25	0·09	0·19	0·05	—	4·22
10	—	10 194·57	10 194·57	—	206 656	0·65	1·55	0·73	1·53	0·33	0·13	0·01	—	—	4·93
11	1 403·21	1 100·21	2 503·42	—	24 139	0·31	2·32	1·09	0·44	0·25	—	0·14	—	—	4·65
12	466·77	744·20	1 210·97	—	9 813	0·77	6·13	0·52	0·14	0·01	—	0·02	—	—	7·59
13	506·69	1 115·70	1 622·39	—	11 838	2·01	6·08	0·92	0·22	—	—	0·19	—	—	9·42
14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	—	1 065·31	1 065·31	—	7 798	6·78	5·54	0·21	1·39	—	—	—	—	—	13·92
16	1 396·97	13 426·08	14 823·05	—	237 660	0·33	3·22	0·53	0·44	0·18	0·19	0·01	0·03	—	4·93
17	3 799·79	13 754·77	17 554·56	—	198 358	0·35	4·90	0·41	1·14	0·08	0·08	0·01	0·01	—	6·98
18	306·91	1 578·68	1 885·59	—	29 971	0·65	3·35	0·74	0·27	0·06	0·09	0·11	—	—	5·27
19	767·71	1 302·94	2 070·65	—	9 631	0·40	11·45	1·40	0·11	0·08	—	0·02	0·12	—	13·53
20	810·16	1 496·31	2 306·47	—	15 089	1·10	5·96	2·68	0·14	0·01	—	0·02	—	—	9·91
21	1 052·63	1 186·48	2 239·11	—	2 546	10·19	34·96	0·32	1·05	—	—	0·07	—	—	46·69
22	810·98	816·70	1 627·68	—	11 361	—	6·63	0·56	—	—	—	—	—	—	7·19
23	5 095·07	17 927·75	23 022·82	—	200 479	0·97	3·87	1·35	1·07	0·29	0·13	0·06	0·02	0·05	7·80
24	4 124·88	12 130·25	16 245·13	—	159 849	1·30	2·97	1·58	1·04	0·40	0·15	0·06	0·08	—	7·68
25	95·59	1 164·56	1 260·15	—	23 638	0·54	2·39	1·67	0·11	0·07	0·15	—	—	—	4·93
26	2 160·94	4 510·82	6 671·76	—	45 257	1·01	7·04	1·11	0·14	0·17	0·10	0·15	0·24	—	9·96
27	1 421·04	1 738·17	3 159·21	28·12	38 098	1·01	0·97	1·81	0·52	0·07	0·06	0·11	0·01	—	4·56
28	1 796·70	1 936·29	3 732·99	—	14 679	1·28	7·87	2·93	0·28	0·18	0·01	0·64	—	—	13·19
29	705·53	2 108·75	2 814·28	—	9 200	4·99	13·87	2·33	0·09	—	—	—	1·63	—	22·91
30	1 111·37	884·87	1 996·24	—	15 090	0·22	3·81	0·59	0·52	—	—	—	—	0·72	5·86
31	400·88	993·76	1 394·64	—	12 152	—	6·78	0·54	0·75	—	—	0·10	—	—	8·17
32	1 256·59	747·61	2 004·20	—	12 729	0·60	1·52	2·46	0·50	0·28	0·05	0·46	—	—	5·87

1	2	3	4	5	6	7
D e b e t						
	Reserva- tion från år 1920 kronor	1921 års anslag kronor	Uppbörd kronor	Extra anvis- ningar kronor	Summa kronor	Brist till år 1922 kronor
1 Livgardet till häst	—	5 834.29	2 180.66	9 140.44	17 155.89	12 143.76
2 Svea artilleriregemente	—	5 261.08	1 020.00	7 072.92	13 854.00	14 359.05
3 Positionsartilleriregementet	—	2 213.82	635.40	7 110.69	9 959.61	7 949.70
4 Svea ingenjörkår	—	956.32	103.75	4 182.33	5 242.40	4 480.69
5 Fälttelegrafkåren	—	692.71	838.05	3 651.65	5 182.41	2 872.61
6 Svea trängkår	—	791.70	109.75	1 265.91	2 167.36	—
7 Krigsskolan	—	163.14	—	—	163.14	—
8 Infanteriskjutskolan	—	56.07	—	284.86	340.93	419.34
V. arméfördelningen.						
9 Upplands infanteriregemente	300.98	320.86	—	25.00	646.84	—
10 Dalregementet	—	411.06	—	1 367.22	1 778.28	426.02
11 Västmanlands regemente	—	387.31	1 200.00	2 120.37	3 707.68	6 87.11
12 Värmlands regemente	—	410.02	—	780.21	1 190.23	—
13 Livregementets dragoner	—	6 626.05	308.70	7 542.89	14 477.64	9 031.10
14 Upplands artilleriregemente	—	7 023.95	1 882.54	7 875.77	16 782.26	8 957.42
15 Västmanlands trängkår	—	680.91	17.50	872.86	1 571.27	—
VI. arméfördelningen.						
16 Hälsinge regemente	—	697.71	—	362.58	1 060.29	150.16
17 Västerbottens regemente	—	384.09	28.26	237.52	649.87	110.23
18 Jämtlands fältjägarregemente	—	487.75	—	763.66	1 251.41	497.61
19 Västernorrlands regemente	—	452.86	—	103.03	555.89	—
20 Norrlands dragonregemente	6 154.88	6 605.28	337.25	—	13 097.41	—
21 Norrlands artilleriregemente	—	4 054.25	1 082.50	5 028.67	10 165.42	5 501.83
22 Norrlands trängkår	1 184.02	737.25	—	825.99	2 747.26	—
Bodens trupper.						
23 Norrbottens regemente	—	485.48	79.65	372.88	937.51	279.48
24 Norrlands art.-reg:s dett i Boden	34.55	1 428.31	108.78	1 245.68	2 817.27	739.40
25 Bodens artilleriregemente	279.61	788.24	101.60	72.14	—	190.32
26 Bodens ingenjörkår	648.42	377.18	84.35	50.50	1 160.40	—
27 Arméns intendenturförråd i Boden	—	4.62	—	—	4.62	—
Gottlands trupper.						
28 Gottlands infanteriregemente	—	301.27	217.00	217.69	785.96	133.18
29 Gottlands artillerikår	—	1 061.77	169.85	3 200.10	4 431.72	2 376.76
30 Generalstaben	—	568.41	789.06	278.27	1 635.74	—
31 Ridskolan	—	1 005.82	4 802.60	—	5 808.42	5 130.30
32 Remonteringsstyr.	—	2 616.04	159.04	902.14	3 677.22	—

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
K r e d i t					Antal häst- tjänst- görings- dagar	Kostnad pr häst och dag i öre										
Brist från år 1920 kronor	Utgifter kronor	Summa kronor	Reserva- tion till år 1922 kronor	Naturavården		Material för skoning	Medikamenter	Förbruknings- materiel	Nyanskaffning	Underhåll	Transport- kostnader	Diverse	Utgifter för epizootier	Summa kostnad		
1	9 140·44	20 158·71	29 299·15	—	199 225	2·47	3·79	1·74	0·62	0·56	0·06	0·03	—	—	9·27	1
2	7 072·92	20 640·13	27 713·05	—	182 786	1·60	7·54	0·74	1·00	0·15	0·12	0·06	0·08	—	11·29	2
3	7 110·39	10 798·92	17 909·31	—	74 487	3·42	8·77	1·06	0·39	0·28	0·20	0·25	0·03	0·10	14·50	3
4	4 182·33	5 540·76	9 723·09	—	36 985	2·66	7·43	2·70	0·14	0·22	0·42	0·19	1·22	—	14·98	4
5	3 651·65	4 403·37	8 055·02	—	36 929	1·74	5·96	2·77	0·16	0·30	0·07	0·42	0·50	—	11·92	5
6	7·89	1 774·92	1 782·31	385·05	25 902	0·74	3·53	0·98	0·30	0·45	0·20	0·26	0·39	—	6·85	6
7	—	160·50	160·50	2·64	7 012	2·29	—	—	—	—	—	—	—	—	2·29	7
8	284·86	475·41	760·27	—	2 275	—	18·72	1·93	0·25	—	—	—	—	—	20·90	8
9	—	646·84	646·84	—	11 700	—	5·53	—	—	—	—	—	—	—	5·53	9
10	1 367·22	837·08	2 204·30	—	12 513	0·20	5·98	0·37	0·09	—	—	0·05	—	—	6·69	10
11	2 120·87	1 594·18	3 714·55	—	12 143	—	11·09	0·59	0·99	0·45	—	—	—	—	13·12	11
12	590·40	562·08	1 152·48	37·75	13 400	—	3·08	0·82	0·26	0·03	—	—	—	—	4·19	12
13	7 542·89	15 965·85	23 508·74	—	203 278	0·79	4·65	0·73	0·62	0·22	0·10	0·04	0·01	—	7·16	13
14	7 875·77	17 863·91	25 739·68	—	233 430	0·02	5·32	0·82	1·39	0·05	0·03	0·01	0·01	—	7·65	14
15	346·43	1 191·11	1 537·54	33·73	23 447	—	3·18	0·35	1·23	—	0·01	0·31	—	—	5·08	15
16	362·58	847·87	1 210·45	—	12 459	0·50	5·80	0·27	0·11	0·03	—	0·09	—	—	6·80	16
17	214·70	545·40	760·10	—	12 814	0·11	2·61	1·54	—	—	—	—	—	—	4·26	17
18	763·66	985·36	1 749·02	—	17 045	—	4·71	0·68	0·39	—	—	—	—	—	5·78	18
19	103·08	452·86	555·89	—	14 977	—	2·67	0·31	0·04	—	—	—	—	—	3·02	19
20	—	4 291·91	4 291·91	8 805·50	225 343	1·25	0·07	0·39	0·87	0·37	0·09	0·04	0·01	—	3·09	20
21	5 028·67	10 638·68	15 667·25	—	142 065	0·28	5·28	0·51	0·54	0·47	0·19	0·06	0·16	—	7·49	21
22	—	1 329·55	1 329·55	1 417·71	27 145	—	2·31	0·62	1·45	0·03	0·15	0·28	0·06	—	4·90	22
23	372·38	844·61	1 216·99	—	20 981	1·24	1·36	1·08	0·15	0·10	—	0·15	—	—	4·03	23
24	—	3 556·67	3 556·67	—	46 436	2·06	3·31	1·19	0·56	0·29	0·04	0·21	—	—	7·66	24
25	—	1 431·91	1 431·91	—	32 267	0·87	2·37	1·06	0·01	0·12	—	0·01	—	—	4·44	25
26	—	844·67	844·67	315·73	17 147	2·95	1·09	0·86	—	—	—	0·03	—	—	4·93	26
27	—	—	—	4·62	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0·01	27
28	217·69	651·45	869·14	—	10 076	1·82	3·34	0·45	0·80	—	—	0·06	—	—	6·47	28
29	3 200·10	3 608·38	6 808·48	—	37 996	2·71	1·74	0·73	2·35	0·40	1·36	0·20	—	—	9·49	29
30	278·27	679·02	957·29	678·45	18 947	—	0·14	3·28	—	0·17	—	—	—	—	3·59	30
31	4 802·60	6 136·12	10 938·72	—	35 035	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16·26	31
32	902·14	2 590·51	3 492·65	184·57	436 008	0·01	0·16	0·38	0·01	—	0·01	—	0·02	—	0·59	32

Tab. 23. Översikt av sjukligheten bland arméns stamhästar år 1921.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Truppförband.	Kvarstående fr. föreg. år	Värdade		Avförda					Kvarstående vid årets slutt	Antal sjukdagar	Antal hästtjänstgöringsdagar	Sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar	
		Under året insjuknade	Summa	Tjänstgöring	Självdöda	Avlivade	Summa						
Livgardet till häst . . .	64	1 107	1 171	1 125	14	4	7	1 150	21	18 770	199 081	9.4	
Livregementets dragoner	20	674	694	642	28	4	9	683	11	10 226	203 278	5.0	
Livregementets husarer	43	1 016	1 059	988	24	6	8	1 026	33	18 062	200 479	9.0	
Smålands husarregemente	33	698	731	683	11	2	5	701	30	11 614	215 897	5.4	
Skånska husarreg. I bat.	21	863	884	856	11	1	6	874	10	15 892	204 277	7.8	
II bat.	15	339	354	324	7	2	7	340	14	7 902	116 712	6.8	
Skånska husarreg:s det.													
Uppsala	7	161	168	154	—	1	4	159	9	1 778	69 126	2.6	
Skånska dragonreg. . . .	46	1 891	1 937	1 829	26	9	24	1 888	49	27 916	391 048	7.1	
Kronprinsens husarreg. .	18	669	687	647	13	4	12	676	11	13 321	201 565	6.6	
Norrlands dragonreg. . .	7	722	729	662	34	3	8	707	22	10 357	225 343	4.6	
Svea artillerireg.	13	571	584	546	4	4	5	559	25	12 732	163 237	7.8	
Göta artillerireg.	24	534	558	530	7	1	2	540	18	13 890	150 157	9.3	
Vendes artillerireg. . . .	12	379	391	371	2	3	5	381	10	7 279	191 449	3.8	
Norrlands artillerireg. Ö.	6	379	385	366	—	1	13	380	5	6 056	132 235	4.6	
Norrlands artillerireg. B.	11	213	224	217	4	—	—	221	3	4 746	41 320	11.5	
Upplands artillerireg. . .	14	464	478	443	—	2	12	457	21	6 347	145 759	4.4	
Smålands artillerireg. . .	8	509	517	476	1	4	5	486	31	7 687	168 061	4.6	
Gottlands artillerikår . .	9	176	185	173	4	—	3	180	5	3 320	37 996	8.7	
Bodens artillerireg. . . .	8	115	123	121	—	1	—	122	1	2 969	31 785	9.3	
Positionsartillerireg. . .	11	499	510	476	8	1	4	489	21	8 098	71 029	11.4	
Karlsborgs artillerikår . .	3	63	66	53	11	—	1	65	1	1 380	23 175	6.0	
Svea ingenjörkår	1	140	141	129	3	—	3	135	6	2 094	34 188	6.1	
Göta ingenjörkår	1	105	106	97	8	—	—	105	1	2 378	30 646	7.8	
Fälttelegrafkåren	5	152	157	150	2	—	—	152	5	1 866	26 105	7.1	
Bodens ingenjörkår	2	34	36	33	1	—	—	34	2	1 074	14 883	7.2	
Svea trängkår	3	171	174	158	10	—	—	168	6	3 027	25 902	11.7	
Göta trängkår	5	230	235	213	11	3	3	230	5	4 368	36 829	11.9	
Norrlands trängkår	7	123	130	117	5	3	1	126	4	1 862	27 145	6.9	
Skånska trängkåren	—	143	143	138	—	—	4	142	1	1 711	24 139	7.1	
Västmanlands trängkår . .	5	109	114	114	—	—	—	114	—	1 638	22 697	7.2	
stgöta trängkår	7	75	82	73	4	—	1	78	4	2 690	28 687	9.4	
Inf. I arméförd.	4	128	132	112	7	3	—	122	10	3 381	60 298	5.6	
» II »	1	88	89	70	9	—	3	82	7	1 702	38 378	4.4	
» III »	7	90	97	81	11	—	2	94	3	2 228	54 003	4.1	
» IV »	4	134	138	102	18	2	5	127	11	2 762	56 377	4.9	
» V »	1	121	122	107	1	2	4	114	8	2 785	47 167	5.9	
» VI »	4	108	112	101	—	2	3	106	6	1 618	50 686	3.2	
» Bodens trupper	3	54	57	53	3	—	—	56	1	1 577	21 745	7.3	
» Gottlands trupper . . .	3	28	31	29	2	—	—	31	—	560	10 076	5.6	
Krigsskolan, Karlberg . .	2	67	69	69	—	—	—	69	—	918	8 470	10.8	
Ridskolan	5	214	219	201	10	—	3	214	5	2 732	34 924	7.8	
Sammandrag.													
Kavalleri	274	8 140	8 414	7 910	168	36	90	8 204	210	135 838	2 026 806	6.7	
Artilleri	119	3 902	4 021	3 772	41	17	50	3 880	141	74 508	1 156 143	6.4	
Ingenjörtrupper	9	431	440	409	14	—	3	426	14	7 412	105 822	7.0	
Träng	27	851	878	813	30	6	9	858	20	15 296	165 399	9.2	
Infanteri	27	751	778	655	51	9	17	732	46	16 613	388 730	4.6	
Krigsskolan, Karlberg . .	2	67	69	69	—	—	—	69	—	918	8 470	10.8	
Ridskolan	5	214	219	201	10	—	3	214	5	2 732	34 924	7.8	
I allt	463	14 356	14 819	13 829	314	68	172	14 383	436	253 317	3 836 294	6.6	

Tab. 24. Sammandrag av hästsjukbesked för år 1921.

a) Arméns truppförband.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Sjukdomar	S t a m h ä s t a r											Lejda hästar
	Vårdade			Avförda					Kvarstående till nästa år	Antal sjukdagar	Sjukdomens längd, i dagar i medeltal	Vårdade
	Kvarstående från föreg. år	Insjuknade	Summa	Tjänstgörande	Ej tjänstgörande	Självdöda	Avlivade	Summa				
<i>I. Infektionssjukdomar.</i>												
Kvarka	4	156	160	158	—	1	—	159	1	2 480	15·5	32
Lungröta	12	62	74	71	—	1	1	73	1	1 150	15·5	1
Stelkramp	—	8	8	—	—	7	1	8	—	65	8·1	—
Övriga hithör. sjukdomar	1	26	27	22	—	1	1	24	3	405	15·0	—
<i>II. Invasionsjukdomar</i>	—	13	13	13	—	—	—	13	—	20	15·4	—
<i>III. Konstitutionella sjukdomar . . .</i>	1	22	23	14	9	—	—	23	—	333	16·7	—
<i>IV. Nervsystemets sjukdomar</i>	—	17	17	6	4	—	4	14	3	359	21·1	1
<i>V. Ögats sjukdomar .</i>	7	209	216	205	4	—	—	209	7	2 773	12·8	5
<i>VI. Örats sjukdomar.</i>	1	8	9	9	—	—	—	9	—	99	11·0	1
<i>VII. Andningsorganens sjukdomar.</i>												
Katarr i de övre luftväg.	1	117	118	111	—	—	—	111	7	1 631	13·8	84
Lungsjukdomar	1	13	14	4	3	5	2	14	—	277	19·8	1
Pipande kvickdrag . . .	3	2	5	5	—	—	—	5	—	203	40·6	—
Övriga hithör. sjukdomar	—	7	7	2	—	4	1	7	—	133	19·0	—
<i>VIII. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>												
Hjärtats sjukdomar . . .	—	14	14	4	—	10	—	14	—	113	8·1	1
Lymfkärleisinflammation .	13	472	484	466	6	—	4	476	8	6 136	12·7	19
Övriga hithör. sjukdomar	—	5	5	1	—	3	—	4	1	9	1·8	1
<i>IX. Digestionsorganens sjukdomar.</i>												
Inflammation i svalget .	4	49	53	53	—	—	—	53	—	546	10·3	1
Kolik	—	273	273	243	—	26	4	273	—	571	8·1	14
Krubbitning	—	6	6	6	—	—	—	6	—	159	26·6	—
Mag- och tarmkatarr . . .	2	43	45	39	4	—	2	45	—	894	19·0	—
Tandfel	—	281	281	281	—	—	—	281	—	325	1·2	12
Övriga hithör. sjukdomar	—	43	43	38	1	1	1	41	2	206	4·8	2
<i>XI. Urin- o. könsorganens sjukdomar . .</i>	—	8	8	7	—	—	—	7	1	147	18·4	1

¹ Räknet på samtliga under året i varje sjukdom (el. sjukdomsgrupp) insjuknade.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Sjukdomar	S t a m h ä s t a r											Lejda hästar
	Vårdade			Avförda					Kvarstående till nästa år	Antal sjukdagar	Sjukdomens längd, ¹ dagar i medeltal	Vårdade
	Kvarstående från föreg. år	Insjuknade	Summa	Tjänstgöriga	Ej tjänstgöriga	Avlivade	Självdöda	Summa				
XI. Rörelseorganens o. bensystemets sjukdomar.												
Benbrott och benspricka	5	126	131	49	5	6	62	122	9	3 903	29.8	1
Fotrulleinflammation	3	54	57	21	20	—	10	51	6	2 175	38.3	1
Galla o. bursit	5	111	116	98	10	—	—	108	8	2 812	24.2	2
Hälta av obestämd art	—	16	16	10	3	—	—	13	3	388	24.2	—
Inflammation i ben o. överben	21	374	395	375	2	—	2	379	16	9 256	23.7	4
Inflammation i senor o. band	59	1 412	1 471	1 311	76	—	18	1 405	66	41 724	28.4	63
Korsförlamning	—	30	30	21	1	1	6	29	1	303	10.1	4
Ledinflammation	9	182	191	140	22	—	16	178	13	4 319	22.6	12
Reumatism	—	36	36	35	—	—	—	35	1	308	8.9	1
Ringkota	4	95	99	63	21	—	5	89	10	3 873	39.1	2
Spatt	16	147	163	110	39	—	6	155	8	6 738	41.3	4
Vrickning	35	1 135	1 170	1 105	6	—	—	1 111	59	23 847	20.4	48
Övriga hithör. sjukdomar	10	154	164	113	42	—	7	162	2	2 068	12.6	28
XII. Hudens och bindvävens sjukdomar.												
Bindvävsinflammation	1	3	4	4	—	—	—	4	—	49	12.3	—
Böld, fistel	11	131	142	132	2	—	1	135	7	2 742	19.3	16
Krosskada	16	726	742	722	—	1	1	724	18	9 265	12.5	155
Löss	27	344	371	370	—	—	—	370	1	6 839	18.4	—
Mugg	4	336	340	334	1	—	1	336	4	3 658	10.8	46
Ringorm	8	126	134	134	—	—	—	134	—	3 436	25.6	—
Skabb (fot)	—	4	4	4	—	—	—	4	—	58	14.5	—
Sår	94	3 179	3 273	3 184	5	1	9	3 199	74	47 698	14.6	482
Tryckskada	5	483	488	485	—	—	—	485	3	5 245	10.7	125
Övriga hithör. sjukdomar	8	216	224	214	5	—	1	220	4	3 271	14.6	—
XIII. Sjukdomar i hovar.												
Fång	3	89	92	74	9	—	3	86	6	2 237	24.6	5
Hovböld	1	164	165	161	—	—	—	161	4	1 914	11.6	—
Hovinflammation	27	1 065	1 092	1 074	2	—	—	1 076	16	14 293	13.1	208
Hovkräfta	1	11	12	8	1	—	—	9	3	1 210	100.8	—
Hovspricka	12	496	508	483	6	—	—	489	19	14 106	27.8	2
Krontramp	8	751	759	742	—	—	—	742	17	7 961	10.9	13
Spiktramp	6	168	174	167	—	—	—	167	7	2 573	14.8	12
Stengalla	—	45	45	43	—	—	—	43	2	648	14.4	3
Strålröta	6	110	116	111	—	—	—	111	5	1 521	13.1	—
Övriga hithör. sjukdomar	5	109	114	106	4	—	2	112	2	2 078	18.2	4
XIV. Svulster												
	4	71	75	65	1	—	1	67	8	1 676	22.3	—
XV. Observation												
	—	3	3	3	—	—	—	3	—	13	4.3	1
Summa	463	14 356	14 819	13 829	314	68	172	14 383	436	253 317	17.1	1 418

¹ Räknat på samtliga under året i varje sjukdom (el. sjukdomsgrupp) insjuknade.

b) Remontdepåerna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Kvarstående från föregående år	Insjuknade	Summa	A v f ö r d a				Summa avförda	Kvarstående till nästa år
				Tjänstgöriga	Ej tjänstgöriga	Självdöda	Avlivade		
<i>I. Infektionssjukdomar.</i>									
Fläckfeber	—	5	5	4	—	1	—	5	—
Kvarka	—	312	312	311	—	1	—	312	—
<i>II. Nervsystemets sjukdomar . .</i>									
	—	1	1	—	—	—	1	1	—
<i>III. Ögats sjukdomar . . .</i>									
	—	7	7	7	—	—	—	7	—
<i>IV. Andningsorganens sjukdomar .</i>									
	—	2	2	—	—	1	1	2	—
<i>V. Cirkulationsorganens sjukdomar</i>									
	—	8	8	6	—	2	—	8	—
<i>VI. Digestionsorganens sjukdomar.</i>									
Kolik	—	10	10	8	—	—	—	10	—
Övriga hithörande sjukdomar	1	7	8	8	—	2	—	8	—
<i>VII. Rörelseorganens och bensystemets sjukdomar.</i>									
Benbrott, benspricka	1	5	6	3	—	—	3	6	—
Ledinflammation och vrickning	—	7	7	6	1	—	—	7	—
Spatt	—	2	2	1	—	—	1	2	—
Ringkota	1	2	3	1	1	—	1	3	—
Övriga hithörande sjukdomar	—	4	4	2	—	—	1	3	1
<i>VIII. Hudens och bindvävens sjukdomar.</i>									
Sår och kontusion	4	233	237	227	1	—	1	229	8
Ringorm	—	60	60	60	—	—	—	60	—
Övriga hithörande sjukdomar	—	2	2	2	—	—	—	2	—
<i>IX. Sjukdomar i hovar.</i>									
Hovböld och hovinflammation	1	31	32	31	—	—	—	31	1
Övriga hithörande sjukdomar	—	4	4	4	—	—	—	4	—
Summa	8	702	710	681	3	7	9	700	10

Tab. 25. Självdöda hästar år 1921.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Truppförband	Dödsorsaker										Summa	Självdöda hästar i % av medelhästabeståndet	Medelålder
	Infektionssjukdom	Sjukdom i andningsorganen	Sjukdom i cirkulationsorganen	Sjukdom i digestionsorganen	Sjukdom i urinorganen	Sjukdom i Allmän svaghet, kakexi	Benbrott och ben-systemets sjukdomar	Andra olycksfall	Förgifningar.				
Livgardet till häst	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	4	0.7	9.8
Livregementets dragoner	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	4	0.7	10.8
Livregementets husarer	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	6	1.1	9.2
Smålands husarregemente	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	0.3	12.0
Skånska husarregementet I. bat.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	0.2	18.0
Skånska husarregementet II. bat.	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	0.6	9.5
Skånska husarregens det. i Uppsala	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	0.5	9.0
Skånska dragonregementet	1	2	5	1	—	—	—	—	—	—	9	0.8	10.9
Kronprinsens husarregemente	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	4	0.7	9.3
Norrlands dragonregemente	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	3	0.5	6.3
Svea artilleriregemente	1	—	—	—	1	—	—	2	—	—	4	0.9	12.8
Göta artilleriregemente	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	4	1.0	10.8
Wendes artilleriregemente	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	3	0.6	12.7
Norrlands artilleriregemente	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	0.3	10.0
Norrlands artilleriregemente i Boden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Upplands artilleriregemente	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	0.8	10.3
Smålands artilleriregemente	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	4	0.9	15.0
Gottlands artillerikår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodens artilleriregemente	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1.1	18.0
Positionsartilleriregementet	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	0.5	8.0
Karlsborgs artillerikår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svea ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göta ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fälttelegrafkåren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodens ingenjörkår	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2.4	15.0
Svea trängkår	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1.4	17.0
Göta trängkår	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	3	3.0	10.3
Norrlands trängkår	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	3	4.1	13.3
Skånska trängkåren	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1.5	14.0
Västmanlands trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östgöta trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I. arméförds infanteri	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	3	1.8	14.7
II. , ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. , ,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. , ,	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2	1.3	13.5
V. , ,	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	1.6	17.5
VI. , ,	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	1.4	14.0
Infanteri i Boden	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1.7	14.0
„ på Gottland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ridskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krigsskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa eller medeltal	9	—	10	14	31	—	—	8	4	—	76	0.7	11.7
I varje grupp självdöda hästar på 100 av samtliga självdöda hästar	11.8	—	13.2	18.4	40.8	—	—	10.5	5.3	—	100.0	—	—
Do på 1000 av hela medelhästabeståndet	0.9	—	1.0	1.3	2.9	—	—	0.8	0.4	—	7.2	—	—

Anm. Häri inbegripas även de hästar, som dött utom förläggningssorten, vadan här angivna siffror ej överensstämmer med de i Tab. 23 anförda.

Tab. 27. Kasserade hästar år 1921.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Truppförband	Kassationsorsaker															Kasserade hästar i % av medelbeståndet	Medelålder
	Summa	Ökämplighet eller andra orsaker	Sjukdom i hud och bindväv	Annan åkomma i rörelseorganen	Hovåkomma	Senåkomma	Senskidegalla	Annan ledåkomma	Ringkötta	Spätt	Allmän stelhet och slapphet, ålder	Sjukdom i digestionsorganen	Sjukdom i cirkulationsorganen	Sjukdom i andningsorganen	Sjukdom i nervsystemet		
Livgardet till häst . . .	—	—	1	—	10	2	—	1	1	5	4	—	—	4	28	5.1	15.7
Livregts dragoner . . .	—	—	—	—	5	5	—	—	—	3	3	—	—	2	28	5.0	13.8
Livregts husarer . . .	—	—	—	—	3	5	—	—	—	2	4	—	—	—	24	4.4	14.0
Smålands husarreg. . .	—	—	1	—	12	3	—	—	—	4	—	—	—	13	41	6.9	14.9
Skånska husarreg. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I. bat.	—	—	—	—	11	3	1	2	—	4	6	—	—	—	27	4.8	15.0
Skånska husarreg. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. bat.	—	—	—	—	6	2	—	—	1	—	1	2	1	—	13	4.1	14.2
Skånska husarreg:ets det. i Uppsala . . .	—	—	—	—	8	1	—	—	—	1	2	—	—	—	12	6.3	13.8
Skånska dragonreg. . .	—	—	—	—	16	3	—	1	—	—	4	1	—	1	26	2.4	16.0
Kronpr:s husarreg. . .	—	—	1	—	3	1	2	2	1	8	4	1	—	1	24	4.3	13.7
Norrlands dragonreg. . .	—	—	—	1	12	4	2	1	—	20	3	—	2	—	45	7.3	15.4
Svea artillerireg. . .	—	—	—	—	—	—	1	2	—	1	—	—	—	—	4	0.9	14.5
Göta artillerireg. . .	—	—	5	1	18	1	4	2	—	5	4	—	3	2	45	10.9	15.7
Wendes artillerireg. . .	—	—	—	—	52	—	—	—	—	—	1	1	—	—	54	10.3	15.1
Norrlands art.-reg. . .	—	—	—	—	8	—	3	—	2	6	—	—	—	—	19	5.2	16.4
Norrlands art.-reg. B. . .	—	—	1	—	15	3	—	1	—	—	1	2	—	2	25	22.1	14.9
Upplands artillerireg. . .	—	—	3	—	21	2	2	4	—	3	1	—	—	1	37	9.3	15.4
Smålands artillerireg. . .	—	—	—	—	2	—	1	2	—	2	1	—	—	—	8	1.7	16.0
Gottlands artillerikår . .	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	1	—	—	4	3.8	17.5
Bodens art.-reg.	—	—	1	—	5	1	—	—	—	—	—	3	—	—	10	11.5	17.2
Positionsartillerireg. . .	1	—	—	—	21	1	1	1	—	—	2	—	—	—	27	13.8	14.7
Karlsborgs artillerikår . .	—	—	—	—	1	3	—	3	—	1	2	—	—	3	13	20.3	13.7
Svea ingenjörkår	—	—	—	—	5	—	1	1	1	1	—	1	1	—	10	10.6	15.1
Göta ingenjörkår	—	—	—	—	2	4	2	1	—	—	—	—	1	2	12	14.4	13.3
Fälttelegrafkåren	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	1	—	5	6.9	17.2
Bodens ingenjörkår . . .	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2	4.9	9.5
Svea trängkår	—	—	—	5	4	2	1	5	—	1	3	1	—	—	22	31.0	15.3
Göta trängkår	—	—	1	—	14	3	4	—	1	1	—	1	—	1	26	25.7	14.7
Norrlands trängkår . . .	—	—	—	—	23	—	—	2	—	—	—	1	—	1	28	37.8	17.0
Skånska trängkåren . . .	1	—	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	1	2	9	13.6	14.6
Västmanlands trängkå . .	—	1	—	2	11	—	—	—	—	—	—	1	—	1	16	25.8	15.6
Östgöta trängkår	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	1	—	4	5.1	15.0
I. arméförd:s infanteri . .	1	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	1	5	—	18	10.9	17.4
II. , , ,	—	—	—	—	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	17	16.2	16.9
III. , , ,	—	—	—	—	7	1	1	6	—	5	2	1	—	—	23	15.5	16.6
IV. , , ,	—	—	1	—	10	1	—	2	1	1	—	1	—	1	18	11.6	17.7
V. , , ,	—	—	—	—	14	1	—	3	—	—	1	—	—	—	19	14.0	13.2
VI. , , ,	—	—	—	—	8	1	1	1	—	1	—	—	—	2	14	10.1	16.5
Infanteri i Boden	—	—	—	—	5	—	—	—	—	1	2	4	—	—	12	20.0	15.3
„ på Gottland	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	3	10.7	13.3
Summa eller medeltal . .	5	4	16	11	361	56	37	50	9	89	48	32	16	38	772	7.3	15.4
I varje grupp kasserade på 100 av samtliga kasserade hästar	0.6	0.5	2.1	1.4	46.8	7.2	4.8	6.5	1.2	11.5	6.2	4.2	2.1	4.9	100.0		
Do: på 1 000 av medelbeståndet	0.5	0.4	1.5	1.0	34.3	5.3	3.5	4.8	0.9	8.5	4.6	3.0	1.5	3.6	73.5		

Anm. Den stora skillnaden mellan här angivna summor av kasserade hästar och de i Tab. 23 (kol. 6) anförda beror därpå, att här även medtagas sådana som på grund av allmän stelhet, ålder o. d. kasserats utan att hava varit sjukskrivna.